Bugün 16 sahife

AKŞAM

Sene 21 — No. 7456 — Fiati her yerde 5 kuruş

SALI 25 Temmuz 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Bu akşam: Kadıköyünde
İNCİ Gazinosunda
Bayan Muallâ
Kemani SADİ'yi
dinleyiniz

LOZAN GÜNÜ

16 sene evvel kazandığımız sulh zaferi yurdun her tarafında tesid edildi

"Lozan muahedesi Ismet Inönü için Avrupanın göbeğinde dikilmiş ebedî bir sulh abidesidir„

Lozan zaferinin 16 ncı yıldönümü dün İstanbul Üniversitesi konferans salonunda merasimle kutlanmıştır. Bu münasebetle salon bahçesinden itibaren bayraklarla süslenmiş, kürsünün üzerinde bir Türk bayrağının iki yanına Atatürkle İnönünün resimleri konmuştu. Gene kürsünün arkasında bölünmez Türk vatanını çeşid çeşid nüfuz mıntakalarına, ve yabancı ellere taksim eden bir Sevr haritası asılı idi.

İnönünün Lozan muahedesini imzaladığı ve sonra İstanbul Darülfünununa hediye ettiği altın kalem de kürsü üzerinde bulunuyordu.

Üniversite talebesi salonu doldurmuştu. Saat 16 da Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar, Üniversite rektörü B. Cemil Bilsel, Türk ve ecnebî profesörler, doçentler konferans salonuna girdiler ve Şehir bandosunun çaldığı İstiklâl marşile merasime başlandı.

(Devamı 13 ncü sahifede)

Rektör B. Cemil Bilsel konferans verirken

Heybeliadadaki yangının nasıl çıktığı henüz anlaşılamadı

3024 çam ağacı yanmıştır. Bunlardan bir kısmının yeniden filiz vermesi ümid ediliyor

Evvelki gün Heybeliadada Çam limanında bir çok ağacın yanıp kül olmasile neticelenen facia hakkında başlıyan tahkikat gece geç vakta kadar devam etmiş, ancak yangının kimin tarafından ve nasıl çıkarıldığı etrafında henüz birşey anlamak kabil olamamıştır. Bu sebeple hiçbir şahsın zabıta ve adliye tarafından sorguya çekilmesine imkân görülememiştir. İddia edildiği gibi pazar münasebetile Heybeliadaya giden bazı kimselerin şiş kebabı pişirmek üzere ateş yakmalarından yangının çıktığı tahakkuk etmemiştir.

Dün de yazdığımız gibi Çamlimanında bu yangın saat on bir buçukta çamlık bekçisi Sati tarafından görülerek koruculara bildirilmiş ve koruculara da Heybeliada itfaiyesini haberdar etmişlerdir. Bir aralık Heybeliada itfaiyesi Heybeliadanın en yüksek mevkiinde bulunan mebus muharrir B. Hüseyin Rahmi Gürpınarın köşkündeki sarnıçtan su almak suretile ateşin söndürülmesine çalışmıştır. Fakat sarnıçtan alınan suyu aşağı doğru vermek kabil olamadığı gibi, orman yangınının bu su ile söndürülemiyeceği de anlaşıldığından Büyükada, İstinye itfaiyelerinden yardım istenmiştir. Bunlar yangın yerine geldikten sonra ateşin söndürülmesi için su ile çalışmak usulüne nihayet verilmiştir.

(Devamı 13 ncü sahifede)

Istanbul mebusları dün halkın dertlerini dinlediler

Mebuslar Beşiktaş Halkevinde halkın dileklerini dinlerlerken

İstanbul mebuslarından B. Abidin Daver, general Hakkı Şinasi, B. İbrahim Alâeddin, B. Şükrü Âli, B. Ali Kâmi, general Kâzım Karabekir, bayan Fakihe, B. Ziya Karamürsel, B. Hamdi Deniz dün saat 14,5 da Beşiktaş Halkevine giderek mahallî tetkiklerde bulunmuşlardır. Bu arada halkla temas etmişler, Beşiktaş ihtiyacı etrafında malûmat almışlardır.

Mebuslarımız, Beşiktaşta Halkevi, parti binalarının ihtiyaçlarını tesbit etmişler, Beşiktaşın yol, ilkmektep ihtiyaçlarını anlamışlardır.

Bu arada Beşiktaşlılardan B. Hayri isminde biri mebuslara müracaat ederek eski elektirk şirketi tarafından haksız yere işinden çıkarıldığı halde alâkadar makamlara yaptığı müracaata rağmen işine iade edilmediğinden şikâyet etmiştir. Mebuslar, bu müracaatı nazarı dikkate almışlardır. Mebuslar, bundan sonra Beyoğlu Halkevine giderek orada da meşgul olmuşlardır.

Ispanya yeniden karışıyor mu?

Sevilde ciddî karışıklıklar başladı. Toledoda hükûmet sarayında yangın çıktı

Bir general tevkif edildi

Londra 24 (A. A.) — Times gazetesinin Henday hususî muhabirinin bildirdiğine göre, İspanyada general Yague tevkif edilmiştir.

Tevkif edilen general Yapue

Sevil'de ciddî karışıklıklar başlamıştır.

General Gueipo de Llano'nun Pirene hududunu geçerek Fransaya iltica ettiği söylenmektedir. Fakat bu son haber, henüz teeyyüt etmemiştir.

Burgos 24 (A.A.) — General Gueipo de Llano, hâlen Burgos'da bulunmakta ve bir otelde oturmaktadır.

Toledo 24 (A.A.) — Hükûmet sarayında bir yangın çıkmıştır. İtfaiye, sarayın büyük kliseye müteveccih olan cephesine bol su sıkarak, yangının Toledo katedraline sirayetine mâni olmuştur.

Fransız gazetelerinin mütalâaları

Paris 24 — Paris gazeteleri, İspanyadaki hadiselerden bahsederken, general Quiepo de Llanonun Dahiliye Nazırı Serrano Sunerin tesiri neticesi olarak atıldığını yazıyorlar. Bu hadise, ehemmiyetli ve ibretâmizdir. Evvelemirde bu hadise gösteriyor ki, İspanyada vahdet, hüküm sürmekten çok uzaktır. Ordunun ve ahalinin büyük bir kısmı, memnun değildir. Başka generallerin de atılması mevzuubahistir. General de Llano'nun gözden düşmesi gösteriyor ki, uzun müddet ordu ile falanj arasında tereddüd etmiş olan general Franco, Falanj tarafına iltihak eylemiştir.

Paris gazetelerine göre Fransa, bu vaziyette kendisini tebrik edemez. General Franco, yanlış bir yol takib ediyor. İhtiyat ve tedbire maceraya ve sergüzeşti tercih etmekte haksızdır. Şimdi almakta bulunduğu tedbirlerin İspanyada disiplini iade edebileceği şüphelidir.

(Devamı 13 üncü sahifede)

Samsunda seylâp

Nafia Vekili dün Trabzondan Samsuna geçerek sellerin tahribatını tedkik etti

Samsun 24 (Akşam) — Son dakikada alınan malûmata göre, sellerden Bafra yolunda Musta, Karaköy, Civere köprüleri yıkılmış, şose harap olmuştur. Bafranın bazı mahallelerini seller basmıştır. Halk mekteplere sığınmıştır. Enkizde bir kişi sellere kapılmıştır.

Bafraya birçok yıldırımlar düşmüştür. Bir ahıra düşen yıldırım altı hayvanı öldürmüştür. Sel durmuştur. Zararın tesbitine çalışılıyor.

Samsun 24 (Akşam) — Nafia Vekili general Ali Fuad Cebesoy bugün Güneysu vapurile Trabzondan şehrimize gelmiştir.

General Ali Fuad Cebesoy, öğleden sonra seylâp mıntakasına giderek tetkikatta bulunmuştur. Vekil, yıkılan Kurtun ırmağı köprüsü ile diğer köprüleri de bu arada görmüştür.

Nafia Vekili İstanbula dönmek üzere ayni vapurla hareket etti.

(Japon plâjlarında Avrupa şapkaları, Avrupa plâjlarında Japon şapkaları pek moda!) — Gazetelerden —

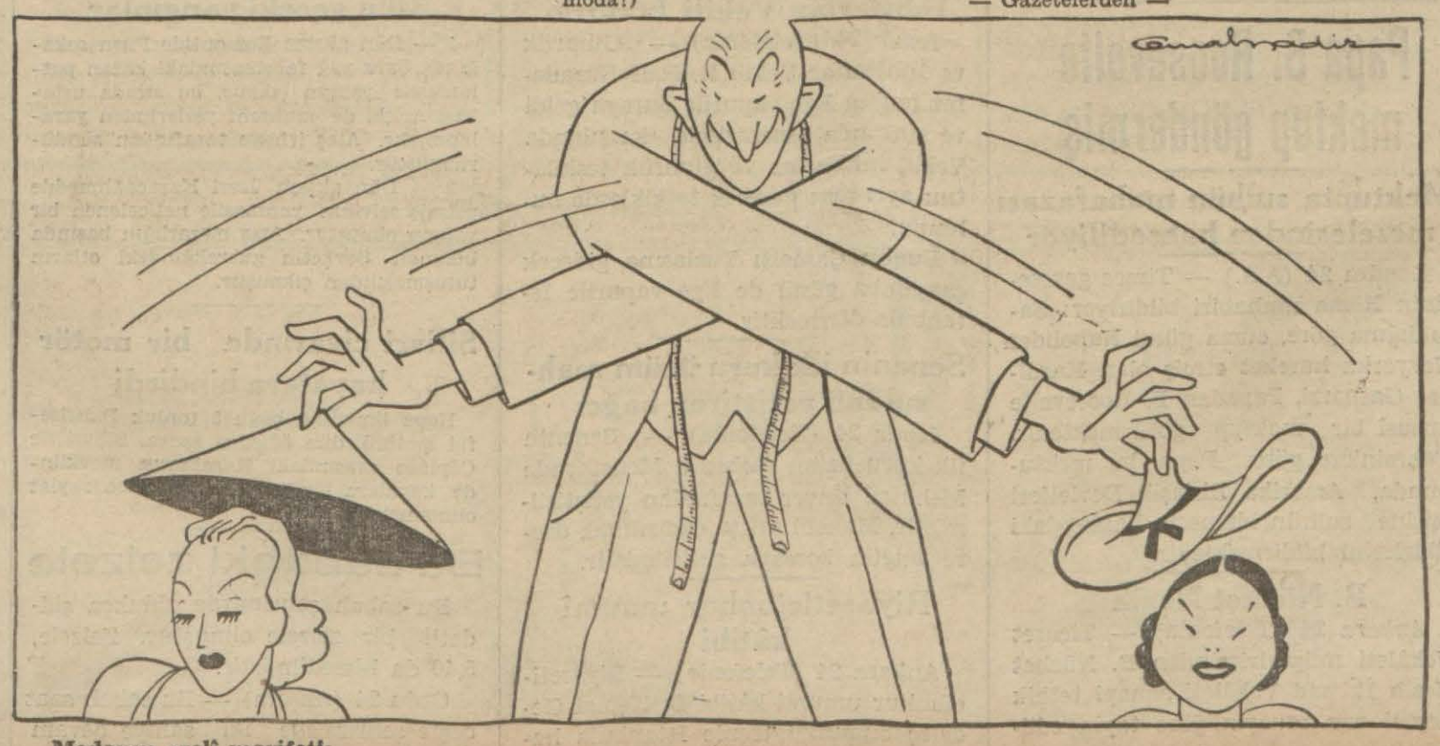

Modanın ezeli marifeti:
Alinin kiilâhını Veliye, Velinin kiilâhını Aliye!..

Ingiltere ve Ingilizler

Parlâmentolar anası

Yazan: Halide Edib

Yarınki nüshamızda

Dikkatler:

Su şehri

«Turist celbi» diye bir mesele var. Acaba aksi de varid değil mi: «Turist alıkoymak»!

Bursanın «Çelikpalas»ı, Yalovanın «Otel Termal»i bunda hiç muvaffak olunamadı denemez. Zira Avrupaya seyahat edecek yerde oralara gidenlere ve memnun kalanlara raslanıyor.

Fakat asıl turist ihracatının, içmeğe mahsus sular yüzünden olduğu muhakkaktır. Bir çok vatandaşlar da, muhtaç oldukları halde, parasızlık yüzünden Avrupanın su şehirlerine gidemiyorlar.

Bir rivayete göre, bizim Karahisar, etrafında asri tesisat yapılsa pek çoklarına iyi geleceği için, rağbet kazanırmış.

Fakat «rivayete göre»!

Garpteki su şehirlerinin öyle raklâmları yapılıyor ki her birinin evsafı - mübalâğayla - aklımızda, ezberimizde...

Kendimizinkileri ise ancak mühim rivayetler tarzında duymuşluğumuz var. Bari, malûm olsa: «Bizim memlekete Allah vermemiş! Ne yapalım! Ebediyen başkalarınkilere gitmeğe mecburuz!» diye M. T. A. ilân etse...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Polonya - Danzig hududunda çarpışmalar

Iki taraf müfrezeleri arasındaki çarpışmalarda yaralı olup olmadığı henüz belli değil

Danziğin Almanyaya güvenmeğe ihtiyacı kalmamış

Berlin 24 (A.A.) — Polonya - Danzig hududunda yeni bir hadise olmuştur. D. N. B. ye göre, bugün saat 14,30 da Rennenberg civarında bir Polonya müfrezesi, hududu geçerek Danzig arazisi dahiline bir kilometre kadar girmiştir. Polonya müferezesi; bir Danzig müfrezesi ile karşılaşmış ve ateş açmıştır. Hadisede yaralananlar olup olmadığı henüz malûm değildir. Polonya müfrezesi, bilâhara Polonya arazisine dönmüştür.

Danzig 24 (A.A.) — Foerster, 4.000 dok amelesine hitaben bir nutuk söyliyerek ilk defa olarak serbes şehir arazisinde yapılmakta olan askerî hazırlıklara telmihte bulunmuştur.

Mumaileyh demiştir ki:

«Artık Almanyaya güvenmeğe ihtiyaç yoktur. Her ihtimale karşı hazırlanmış bulunuyoruz. Diğer devletler, silâhlanabilirler, fakat bizi gafil avlıyamıyacaklardır. Bizden çalınmış olan bu arazi, bizim hakkımızdır ve onu istirdad edeceğiz.»

Londra 24 (A.A.) — Polonyaya silâhlanma işini teshil maksadile kredi verilmesi etrafında hazine delegeleri ile Polonya delegeleri arasındaki müzakerelere, bu sabah yeniden başlanmıştır.

Ingiliz - Japon anlaşmasının metni Avam Kamarasında okundu

Bir kısım Çin kuvvetleri Şanghay'ın garbine girmeğe muvaffak olmuşlar

Londra 24 (A.A.) — Tientsin meselesinin esasını teşkil eden vaziyet hakkında Tokyoda B. Arita ve Craigie arasında akdelilen anlaşmanın metni şudur:

İngiliz hükûmeti, geniş mikyasta muhasamata sahne olan Çindeki fiilî vaziyeti tamamile kabul eder. İngiliz hükûmeti, bu vaziyetin devamı müddetince, Çindeki Japon kuvvetlerinin, bizzat kendi emniyetlerini muhafaza etmek ve kontrolları altında bulunan mıntakada umumî nizamı idame eylemek bahsinde hususî menfaatleri bulunduğunu müşahede eyler. İngiltere hükûmeti, ayni zamanda Japon kıtalarını, kendilerine engel teşkil edecek ve yahut karşı tarafa avantaj temin eyliyecek mahiyette gösteren her türlü harekâtı ortadan kaldırmak ve yahut bertaraf etmek haklarını da müşahede eyler.

İngiltere hükûmeti, Japon kıtalarının yukarıda zikredilen gayelerinin teminine engel olabilecek her hangi bir harekete ve tedbire müzaheret etmemek niyetindedir.

İngiltere hükûmeti bu münasebetle, bu hususlaki siyasetini teyid eyliyecek ve Çindeki İngiliz vatandaşlarının bu gibi harekât ve tedbirlerden tevakki etmelerini kendi makamlarına sarih surette bildirecektir.

Londra 24 (A.A.) — Başvekil B. Chamberlain, Avam Kamarasında İngiltere ile Japonya arasında yapılan anlaşmanın metnini okumuştur.

Bunu müteakib muhalefet liderlerinden B. Hendersin, Başvekilden aşağıdaki iki suali sormuştur:

1 — Bu anlaşmadaki tavizler, hakikatte halen Japon kuvvetlerinin kontrolü altında bulunan Çin mıntakalarında Japonyanın hâkimiyetini fiilen tanımak değil midir?

2 — Bu deklarasyon, İngilterenin Çindeki siyasetinde bir değişiklik ifade etmez mi?

Başvekil Chamberlain, bu iki suale de «hayır» cevabını vermiştir.

Çinliler Şanghayın önüne kadar gelmiş

Şanghay 24 (A.A.) — **Reuterin hususî muhabiri bildiriyor: Şanghayın garp varoşlarında oturan Avrupalı yabancılardan öğrenildiğine göre, dündenberi, enternasyonal imtiyazlı mıntaka hududunun ötesinde Japonlar ile dördüncü Çin ordusuna mensup kuvvetli bir kıta arasında bir çarpışma olmaktadır.**

Henüz teeyyüd etmemiş Çin haberlerine göre, bir kaç bin Çin askeri, Şanghayın bu mıntakasına girmiştir.

Tokyo 24 (A.A.) — Neşredilen bir tebliğde B. Arita'nın mümessili general Kato, bugün İngiliz sefiri B. Craigeyi ziyaret etmiş olduğu bildirilmektedir.

General, Japon noktai nazarı hakkında izahat vermiştir. B. Craigie, kendisine umumî mahiyette kısa bir cevab vermiştir.

Moskova müzakeresi ilerliyor

Yakında yeni bir toplantı yapılacak

Moskova 24 (A.A.) — Bir saat bir çeyrek devam etmiş olan dünkü görüşmeden sonra müzakerelerin normal surette ilerlemekte olduğu ve yakında yeni bir toplantı yapılacağı öğrenilmiştir.

Dünkü görüşmelerin neticeleri Londra ve Parise bildirilmiştir.

Millî Şefin valideleri ve çocukları İstanbula geliyorlar

Ankara 24 (Telefonla) — Reisicümhurun valideleri ve çocukları bu akşamki eksprese takılan hususî bir vagonla İstanbula hareket etmişlerdir.

Papa B. Roosevelte mektup göndermiş

Mektupta sulhün muhafazası meselesinden bahsediliyor

Londra 24 (A.A.) — Times gazetesinin Roma muhabiri bildiriyor: Sanıldığına göre, cuma günü Napoliden Nevyorka hareket etmiş olan Kardinal Gasparri, Papadan B. Roosevelte hususî bir mektup götürmektedir. Tahminlere göre, Papa, bu mektubunda, Amerika Birleşik Devletleri reisine sulhün idamesi hakkındaki fikirlerini bildirmektedir.

B. Nüzhet Nezih

Ankara 24 (Telefonla) — Ticaret Vekâleti müşavirlerinden B. Nüzhet Nezih İktısad Vekâleti sanayi tetkik heyeti reis muavinliğine tayin edilmiştir.

Barem kanunu

Maliye Vekâleti bugün alâkadarlara bir tebliğ gönderecek

Ankara 24 (Telefonla) — Yeni Barem kanunlarının 1 eylûlden itibaren tatbik mevkiine gireceği malûmdur. Maliye Vekâleti şimdiye kadar diğer ticaret ve sanat müesseselerindeki müstahdemler gibi vergiye tabi olan ve yeni kanunla devlet teşkilâtında çalışan ücretliler gibi vergi verecek olan banka ve diğer müesseseler memurlarının vergileri hakkında umumî bir tebliğ hazırlamıştır. Yarın (bugün) alâkadarlara bildirilecek olan bu tebliğe göre mezkûr müesseselerde çalışan memur ve müstahdemlerin devlet ücretlileri gibi vergiye tabi olacak istihkakları yalnız aylık ve muvakkat tazminata inhisar edecek ikramiye, harcırah vesaire hakkında eskisi gibi muamele yapılacaktır. Aylık ücretlerden kazanç vergisi kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrası mucibince yüzde 5 ten başlayan nisbeter dahi linde kazanç vergisi kesilecektir.

Aylık tutarı 20 liraya kadar olan ücretler kazanç vergisinden muaf tutulacaktır. Muvakkat tazminatın aslından yüzde 8 müvazene, yüzde 2 hava kuvvetlerine yardım vergisi alınacak, kazanç ve iktısadî buhran vergileri kesilmiyecektir. Muvakkat tazminat buhran vergisi kanununun 2 inci maddesinde yazılı tarihten sonra yahsis edilmiş olsa dahi yine alınmayacaktır.

Reisicümhurun teşekkür ve tebrikleri

Ankara 24 (A.A.) — Riyaseticümhur umumî kâtipliğinden:

Güzel Hatayın anayurda iltihakı ve Lozanın yıldönümü münasebetile yurdun her tarafından resmî ve hususî zevat ve kurumlardan aldıkları tebriklerden çok mütehassis olan Reisicümhur İsmet İnönü, teşekkürlerinin ve mukabil tebriklerinin iblâğına Anadolu ajansını memur etmişlerdir.

Son dakika

Alman tahtelbahirlerinin büyük manevraları

Baltıkta yapılan bu manevralara bütün Alman tahtelbahirleri iştirak etti

Berlin 25 — Bütün Alman tahtelbahirleri, Baltık denizinde yapılan büyük manevralara iştirak eylemişlerdir. Bu manevralarda Alman filosu başkumandanı amiral Roeder de hazır bulunmuştur.

Manevraların mevzuu, sefaini harbiyenin himayesinde bulunan bir nakliye kafilesinin tahtelbahir barajını zorlayıp zorlamıyacağını anlamaktı. Almanyanın halihazırda 71 tahtelbahiri vardır. Bidayette Alman tahtelbahirleri 250 tondan ibaret iken sonradan tonajları 500 ve 700 tonilâtoya çıkarılmıştır.

İnhisarlar Vekili İzmirde

İzmir 24 (Telefonla) — Gümrük ve İnhisarlar Vekili B. Raif Karadeniz bugün Ege vapurile buraya geldi ve rıhtımda merasimle karşılandı. Vekil, inhisarlar ve gümrük teşkilâtını ayrı ayrı gezerek tetkiklerde bulundu.

Bugün Çamaltı Tuzlasına gidecek çarşamba günü de Ege vapurile İstanbula dönecektir.

Senenin ilk kuru üzüm mahsulünü yetiştiren bağcı

İzmir 24 (Telefonla) — Senenin ilk kuru üzüm mahsulü Menemende Mehmed Ünver tarafından yetiştirilmiştir. Mahsul satışa çıkarılmak üzere bugün borsaya getirilmiştir.

Riyaseticümhur umumî kâtibi

Ankara 24 (Telefonla) — Riyaseticümhur umumî kâtibi B. Kemal Gedeleç bugünkü trenle İstanbula hareket etti.

Almanya, Sovyetlerle pakt mı yapacak?

Şimdilik münhasıran kredi ve ticarî mübadeleler görüşülüyormuş

İngilterenin Almanyaya bir milyar lira ikraz edeceği şayiası doğru değil

Berlin 24 (A.A.) — Hariciye nezareti, Japon menabiinden gelen ve Almanya ile Sovyet Rusya arasında bir ademi tecavüz misakı akdi için müzakereler yapılmakta olduğunu iddia eden haberleri katî surette tekzib etmektedir.

Selâhiyettar mahafilde şimdiki Alman - Sovyet müzakerelerinin münhasıran bazı kredi ve ticarî mübadeleler mesaili hakkında cereyan etmekte olduğu tekrar edilmektedir .

Almanyaya 1 milyarlık istikraz şayiası

Berlin 24 (A.A.) — Siyasî Alman mahafili, Londrada B. Hudson ile Alman delegesi B. Wohltad arasındaki bir görüşme esnasında teslihatın tahdid ve tenziline müteallik bir itilâf akdine mukabil Almanyaya ve İngiltere tarafından bir milyar lira ikrazda bulunmasının mevzuubahsolduğunu beyan etmektedir. Bu mahafil, ilâve ediyor:

Eğer vaziyet, bu merkezde ise, B. Wohltad, resmî bir vazife ifasına memur bir murahhas gibi hareket etmemiş, arkadaşının noktai nazarını berayı nezaket dinleyen bir ziyaretçi gibi hareket etmiştir.

Lord Halifax'ın bu plânın menşeini öğrenmek üzere bir anket icrasını istemiş olduğu haber alınmıştır. B. Chamberlainin kendisinden izahat almak üzere B. Hudson'u çağırmış olduğu söylenmektedir.

Eğer Başvekil, mumaileyhin vereceği izahatı kâfi bulmıyacak olursa, B. Hudson'un istifası içtinabı nakabil bir hal alacaktır. Çünkü harekâtı İngiltere hükûmetini müşkül mevkie koymuştur.

Alman matbuatı, bir istikraz akdi haberlerile alay etmekte ve bu haberleri «İngiliz blöfü» diye tavsif etmektedir.

Rheinisch - Westfaclischer Zeitung, İngilizlerin istikraz şayiaları hakkında «Beceriksiz manevra» demektedir.

Almanyaya istikraz teklifi yoktur

Londra 25 — Avam Kamarasında amele partisi liderlerinden B. Greenvood, Alman delegesi Wohltad ile ticareti hariciye müsteşarı Hudson arasında vukubulan mülâkat hakkında bir sual sormuştu. B. Chamberlain hükûmetinin böyle bir müzakereden haberdar olmadıklarını, sade haricî ticaret müsteşarı B. Hudson, Alman delegesi Wohltad ile yaptığı mülâkat esnasında haricî ticaret meselelerini görüştüklerini, bu mülâkat esnasında, kambiyo, kontenjan gibi ticareti hariciyedeki tekayyüdatın kaldırılması, evvelemirde siyasî meselelerin halline, yani beynelmilel emniyet ve itimadın avdetine mütevakkıf olduğunu Alman delegesine söylmiş olduğu ve bunlar B. Hudsonun şahsî mütalâaları olduklarını, Almanyaya bir istikraz vermek için bir teklif vaki olmadığını, ve bir mebusun sualine cevaben İngilterenin sulhü para ile satın almak niyetinde bulunmadığını beyan etmiştir.

Amerikada kuraklık

Mahsul bozuldu, orman yangınları artıyor

Nevyork 24 (A.A.) — Haftalardanberi devam eden kuraklık, bilhassa Amerikanın şarkında büyük hasarlara sebebiyet vermiştir. Rekolteler bozulmuş olup orman yangınları artmaktadır.

Maarif şûrasının dünkü içtimaı

Ankara 24 (Telefonla) — Maarif şûrası bugün saat 10 da Vekil B. Hasan - Âli Yücelin riyasetinde umumî heyet halinde içtima ederek, muhtelif mevzular üzerinde müzakerede bulunmuş ve bazı kararlar almıştır. Şûra yarın (bugün) de saat onda müzakereye devam edecektir.

Mısır ve Bulgar sefirleri

Ankara 24 (Telefonla) — Mısır ve Bulgar sefirleri bugünkü trenle İstanbula hareket ettiler.

Dün geceki yangınlar

1 — Dün akşam Bomontide Fırın sokağında Şark yağ fabrikasındaki kazan patlamasile yangın çıkmış, bu sırada ustabaşı Ariski de muhtelif yerlerinden yaralanmıştır. Ateş itfaiye tarafından söndürülmüştür.

2 — Dün akşam üzeri Karacaahmedde yetmiş selvinin yanmasile neticelenen bir yangın olmuştur. Ateş mezarlığın başında bulunan Şevketin gübreliğindeki otların tutuşmasından çıkmıştır.

Silivri civarında bir motör kayalara bindirdi

Hopa limanına bağlı 3 tonluk Bahrisefid motörü, dün öğleden sonra, Silivri ile Çöplüce arasındaki Karaburun mevkiinde kayalara bindirmiştir. İnsanca zayiat olmamıştır.

Bu sabahkı zelzele

Bu sabah şehrimizde oldukça şiddetli bir zelzele olmuştur. Zelzele, 5,40 da hissedilmiştir.

Ordu 24 (Akşam) — Bu sabah saat beşte şehrimizde iki saniye devam eden bir zelzele hissedilmiştir

Ingiliz bahriyesi

Silâh altında 145 bin zabit ve efrad bulunacak

Londra 24 (A.A.) — Hükûmetin bahriye zabit mütekaidleri, ihtiyat zabitlerinin bir kısmını ağustos ve eylûl aylarında yapılacak müşterek deniz ve hava manevralarına iştirak etmek üzere davet etmesi kararı üzerine bu devre esnasında hizmette bulunacak olan zabitlerle, bahriye efradının ve bahriye silâhendazlarının yekûnü, tahmin edildiğine göre, 145 bin kişiye baliğ olacaktır.

Cebelüttarık garnizonu kuvvetlendiriliyor

Londra 25 — Hükûmet Cebelüttarıktaki topçu, işaretle muhabere ve saire kuvvetlerini arttırmağa karar vermiştir.

Doğu vapurunda noksanlar görüldü

Almanyada inşa edilen 53000 tonluk Doğu vapurunu tesellüm etmek için giden heyetimiz yapılan tecrübeler esnasında vapurda şartnameye aykırı bazı noksanlar görmüş ve bunlar izale edilmedikçe vapuru teslim almaktan imtina etmiştir.

Doğu tipinde olup elyevm inşa edilmekte olan diğer iki vapurda da ayni tadilât yapılmaktadır.

Kral Zogo Londrada

Londra 25 — Kral Zogo ile kraliçe Geraldin buraya gelmişler, Bukingham sarayına giderek defteri mahsusu imzalamışlardır.

İzmitte 31 inci piyade alayı sancağına İstiklâl madalyası takıldı

İzmit 24 (Telefonla) — **Bugün Atatürk anıt meydanında, 31 inci piyade alayının sancağına İstiklâl madalyası talik merasimi yapıldı.** Madalyayı sancağa, Reisicümhur adına Tümkomutanı **Tümgeneral Hüsnü Akın taktı. Bu merasimden sonra kahraman askerlerimiz halkın sürekli alkışları arasında bir geçit resmi yaptılar.**

AKŞAMDAN AKŞAMA

Kül kömür olan cennet

Heybeliadada Çamlimanı yandı. Yürekler acısı! Burası, İstanbulun en güzel yerlerinden biriydi. Yüzlerce dönüm cennet kül kömür oldu.

Aynı gün zarfında, daha evvel, Heybelinin Sanatoryom tarafından da bir yangın çıkmış. Orada da on dört ağaç yandıktan sonra ateş söndürülmüş. Büyük yangını müteakib başka yerde bir tutuşma daha olmuş... Yani Heybelide yirmi dört saatte üç «kaza»!?

Her pazar bu böyleymiş. Ada sakinleri söylüyorlar: Eğlenmeğe gelen halk ateş sıçratıyor, felâket saçıyorlarmış.

«At çalındıktan sonra ahırın kapısını kilitlemek» diye bir tabir vardır. Tavsiyemiz biraz ona benziyecek. Fakat bari geri kalan ağaçlarımızı gözümüzün bebeği gibi esirgiyelim:

1 — Ateş yakanı yangın çıkarmış gibi tedib ederek.

2 — Çamları bürüyen tırtılları temizliyerek.

3 — Yeni fideler ekerek.

***

Köylerde bile orman bekçileri olur. Öğrendiğimize göre, bütün Adaların çamlarını korumak üzere ancak altı bekçi varmış. Bu mikdar hele pazar günleri tabiatile kâfi gelmiyor.

Adaların hayatını iyi bilen bir zat da şu tavsiyede bulundu:

— Halkı her tarafa, bilhassa ağaçların sık olduğu cihetlere bırakmamalı. Ancak muayyen, mahdud bir kısmı umumun istifadesine açmalı, böylelikle buraları göz hapsine alınır; ateş yakılamaz.

Yeni fideler de memnu mıntakaya ekileceği için örselenmeden kolaylıkla tutar.

***

Serviler üzerine de dikkati celbedeyim:

Sirkeciden kalkan tren Gülhane parkının altından geçerken kara tarafına dikkat ediniz. Saraya doğru yükselen sırtın üstünde bir mikdar büyük servi var. Yanlarında ancak bir buçuk iki metre irtifaında minimini serviler belirmiş, Alışmadığımız bir manzara! Başka bir yerde bu servi fidanlarına raslamıyoruz desek mübalâğa değildir.

İstanbul hakkında, bütün dünya edebiyatı «Servi şehri» der. Dibine nur indiği halkımızca rivayet edilen bu pek tipik ağaç pek yavaş büyür. Hiç bir yerde fideliklerine raslamadığımıza göre, demek ki kocamışları göçecek, körpeleri de yok; kısa zaman sonra İstanbul servisiz kalacak.

Şehrimiz çınarlarile de meşhurdu. Yanyana ne lâtif manzara teşkil eden bu iki çeşid İstanbul ağacını inkıraz ettiriyoruz... Adaların çamlarına pek iyi bakıyoruz diye de iddia olunamaz. Bilhassa Çamlimanı yangınından sonra...

Gelecek nesiller bizi bir çok cihetlerden hayırla yadedecek. Fakat muhakkak ki ağaç ve orman katili diye affedemiyecek. (Vâ - Nû)

Küçük bir çocuk fazla sütten boğuldu

Kasımpaşa civarında Ruşenin karısı Ayşe dün gece altı aylık çocuğu Yaşara süt emzirirken çocuğun ağzına fazla süt dolmuş ve boğularak ölmüştür.

Adliye doktoru B. Enver Karan cesedi morga göndermiş, ölüm vakası etrafında tahkikata başlanmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Hayat pahalılığı

Ticaret Vekâleti Belediyeden malûmat istedi

Ticaret Vekâleti İstanbulda hayat pahalılığı ile mücadele şekli hakkında Belediyeden malûmat sormuş ve bu işin tahkikine raportörlerinden iki kişiyi memur etmiştir.

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar evvelki gün Büyükadada tesbit edilen eğlence ve istirahat yerlerine aid yeni tarifenin henüz tatbik edilmediğini görmüştür. Vali tarafından verilen emir üzerine bugünden itibaren bütün kazalarda yeni tarifeler tatbik edilecektir. Bundan başka Vali dün bütün kazalara bir tamim göndererek Belediye tarafından tebliğ edilen tarifelerin tatbikinin bizzat kaymakamlar tarafından kontrol edilmesini ve tarifesini tatbik etmiyen müesseselerin derhal kapatılmasını bildirmiştir. Kaymakamların yapacakları kontrolün neticeleri muntazaman Belediye Reisliğine bildirilecektir.

Son günlerde bu gibi müesseselerde pazar günlerine mahsus yüksek tarifeler tatbik edildiği görülmüştür. Yeni tarife her güne mahsus olarak tatbik edilecektir.

Yüksek İktisad ve Ticaret mektebi mezunlar cemiyetinin toplantısı

Yüksek iktısad ve ticaret mektebi mezunlar cemiyeti, eski ve yeni arkadaşları tanıştırmak üzere Anadolu hisarında bir toplantı tertip etmiştir. Davetliler, önümüzdeki cumartesi köprüden hareket edecek olan 17,15, 17,50, 18, 18,45, 19,35 vapurları ile Anadoluhisarına gideceklerdir.

Satye tahkikatı

B. Yusuf Ziya Önişle B. Neşetin talepleri reddedildi

Satye binası tahkikatına dün de devam edilmiştir. Birkaç gün evvel kefaletle tahliye edilen maznunlardan B. Tahir Kevkep dün dördüncü sorgu hâkimliğine çağrılarak yeniden ifadesi alınmıştır.

Mevkuf maznunlardan sabık Denizbank müdürü B. Yusuf Ziya Önişle mühendis B. Neşet de kefaletle tahliyeleri için müracaatta bulunmuşlar, dördüncü sorgu hâkimi müracaatlarını reddetmiştir.

Bunlar sorgu hâkiminin red kararına itiraz etmişler ve evrak asliye dördüncü ceza mahkemesine verilmiştir. Dördüncü ceza mahkemesi evrakın tetkiki neticesinde sorgu hâkiminin kararını yerinde bularak itirazın reddine ve mevkufiyetin devamına karar vermiştir. Tahkikatın birkaç gün içinde bitirilmesi ve işin mahkemeye intikali bekleniyor.

Sanayi umum müdürü İstanbula geldi

Sanayi umum müdürü bay Reşad, dün, şehrimize gelmiştir. Umum müdür, şehrimizde bulunduğu müddet zarfında sanayi müesseselerinde tetkikatta bulunacaktır.

Karilerimizin mektupları

Karamürsel posta merkezinin faaliyeti

Haftada üç gün (salı, perşembe, pazar) sabah saat (9) da Tophaneden kalkan Denizyollarının Uğur adlı vapuru öğleden sonra saat on dörtte Karamürsele gelir yanaşır. Gazete ve mecmua, resmi evrakı, taahhüdlü evrak mektupları, para havalelerini, âdi mektupları Karamürsel merkez posta, telgraf ve telefon idaresine teslim eder. Uğur adlı vapur İzmitten cuma, çarşamba, pazartesi günü saat on bir buçukta Karamürsele gelir, iskeleye yanaşır. Posta merkezinde biriken bütün posta paketlerini alır, İstanbula hareket eder.

Karamürsel - Yalova yoluyla günü gününe posta paketlerini nakletmek için kamyon olmadığından sevkiyat ancak İzmit tren yoluyla ve İstanbula vapurla yapılmaktadır.

Karamürselin bir kaç nahiyesi, 40 köyü vardır. Nüfusu kalabalıktır. Muamelât çoktur. Posta merkezinde şef ve müdür, iki müvezzi memuru, hat çavuşları vardır. Şef ve müdür merkezde bütün muamelâtı idare etmektedir. Günün yirmi saatini vazife başında geçiriyorlar.

İşlerin daha çabuk görülüp yapılması için alâkadarlara yapılan müracaatler henüz bir netice vermemiştir. Yeni bir memur tayin edilmemiştir. Nazarı dikkati celbederiz.

Ticaret ve zahire borsasında

Dün seçim yapıldı, 6 kişi seçildi

Ticaret ve zahire borsası idare heyeti seçimi, dün, yapılmıştır. 77 seçici tüccar, bay Nuri Kozikoğlu Şerafeddin, Mehmed, Nuri Orak, Hilmi Gürkan, ve Nafiz Özalpdan mürekkep bir idare heyeti seçmiştir. Mübayaacılardan herhangi bir aza seçilmediği için yeniden bir aza intihap edilecektir.

Ticaret odası tarafından da idare heyetine iki namzed gösterilecektir. Bunun için oda umumî heyeti, önümüzdeki cuma günü toplanarak seçimi tasdik ve iki yeni aza intihap edecektir. Bu sene idare heyetine yeniden üç zatın girmesi, tacirler arasında memnuniyet uyandırmıştır.

Ticaret Vekâleti, seçimi yakından takip etmek üzere müfettiş bay Abdülkadiri şehrimize göndermiştir.

Adaların su meselesi

Büyükadaya su vermek üzere Belediye sular idaresinin İsviçreye sipariş ettiği motör gümrüğe gelmiştir. Motör bugünlerde gümrükten çıkarılacak ve montaj ameliyesine başlanacaktır.

Kazoğlu su deposunda esaslı tamirata ihtiyaç görülmediği muayene neticesinde anlaşılmıştır. Deponun ufak tefek tamiratı yapılmıştır. 15 ağustosa kadar bütün hazırlıklar tamamlanacak ve 15 ağustosta Büyükadaya su verilecektir. Bu münasebetle o gün Büyükadada merasim yapılacaktır. Bu sene yalnız Nizam tarafı ve civarına su verilecek ve yeniden yapılacak bir depodan sonra gelecek sene de Maden ve civarına su verilecektir.

Ekmek meselesi

Bir Alman firması fırıncılarla temas ediyor

Bir Alman firması ekmek fabrikası tesis etmek için şehrimizdeki fırıncılarla temasa başlamıştır. Aksarayda B. Mehmed Ali isminde bir fırıncı günde beş bin ekmek çıkaracak bir fabrika tesisi etrafında bu firma ile anlaşmıştır. Diğer bazı fırıncılarla da bu firma arasında temas başlamıştır.

Belediye, ekmek fabrikası tesisine karar vermekle beraber fırıncıların da kendi sermayelerile fabrika tesisine müzaheret ettiğinden Alman firmasının teşebbüsünü bulmaktadır.

Bundan başka Beyoğlundaki ekmek satışı etrafında Belediye tahkikata başlamıştır. Beyoğlundaki fırıncılardan çoğu, bayilere satış payı vermediklerinden bayiler ekmek satmaktan vazgeçmişlerdir.

Beyoğlu fırıncılarının bir nevi ekmek çıkarmak üzere aralarında bir şirket teşkil ettikleri görülmüştür. Belediye halkın aleyhinde olan bu nevi şirketlerin teşkilini doğru bulmamaktadır. Bundan başka Büyükada, Sarıyer gibi bazı yerlerde ekmeğin 9,5 kuruş olan narhından fazlaya 10 kuruşa satıldığı görülmüş ve bu fırıncılar hakkında tahkikata başlanmıştır.

Tamiri kabil olmıyan binalar yıktırılacak

Şehrimizde harab, bozuk bir çok binalar vardır. Bunlar içinde tamiri mümkün olanlar derhal tamir edilecek ve tamiri kabil olmıyanlar hemen yıktırılacaktır.

Şişlideki hırsızlık

Anahtar uydurarak eve girmişler, eşyaları aşırmışlar

Şişlide Jilbert adında birinin içinde eşya dolu ve kendisinin oturmadığı evine girerek hırsızlık yaparken yakalanan Teologos ve Vasil adlarında iki kişi dün asliye ikinci ceza mahkemesinde muhakeme edilmişlerdir. Mahkemede bunlardan Teologos:

— Vasil bana, amcasından miras kaldığını söyliyerek o eve kendi evim diye beni götürdü. Ben işin hırsızlık olduğunu bilmiyordum. Kabahat Vasildedir:

Demiş Vasil ise:

— Beni Teologos kandırdı. Sen küçüksün, yakalansan da çok ceza yemezsin diye beraber hırsızlığa götürdü. Bir seyyar koltukçu bulduk. Kendisine bu evin ve eşyanın bize ait olduğunu söyledik. Bir de anahtar uydurduk. Ara sıra koltukçuyu götürüp kendi evimiz gibi çıkardığımız eşyayı ona satıyorduk. Aldığımız paralarla da heroin alıp kullanıyorduk. Sonra yakalandık.

Demiştir. Dinlenen üç şahit de bu iki hırsızın evden eşya çalıp kaçarlarken yakalandıklarını söylemişlerdir. Gelmiyen şahitlerin çağrılması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

SOHBET

EDEBİYAT

MİSTİKLER. — Asaf Hâlet Çelebi'nin tercümesinden Mevlânanın Rübaileri'ni (1) okuyorum. Tercüme manzum değil ama şiir zevki büsbütün kaybolmuyor; çünkü her rübainin karşısında türkçesi bulunduğundan aslını kolayca takip edebiliyoruz. Bunun ayrı bir tadı da var: kariğe farisîyi az çok bildiği, üç dört ay gayret etse iyice elde edeceği vehmini veriyor. Şüphesiz sadece bir vehim; eminim ki farisi, bizim gibi vaktile mektepte birkaç sene okumuş olanlar için bile, öyle kolayca öğrenilecek bir dil değildir. İlk bakışta nasıl görünürse görünsün, her irfan dili muhakkak zordur, çabuk çabuk çözülemiyecek sırları, insanı şaşırtacak incelikleri vardır. Bunu bilmeme rağmen o vehimden hazzediyorum. Kitabı derhal kapamayışımın sebebi de acaba sadece bu değil mi?

İtiraf edeyim ki mistiklerden bir türlü hoşlanamıyorum. Mevlâna'nın ne kadar büyük bir mütefekkir, ne kadar büyük bir insan olduğunu biliyorum; onun kitabını hayranlıkla, vecd ile okumak isterdim. Bunu Yunus Emre ile de tecrübe ettim: elimden gelmiyor, bir türlü muvaffak olamıyorum. Şüphesiz bir zaaf, bir eksiklik: Mevlâna gibi, Yunus gibi insanlara hayran olamamak, onların sözlerinden, şiirlerinden zevk duyamamak ruhumuzda bir eksiklik olduğunu gösterir. Fakat ne yapayım? Yalandan coşamıyorum: o şiir bana işlemiyor. Musikî gibi mistik şiir de, ömrümün sonuna kadar bana kapalı kalacak. Buna, içimde büyük bir üzüntü ile katlanıyorum. Bazı münacatları, naitleri severim; fakat saf mistik şiirden şimdiye kadar hakikî bir zevk alamadım.

İyice anlıyamadığımız, nüfuz edemediğimiz güzelliklere sonunda bir dereceye kadar hasım olmamız da tabiîdir. İnsan kendi nazarında küçük kalmağa tahammül edemez. Ben de günün birinde, en büyükleri de dahil olmak üzere, bütün mistiklere düşman kesilmekten korkuyorum.

Bir zamanlar mistikleri severdim; anlardım demiyorum, sadece severdim. Bilhassa Yakub Kadri Karaosman'ın Erenlerin bağındanı yazdığı sıralarda. Biz o mensur şiirleri mistik diye karşılardık. Yine o senelerde Fransız şairlerinden Paul Claudel'i, Francis Jammes'ı okurdum; onların dindarlığını da mistiklik sanırdım. Sonradan farkettim ki sadece dinin dekorunu, mistik sözlerdeki ruhu değil, edayı seviyormuşum. Erenlerin bağından'ı **mistik sanmak ne kadar çocuklukmuş! Bugün o mensur şiirlerde tamamile maddi bir haz buluyorum. Yakup Kadri tabiatten, Pan'dan bahsediyor, biz ise onun sözlerinde İsa'nın çarmıhını, daha bilmem neler görmek istiyorduk. Yazık ki o kitap çoktan beri tekrar basılmadı, pek okunmuyor. Halbuki onu, André Gide'in** les Nourritures terrestres'i **gibi okumak lâzımdır, ancak o zaman asıl manasını ifşa eder. Gide'den ziyade Barrès'in, Régnier'nin o dalgalanan, haz arıyan, kelimeleri bir haz unsuru diye kullanan bir** Nourritures terrestres. **Edebiyat tarafı çoktur; fakat o, Gide'in o kitabında da vardır.**

Hakikî mistikleri anlıyamadığıma üzülmekle beraber bedii mistiklikten kurtulduğuma seviniyorum. Zamanımızda hemen her memlekette birtakım

Nurullah Ataç

(Devamı 4 üncü sahifede)

(1) Kanaat Kitabevi.

Bay Amcaya göre!...

— Yazık oldu güzelim Heybeli çamlarına bay Amca...

... Daha evvelki gün önünden geçerken hayran hayran bakmıştım...

... Kimbilir hangi dikkatsiz tiryakinin izmaritine...

... Yahut hangi pisboğazın güveç tenceresine kurban gittiler...

B. A. — Sayfiyelerde hayat ateş pahası diyorlardı, insanlar gibi ağaç- ...ay bu mektebin

Ziraat Vekili dün Istanbula geldi

"Mahsul vaziyeti iyidir. Her tarafta büyük bir çalışma vardır„

Ziraat Vekili, Vali B. Lûtfi Kırdarla beraber

Bir müddettenberi Akdeniz havzasında tedkik seyahati yapmakta bulunan Ziraat Vekili B. Muhlis Erkmen dün, şehrimize gelmiştir. Ziraat Vekili, refakatinde Vakıflar umum müdürü B. Fahri Kiper olduğu halde pazar günü İzmirden hareket eden Çanakkale vapuruna binmiş, dün 11,30 da limanımıza vasıl olmuştur. Vapur, Sirkeci gümrüğü açıklarında durduğu için Vekili istikbale gelenler, sandallarla vapura kadar giderek beyanı hoş âmedi etmişlerdir.

Karşılayıcılar arasında İstanbul Vali ve Belediye reisi B. Lûtfi Kırdar, B. Muhlisin ailesi erkânı, gazeteciler vardı. Ziraat Vekili, vapurda bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Antalya seyahatinden çok memnun olarak dönüyorum. Gezdiğim havalide hummalı bir faaliyet var. Muratpaşa kanalı Antalyanın mühim bir hayat sahasıdır. Narenciye ve sıcak ıklım nebatları istasyonunun dört, beş senelik mesaisi neticesinden çok memnun oldum. Oradaki arkadaşlar iyi çalışmışlar ve çalışmaktadırlar.

Ayni neticeyi İzmirdeki müessesatta da gördüm. Seyahatimden çok memnunum. Seyahatim esnasında gördüğüm serinletici manzaralar, havaların maddi sıcaklığını unutturmaktadır. Buradaki tedkikatıma yarın başlıyacağım. Bir kaç gün sonra da Ankaraya giderek 15 gün kadar orada kalacağım. İki hafta sonra tekrar İstanbula döneceğim ve buradan da Bursaya gideceğim. Bursada bilhassa Merinos fabrikalarında tedkikler yapacağım. Merinos işi iyi gitmektedir. Bu mevzu üzerinde Bursa dönüşünde uzun uzadıya konuşabiliriz.

Bursadan sonra fırsat bulursam Trakyaya gitmek istiyorum. Diğer taraftan, Muradpaşa kanalından sonra Adananın, bilhassa irva ve iska hususunda çok işe yarayacak bir kanal daha açtırmak istiyoruz. Vekâlet Manavgat sularından istifade ederek böyle bir kanal açtırmağa karar vermiştir. Gelecek sene de bunun resmi küşadını yapacağız.

Bu seneki mahsulât vaziyeti iyidir. Ziraî istasyonlar her tarafta memnuniyet verici bir surette çalışmaktadır. Bazı mıntakalarda kuraklık olmakla beraber umumiyetle buğday ve diğer hububatta da endişe edilecek birşey yoktur. Buğday ihracatı yapılıp yapılmıyağı, yeni rekolte idrak edildikten sonra anlaşılacaktır. Her halde ortada buğday fiatlerini artıracak bir sebeb yoktur.

Vekil, vapurdan çıktıktan sonra ailesi erkânı ile birlikte Erenköyündeki evine giderek dün istirahat etmiştir.

Münakalât Vekilinin İzmirde tedkikleri

Münakalât Vekili İzmirde Demirspor lokalini açarken

İzmir 24 (Telefonla) — Münakalât Vekili B. Ali Çetinkaya bugün Vekâlete ait teşkilât ve müesseselerin tetkiki ile meşgul olmuştur. Vali ve Belediye Reisi ile Kültürparkı gezmiş, Sergi sarayı, hayvanat bahçesi, devletler paviyonları, açık hava tiyatrosu ve fuar hazırlıkları hakkında da Belediye reisinden malûmat almıştır. Münakalât Vekili, Belediye reisine:

— İzmirde gördüklerimden çok memnunum. Gösterdiğiniz muvaffakiyetlerden dolayı sizi bilhassa tebrik ederim demiştir.

Vekil bilâhare motörle İnciraltı plâjına gitmiş ve orada vilâyetin 72,000 liraya inşa ettirdiği plâj ve gazinosunu ve diğer tesisatı tetkik etmiştir. Vekil ayni motörle Karşıyakaya geçerek oradan otomobil ile Yamanlar dağındaki verem mücadele cemiyetinin kampına çıkmıştır.

Vekil kampta iki saat kadar kaldıktan sonra gece Belediye reisliği tarafından şehir gazinosunda şerefine verilen ziyafette hazır bulunmuştur.

Münakalât Vekili gece saat yirmi dörtte Balıkesire hareket etmiştir.

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

mistikler var: şiirlerinde, makalelerinde mütemadiyen Allah'tan, dinden, ruhun esrar içinde vecde gelmesinden bahsediyorlar. Bu tiyatro evliyaları insana tiksinti veriyor. Hiç biri dünyayı bırakıp bir manastıra kapanmağa, itikâfa çekilmeğe kalkmıyor: dinî hakikatlere dair parlak cümleler söylemekten başka ruhî bir endişeleri yok. Dinin, itikadların, imanın edebiyat mevzuğu olması kadar çirkin birşey var mı?... Hele zamanımızın katolik edebiyatı! Fransızların bazı romancıları var: «Ben günah işledim... Bunun azabını çekmek, cehennemde yanacağımızı bilmek kadar ruha elemli bir haz veren şey var mı?» diyip duruyorlar. Hiç şüphesiz en bayağı, en yalancı edebiyat. Kolay olduğu için birçok kimseleri, bilhassa gençleri celbediyor.

Dikkat edilecek birşey var: dindarlarda değilse bile hakikî mistiklikler-de daima bir tevazuğ, bir humilité **vardır; gurur ile mistiklik bir arada gitmez. Halbuki zamanımızın bütün mistik edebiyatçılarında, bazen son dereceyi bulan bir gurur, bir enaiyet görülüyor. Bir tevazuğ hâli takındıkları da oluyor; fakat bunun arkasından: «Bak ben ne kadar mütevazığım!» dedikleri belli. Tevazuğu,** humilité**'yi de taklid ediyorlar. Onların indinde dünya bir maskeli balodan ibaret: kendileri Saint François, Sainte Thérèse veya Yunus Emre kıyafetinde gezmek istiyorlar. İşin tuhafı dünyayı maskeli bir balo saydıklarının, kendileri kıyafet değiştirdiklerinin farkına varmıyalım istiyorlar. Yalanlarına biz inanacak olursak belki nihayet kendileri de inanacaklar. Asıl istedikleri de bu. Blaise Pascal: «Hidayete ermek istersen ibadete başla» der; onlar da ibadet ede ede, dindarlığın zevahirini, mistiklerin lehçesini taklid ede ede sonunda hidayete ereceklerini umuyorlar... Elbette bir gün bu moda da geçer.**

Asaf Hâlet Çelebi'nin Mevlâna rübailerini tercümesi bilmem iyi mi? Herhâlde güzel, temiz bir türkçe. İyi farisî bilenlerimiz bu tercümeyi şüphesiz aslı ile ve bundan evvelki tercümelerle mukayese edip meziyetlerini ve kusurlarını söyliyeceklerdir. Asaf Hâlet Çelebi eski nazmı da, yeni nazmı da kolaylıkla ve oldukça meharetle kullanan bir şairdir; belki bir gün rübaileri manzum tercüme etmek hevesini de duyar. O günün gecikmemesini temenni ederiz. Nurullah Ataç

İki işçi havagazı borusundan sızan gazla zehirlenerek bayıldı

Şişlide Osmanbey civarında yer altındaki telefon kablolarını tamir eden Reşid ve İsmail adlarında iki işçi dün oradaki hava gazı borusundan sızan gazla zehirlenerek bayılmışlardır.

İki işçi ifade veremiyecek bir halde hastaneye kaldırılmışlardır.

Ankara Borsası

24 Temmuz 939
Esham ve Tahvilât

Ergani 19.30

PARA ve ÇEKLER (Kapanış fiatleri)

Londra	1 Sterlin	5.93
New-York	100 Dolar	126.6325
Paris	100 Frank	3.355
Milâno	100 Liret	6.66
Cenevre	100 İsviçre Fr.	28.595
Amsterdam	100 Florin	67.97
Berlin	100 Rayşmark	50.8025
Brüksel	100 Belga	21.52
Atina	100 Drahmi	1.0825
Sofya	100 Leva	1.56
Prag	100 Çokoslovak Kr	4.3375
Madrid	100 Pezeta	14.035
Varşova	100 Zloti	23.8425
Budapeşte	100 Pengo	24.585
Bükreş	100 Ley	0.905
Belgrad	100 Dinar	2.8925
Yokohama	100 Yen	34.62
Stokholm	100 İsveç Fr.	30.555
Moskova	100 Ruble	23.90

Müessif bir Irtihal

Şehrimiz muteber tüccarlarından

Halıkanlı Hüseyin Erkan irtihal etmiştir. Cenazesi 25/7/939 bugünkü salı günü saat 12 de Kadıköy Hâle Sineması karşısındaki hanesinden kaldırılarak namazı Kadıköy İskele camiinde kılınacak ve Karacaahmetteki aile makberesine defnedilecektir. Allah rahmet eylesin.

Mahkemelerde

Torununu zehirledi mi?

Suçlu kadın bunu inkâr ediyor ve "Vaka kazadan ibarettir„ diyor

Beyoğlunda altı aylık torunu Sehan adındaki kızcağızı sürürle zehirliyerek öldürmekten maznun altmış yaşlarında Omorfiya adında bir kadın yakalanarak adliyeye verilmiştir. Yapılan tahkikata nazaran vaka şöyle olmuştur:

Omorfiyanın kızı Efstratya bir müddet evvel Şahap adında biri ile tanışmış, beraber yaşamağa başlamıştır. Kızının bu hareketinden hiddetlenen Omorfiya bunları biribirlerinden ayırmak için uğraşmış, evde sık sık kavgalar çıkarmışsa da Şahapla Efstratya ayrılmamışlardır.

Bundan altı ay evvel, Efstratya bir kız çocuğu dünyaya getirmiş, ismini Sehan koymuşlardır.

Efstratya daha hamile iken Omorfiya ilâç alarak çocuğunu düşürmesi için kızına çok ısrar etmişse de Efstratya dinlememiştir. Çocuk dünyaya gelince Omorfiya büsbütün hiddetlenmiş ve kızını:

— Ya bu çocuğu denize at, yahut Darülâcezeye bırak.

Diye sıkıştırmağa başlamıştır. Efstratya bu teklifleri de reddetmiş, çocuk da altı aylık olmuştur.

Geçen cumartesi günü saat üç sıralarında Efstratya çocuğunu odada karyolasının üzerine bırakarak alt kata inmiştir. Bu fırsatı kaçırmayan Omorfiya derhal bir bardağa süt doldurmuş ve içine de bir avuç sürür atıp karıştırdıktan sonra çocuğa içirmiştir. Sürürden zehirlenen yavrucak biraz sonra sancılar içinde kıvranmağa ve kusmağa başlamıştır. O sırada odaya gelen Efstratya çocuğunun bu halini görünce yavrucuğun zehirlendiğini ve bu işi annesinin yaptığını anlamış, etrafa bakınca sürür döküntülerini de görmüştür.

Efstratya telâşla:

— Çocuğu bununla zehirledin değil mi?

Diye bağırarak yavrucağı alıp doktora koşmuş, tedavi için ilâçlar verilmişse de çocuk kurtarılamayarak ölmüştür.

Çocuğun babası Şahap, bunu haber alınca derhal karakola gidip Omorfiyanın cinayetini anlatmış ve Omorfiya yakalanmıştır. Kadın zabıtada verdiği ifadede:

— Başım bitlenmişti. Sürür merhemi yapmak istedim. Bunun için Mısır çarşısında bir aktar dükkânından beş kuruşluk sürür satın aldım. Evde sürürü çocuğun karyolasının üstüne koymuştum. Çocuk bunu bilmiyerek ağzına almış ve yutmuş. Çocuğu ben zehirlemedim. Çocuk kusmağa başlayınca annesi sordu, fakat ben korktuğum için o zaman bir şey söylemedim, sürür aldığımı gizledim.

Demiştir. Omorfiya dün öğleden sonra adliyeye getirilerek Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde sorguya çekilmiştir. Kadın mahkemede vakayı şöyle anlatmıştır:

— Cumartesi günü evde yemek dolabını temizliyordum. Dolapta bir kâğıdın arasına sarılmış sürür elime geçti. Acele ile bunu da çocuğun bulunduğu karyolanın üzerine koymuşum. Esasen benim gözlerim iyi görmediği için kâğıttaki şeyin sürür olduğunu da fark edememiştim. Bir az sonra çocuk ağlamağa ve kusmağa başladı. Dikkat edince ağzında kırmızı sürür bulaşıklarını gördüm. Çocuğu kurtarmak için derhal süt içirdim. O sırada annesi de geldi. Çocuğun zehirlenmesinde benim kasdim yoktur. Bu bir kaza eseridir. Kızım Efstratyaya evvelce çocuğunu düşürmesini veya denize atmasını söylediğim de asılsızdır. Böyle bir şey söylemedim.

Hâkim Omorfiya hakkında tahkikatın mevkufen devamına karar vererek kendisini tevkif edip tevkifhaneye göndermiştir. Çocuğun cesedi de morga kaldırılmıştır.

Basın Birliğine âza kaydı başlıyor

Basın Birliği İstanbul mıntakası idare heyeti reisliğinden:

Basın Birliği İstanbul mıntakası idare heyetinin teşekkül edip 15 temmuzdan itibaren faaliyete başladığı, merkez idare heyetince 11 temmuz 1939 tarihli gazetelerle ilân olunmuştu.

Mıntaka idare heyeti, İstanbul Basın kurumu binasında çalışmakta ve İstanbul odası vazifesini de kendisi görmektedir.

Mıntaka idare heyeti tarafından, kanunun (B) fıkrası mucibince, Birliği teşkil eden azadan İstanbul dahilinde bulunanlar 1 ağustos 1939 dan itibaren nihayet bir ay içinde merkezimize müracaate davet olunurlar.

Birliğe aza yazılması mecburî olanlar şunlardır:

1 — Bir gazete veya mecmuanın sahibi olan,

2 — Bir gazete veya mecmuanın veya ajansın yazı, haber, resim, fotoğraf, tashih işini ücretle (veya telif hakı alarak) devamlı ve muntazam surette yapan.

Bunlar kendileri gelerek veya birisini göndererek hazırlanan kayıt varakalarından birini dolduracaklar ve üçer tane 4x6 ebadında fotoğraflarla birlikte idare heyeti kâtibine imza mukabilinde teslim edeceklerdir.

Gazete ve mecmua sahipleri ayni zamanda çıkarmakta oldukları gazete ve mecmualara aid hükûmetten alınmış beyanname ilmühaberlerini aslı iade olunmak üzere, aslı ile bir kopyasını yahud musaddak bir suretini ve çıkardıkları gazete ve mecmuaların müracaatleri gününde çıkmış olan son nüshasından iki sayısını tevdi edeceklerdir.

Azalık için müracaati mecburî olanlardan muharrir, muhbir, muhabirlerle ressam ve fotoğrafçılar da matbuat kanununun 21 inci maddesi mucibince taşımaları lâzım gelen hüviyet varakalarını veya bunların suretlerini tevdi edeceklerdir.

Birliğe yazılmaları ihtiyarlarına bırakılmış olanlar da vardır:

1 — Meslekten çekilmiş gazeteciler (ve mecmuacılar),

2 — Bir gazete veya mecmua veya ajanstaki yazı işi ücrete veya telif hakkına bağlı olmıyan veya böyle bir işi devamlı olarak üzerine almıyan muharrirler,

3 — İstanbulda, yabancı bir gazete veya mecmuanın muharriri olan Türk veya ecnebiler,

4 — İstanbulda çıkan ecnebi gazete veya mecmualardan, gerek ücretle veya telif hakkı mukabilinde devamlı ve muntazam olarak, gerek ücretle veya telif hakkına bağlı veya devamlı olmıyarak çalışanlar.

Bunlardan müracaat edenlerin de adları merkez idare heyetine bildirilecektir.

Aza yazılması mecburî olanlar, ilân edilen bu müddet içinde müracaat etmemiş bulunurlarsa bunlar meslekte çalışmaktan menolunacak, memnuiyet hilâfına hareketle çalışan ve çalıştıranlar hakkında 25 liraya kadar para cezası hükmedilecek, tekerrüründe de ceza iki kat alınacaktır.

Basın mensuplarına arzederiz.

Kanadada evlenenler

Monreal 24 (A.A.) — Dün Basebal stadyomunda 105 çiftin izdivaç resimleri yapılmıştır. Bu merasimde 20,000 kişi bulunmuş ve merasim pek muazzam olmuştur. Merasimi «genç katolik umumî teşkilâtı» tertib etmiştir. Maksad, talakların izdivaç aleyhindeki tesirlerini izaledir.

Bütün çiftlere hediyeler ve papa tarafından takdis edilmiş alyanslar verilmiştir.

TİYATROLAR.

EGE TİYATROSU
Nureddin Gençdur ve arkadaşları
Bu gece Üsküdar Beyleroğlu Bahçesinde
ŞEKSPERİN ÖLMEZ ESERİ
O T E L L O

***

CEMAL SAHİR OPERETİ
Bu gece Defterdar İskele Bahçesinde
M E Ç H U L S E R S E R İ
3 perde.

***

H A L K TİYATROSU
Kenan Güler ve arkadaşları
Bu gece Beykoz İskele Gazinosunda
M E M İ Ş Ç E L E B İ
3 perde.
ERTUĞRUI SADİ TEK
Bakırköy Milityadi bahçesinde
Bu gece
KARILARIN EMRİNDE
3 perde

***

ŞEHZADEBAŞI - TURAN
2 filim
SON PUSE, PARİS HAYATİ
Pazartesi, salı, çarşamba bayanlara
5 kuruş

***

TÜRK REVÜ OPERETİ
Bu gece
Taksim Altıntepe Alle bahçesinde
GÜL FATMA

POLİTİKA

Sovyet - Alman ticarî müzakeresi

Sovyetlerin telgraf ajansı Tass Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki ticarî mübadeleler ve bunu temine mahsus olarak Almanyanın vermekte olduğu krediler hakkında Berlinde müzakerelerin başlamış olduğunu haber vermiştir. Bu müzakereleri Sovyet Haricî Ticaret Komiseri yani Nazırı namına Berlin mümessili Barbarine idare etmektedir.

Bu resmî haber Almanyanın Sovyetler ile geniş mikyasta iktisadî münasebatta bulunması için Moskovada evvelce yapılan gayri resmî temasların kâfi derecede zemin hazırlamış olduğunu isbat ediyor.

Almanya ile Sovyetler arasında esasen iktisadî münasebetler kesilmiş değildi. Fakat Sovyetler manganez ve emsali harp sanayii için lâzım olan ham maddeleri vermediklerinden ve Almanya da Rusyaya istenilen makineleri teslim etmediğinden ve muhtelif siyasî meselelerden arada soğukluk peyda olduğundan bu münasebat asgarî hadde inmişti.

Bunun için Almanya son defa Rusyaya ancak 200 milyon marklık kredi açmıştı. Fakat bu defa Rusyanın ham maddeleri ile Alman sanayi eşyası arasındaki mübadele fevkalâde tevsi edileceğinden münasebat azamî hadda getirilecektir. Almanya müddeti bitecek olan bu krediyi devam ettirdikten başka üzerine yirmi beş milyon İngiliz liralık yeni kredi açacaktır. Almanyanın Moskova büyük elçisi de bu müzakereler ile alâkadar olarak Berline davet edilmiştir.

Moskovada İngiliz ve Fransız mümessillerinin dört aydanberi yapmakta oldukları siyasî müzakerelerde Sovyet hükûmetinin istical etmiyerek gayet teennî ve ihtiyat ile hareket eylemesi ve orta da İspanya meselesinin kalmamış olması Almanyanın Rusyaya aid nazar ve telâkkisini tadil etmiş ve eski iktisadî münasebatın iadesi için resmî müzakereler başlamasına imkân hasıl etmiştir.

AKŞAM

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

Amerikaya ilk muntazam vapur seferleri

Transatlantik kumpanyası Amerika seferlerinin 75 inci yılını kutladı.

Havre'dan Nevyorka ilk vapur 15 haziran 1864 senesinde hareket etmiş ve on üç buçuk günde Amerikaya varmıştır.

Vapurun adı «Washington» dur. İngilterede yapılmıştı. Birinci süvarisi kaptan Duchesnedi.

Washington o devrin en büyük ve en hızlı gemisiydi. 3.204 tondu. Uzunluğu 105 metre idi. Makinesi 850 beygir kuvvetinde idi. Hem buhar, hem yelkenle yürürdü. Bunun için «Havanın ve ateşin oğlu» adını takmışlardır. Hızı saatte 24 kilometre idi.

⁂

1847 de Havreli iki gemici Amerikaya vapur işletmek arzusunu göstermişler, hükûmet de kendilerine Cezayire asker taşıyan üç vapur tahsis etmişti. Fakat bu gemilerle Bahri Muhite dayanamıyacakları çabuk anlaşıldı.

1856 de Lyonlu bir zat bir kumpanya kurdu ve Amerikaya vapur işletmeğe başladı. Fakat Amerika kumpanyaları hükûmetten yardım gördüğü için rekabet edemedi, seferleri tatil etti.

Nihayet 1861 de Transatlantik genel kumpanyası teessüs etti 15 haziran 1864 de Washington gemisi on iki pare topla karayı selâmlıyarak Havre limanından Nevyorka doğru açıldı.

Alexis Piron'u tanır mısınız?

Alexis Piron, 1689 da Dijon şehrinde doğmuş, 1775 de Pariste ölmüş bir Fransız muharriridir. Çok kimsenin bugün unuttuğu bu muharririn devrinde büyük bir şöhreti vardı. Bunun için de Dijon şehri doğumunun iki yüz ellinci senesini kutladı.

Bu zatın birçok manzum hikâyeleri, kasideleri, şarkıları ve bir de klâsikleşmiş meşhur bir komedisi vardır: La Metrommi. 1733 de Théatre - Français'de temsil edilen bu komedi fevkalâde beğenilmişti.

1753 de şairin başına garip bir macera geldi. Her fırsat buldukça akademi azaları için: «Dört kişinin aklını dolduramıyacak kırk kişi» diye bahsettiği akademiye aza oldu. Ertesi günü tardedildi.

Sebebi?

Meğer şair kırk üç sene evvel açık saçık bir manzume yazmış. Düşmanları bu manzumeyi meydana çıkarmışlar. Kral da böyle müstehcen yazılar yazan bir şairin akademiye aza olmasını istememiş.

Alexis Piron akademiden tardedildikten sonra Fontenelle:

— Eğer müstehcen manzumeyi sahiden kendisi yazdıysa iyice azarlamalı, yok yazmadıysa kendisini akademiye almamalıdır! nüktesini savurmuştu.

Kral şairin teessürünü azaltmak için Alexis Pirona senede bin lira aylık bağladı.

AZOR

Almanya, Alman genç kızlarının yabancı diyarlarda hizmetçilik, dadılık gibi işler görmelerine razı değil artık; yabancı diyarlarda bu gibi hizmetlerde çalışanları hükûmet geri çağırdı. Bugün Fransa ve İngilterede hizmetçilik ve dadılık eden seksen binden fazla Alman genç kızı vardır. Bunların hepsi Almanyaya dönecekler.

Bu münasebetle Fransız gazetelerinden biri şöyle bir fıkra anlatıyor:

— Bizim de Almanyada çalışan kadınlarımız var. Bunlardan bir tanesi de Melavin'dir. Bu kadıncağız zengin bir Alman ailesinin yanındadır. Her gün bayanın köpeği Azoru da yanına alıp çarşıya gider, alış veriş eder.

Geçenlerde bir gün hava fırtınalı idi. Yağmur yağıyor, gök gürlüyordu. Melavie'yi sabahleyin çarşı vakti evde gören bayan hiddetlendi:

— Ne duruyorsun dedi, çarşıya gitsene!

Melavie:

— Nasıl gideyim? dedi. Bu havada köpeği sokağa çıkarsanız gitmez.

Alman bayan hiç istifini bozmadı:

— Öyleyse dedi, Azoru bırak, sen git!

Bu seneki susam mahsulü

Bu seneki susam mahsulünün 200 bin çuvalı bulacağı tahmin edilmektedir. Bu miktar, geçen sene 70 bindi. Geçen seneden piyasada 1100 çuval susam kalmıştır. Dün, Keşan mıntakası mahsullerinden 110 bin kiloluk bir parti alivre olarak kilosu

Sergi yarın açılıyor

11 inci Yerli Mallar sergisi hazırlıkları bitmek üzeredir. Sergi komitesi başkanı İstanbul Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar, dün öğle üzeri tekrar Galatasaraya giderek sergi hazırlıklarını gözden geçirmiştir. Sergi yarın 17 de, B. Lûtfi Kırdar tarafın-

1600 Yahudi mültecisinin macerası

3 aydanberi serseriyane dolaştıkları vapurlarda veba çıktı

Vapurlardaki mülteciler Beyrutta bir tahaffuzhaneye nakledildiler, vapurlar temizlenecek

Yahudi mültecileri yüklü bir takım vapurların aylardanberi denizlerde dolaştığını ve içlerindeki mültecileri çıkaracak emin liman bulamadıklarını geçende yazmıştık. Pariste çıkan Oeuvre gazetesi mülteci yüklü ve Yunan bandıralı dört vapurun hazin macerasını anlatıyor. Bu vapurların üçünün ismi Osiris, Breslau, Thesaliadır. Dördüncüsünün ismi bile belli değildir. Her birinde kadın erkek, çoluk çocuk dörder yüz mülteci vardır. Bu mülteciler üç aydanberi yandan yana gitmekte, bir türlü çıkacak bir liman bulamamaktadır.

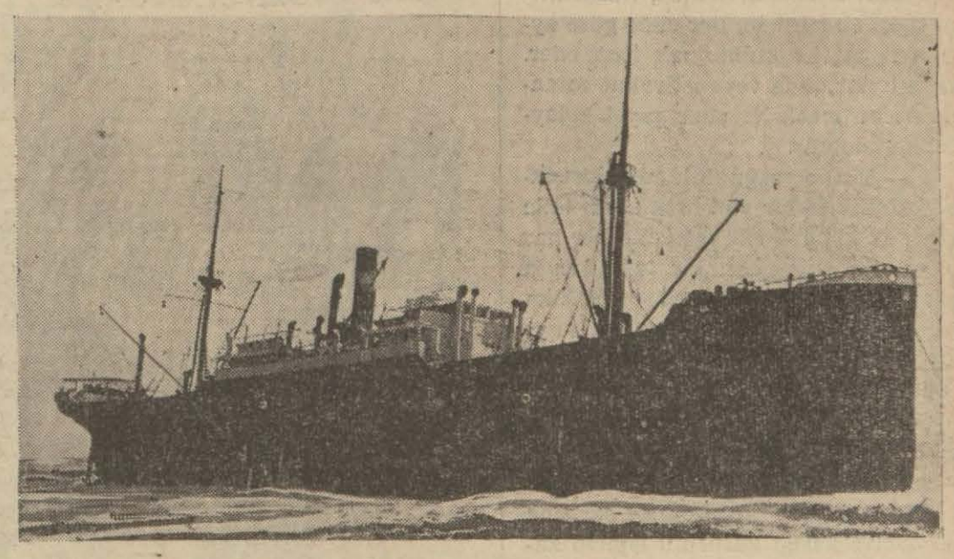

Osiris vapuru

Dört vapurun dürdü de şileptir. Kamaraları, salonları yoktur. İçlerindekiler vapurun güvertesinde veya anbarında serilip yatmakta, ne bulurlarsa yemektedirler. Mültecilerin hepsi Almanyadan, Çekoslovakyadan, Polonyadan yola çıkmış kimselerdir. Hiç bir memleket kendilerini kabul etmediğinden kaçak suretile Filistine girmeğe çalışıyorlar. Vapurların kaptanları müsaid bir fırsat bulamadıklarından Filistin sahillerinde dolaşıp duruyorlar.

Aylardanberi deniz üzerinde serserî bir hayat yaşayan bu zavallıların yiyecekleri kalmamıştır. İçlerinden bir çokları hastalanmıştır. Geçenlerde bu vaziyete merhamet eden Türk makamları muhacirlere kısa müddet bir Türk limanında nefes almak imkânını vermiş, kendilerine bedava yiyecek tevzi etmiş, ilâç vermiştir. Fakat bundan sonra vapurlar yine denize açılmağa mecbur olmuşlardır.

Vapurlardaki zavallılardan bir kısmı ümidsizlik sevkile kendilerini kaybetmişlerdir. Bunlar arasında boğulanlar, ölenler, çıldıranlar vardır.

Fakat işin en müthişi vapurlardan üçünde veba vakaları baş göstermesidir. Thesalia müstesna olmak üzere diğer üç vapurda bu müthiş hastalık tahribat yapmağa başlamıştır. Bunun üzerine vapurlar Beyrut açıklarına giderek Fransız makamlarından yardım istemişlerdir. Fransız memurları üç vapurdaki yolcuları muvakkaten bir tahaffuzhaneye çıkarmışlar, burada nezaret altına almışlardır. Ayni zamanda vapurlar da temizlenmekte, içindeki fareler öldürülmektedir.

Asıl garibi içinde hastalık çıkmıyan Thesalia vapuru sahile kabul edilmemiş, denize açılmağa mecbur tutulmuştur. Bu vapur yine serserî bir halde dolaşmaktadır.

Muvakkaten karaya çıkanlar hastalığın önü alındıktan sonra tekrar vapurlara yükletilecekler ve yeniden uzaklaştırılacaklardır. Bu suretle küçük bir tavakkuf devresinden sonra serserî hayat yeniden başlıyacaktır.

İktisadî meseleler

Devlet sermayedarlığı ile hususî teşebbüs

11 inci yerli mallar sergisi çarşamba günü açılıyor, o günden sonra sergiyi ziyaret edenlerin gözüne, şu paviyonlar çarpacaktır: Sümerbank, Etibank, İnhisarlar paviyonu, Belediyenin yaptığı yarınki İstanbul paviyonu, Hatay valisinin delâletile tertip edilen Hatay paviyonu, Maarif Vekâleti tarafından hazırlanan kitap sergisi... Bütün buraya kadar isimlerini yazdığımız paviyonlar ekseriyet itibarile sergiyi doldurmaktadır. Geriye de bir iki dokuma fabrikası, deri fabrikalarının, trikotaj fabrikalarının yaptığı müşterek paviyonlar vardır. On çorap fabrikası elele vererek, ancak bir kaç metre yerde çoraplarını teşhir edeceklerdir.

Sergiyi gezenlerde şu intiba hasıl olacaktır. Acaba Türkiyede devlet teşebbüslerinden başka fabrika ve sınai bir teşebübs yok mudur? «Bu memlekette, sanayi sermayedarlığı ve hususî fabrikatörler diye bir zümre yok mudur?» Halbuki devlet sermayesinin iştirakile teessüs eden fabrikalardan başka, yüzlerce fabrika daha var. Bütün bunlar geceyi gündüze katarak çalışmaktadırlar. Fakat bir türlü kendilerini göstermek ve eşyalarını bir sergide teşhir etmek istemiyorlar. Bunu nasıl ve ne suretle izah edebiliriz. Acaba bizdeki fabrikatör, malını neden bir sergide teşhir etmek istemiyor? Bu sualin cevabını verirken şöyle bir tasfiyeye tâbi tutacağız:

1 — Bir nevi fabrikatör var ki, malının yerli olduğunu inkâr eder. Bu gibi fabrikalar arasında ipekli ve yünlü, dokuma fabrikaları çoktur. Eğer bu fabrikalar, mallarını «yerli mallar sergisi» diye bir sergide alenen ilân edecek olurlarsa işlerine gelmez. Itriyat sanayii de böyledir. Eğer bir çok traş sabunu, krem, ruj gibi mamulâtın yerli malı olduğu halk tarafından öğrenilirse, bunu yapanlar bundan sonra yaptıkları eşyanın üzerine «Paris» diye bir kelime ilâve edemiyeceklerdir.

Hasılı bir çok fabrikalar, bu gibi sebeplerden dolayı yerli malı sergilerine iştirak etmezler.

2 — Bazı fabrikalar da yaptıkları işlerin günün birinde devlet bankaları tarafından yapılacağına kanidirler. Onun için meşgul oldukları işlerin kârlı bir iş olmadığını iddia ederler. Çünkü aksini ilân edecek olurlarsa, yukarıda yazdığımız gibi bu işin ellerinden çıkacağından şüphe ederler. Bu şüphe ve tereddüdün fabrikatöre nereden geldiğini, hangi hadiseler yüzünden, ortada böyle bir şüphenin hasıl olduğunu bilemiyoruz. Her halde bunun sebeplerini araştırırken, devlet teşebbüslerile hususi teşebbüslerin hangi işlere karışacağı ve her ikisi arasındaki hududların kati ve açık olarak tayin edilmemesi gibi meseleler üzerinde durmak lâzımdır. Hususi müteşebbis neler yapacak, devlet neler yapacak?

Meselâ Madencilik sahasında hususi müteşebbislerin faaliyeti gibi... Bu sahada hiç bir sermayedar maden aramak ve maden işletmek gibi teşebbüslere girişme-

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Futbolün tarihi

Galatasarayla Demirspor arasındaki şampiyonluk davası ve stadyomdaki kavgalar dolayısile futbol, günün mevzuudur.

Romalıların «haspartum» isimli bir top oyunları vardı. Bu, İngiltereye geçti ve 1300 senelerinde umumî istirahati bozacak derecede halk arasında teammüm etti. Kral ikinci Eduard futbolü menetmiştir. Buna rağmen yasağa riayet edilmiyordu. 1349 da ikinci bir emirname çıktı ve futbolle horoz dövüşü katî surette menolundu. Bunlarla uğraşanların hapsedilecekleri ilân edildi. Bu karar kanun mahiyetindeydi. Avam kamarasınca da tasdik dilmiştir.

1680 senesinde kral ikinci Şarl, kendi maiyetile duc d'Albermale'in maiyeti arasında futbol maçı yapılmasına ruhsat verdiği için yasak kendiliğinden kalkmış oldu. Bu müsaadeden sonra ayak topu oyunu İngilterede birdenbire canlanıverdi.

1840 da futbol millî bir oyun mahiyetini aldığı için, İngilizler bunu ders programlarına koydular.

1840 - 1863 arasında ancak mekteplîler arasında resmiyeti haiz olan futbolün 1863 de hükûmet tarafından müsaadeli «İngiltere futbol birliği» isminde bir merkezi kuruldu. Bu birlik hâlâ devam etmektedir.

***

Türkiyeye ilk futbol, İngiliz tacirleri ve gemicileri tarafından getirilmiştir. Fakat Sultan Hamid, - içtimalara sebebiyet verir diye - bu sporu hoş görmüyordu. Eski kafalılar da «Hazreti Hüseyinin başı ile ayak topu oynanmıştır!» diyorlar, taassub gösteriyorlardı. Buna rağmen Türk gençleri ilk maçlarını İngilizlerle beraber Kadıköyünde oynamışlardır. Her maçtan sonra gençler hafiyeler vasıtasile karakollara davet edilirler, bin müşkülâtla, bazan da İngilizlerin müdahalesile, serbes bırakılırlardı.

İlk futbol klübü, 1905 senesinde Galatasaraylılar tarafından tesis edilmiştir. 1907 de de Fenerbahçe kuruldu. Buna rağmen ancak Meşrutiyetten sonra futbol herkesin oynıyabileceği serbes bir oyun halini aldı.

Bizde sporun teşkilâta raptı 1922 senesinde başlar.

Adapazarı (Akşam) — Kocaeli vilâyetinin en verimli okullarından Adapazarı ortaokulu her yıl talebesi artan ve memleketimizin daima teveccühünü toplıyan bir irfan yuvasıdır. Gönderdiğim fotoğraf mezunlardan bir kısmı

EV KADIN MODA

Yüzün cildine çok itina etmek lâzım

Yazın sıcak havada güneşe ve rüzgâra maruz kalan cildi daimî bir kontrol altında bulundurmak lâzımdır.

Yüzün cildini beslemek, kusurlarını tadil etmek için, her cilde göre ayrı ayrı maske kullanmak icab eder. Öğle uykusunda veya istirahat zamanında bu maskeler yüze gayet kolayca konulabilir.

1 — Yüzde yorgunluk eseri kırışıklık görülünce bir yumurta akını telle vurarak köpürtmeli, içerisine her hangi meyva suyundan bir tatlı kaşığı karıştırarak yüze sürmeli, on dakika bırakarak kurutmalı. Sonra gül suyu ile temizlemeli.

2 — Besleyici maskeler:

Cild kuru ise: Bir yumurta sarısı içine bir tatlı kaşığı ılık zeytinyağı karıştırmalı.

Cild yağlı ise: Bir yumurta sarısına bir kahve kaşığı kâfurulu ispirto karıştırmalı.

Cild normal ise: Bir yumurta sarısına bir tatlı kaşığı hıyar suyu karıştırmalı.

Cild pörsümüş ise: Bir yumurta sarısı içine bir tatlı kaşığı limon suyu karıştırmalı; yüze sürmeli. Yarım saat bıraktıktan sonra ılık su ile yüzü yıkamalı. Bu maskelerin herbiri kendi kısmında yüzü gayet iyi besler.

3 — Cildi yumuşatan maskeler: Güneşten yanan, fazla rüzgârdan sertleşen cildler için faydalı olan bu maskeleri tülbend üzerine yayarak yüze ılık iken koymalı. Bir çeyrek, yirmi dakika muhafaza etmeli.

Su ile arpayı ateşte kaynatmalı. Boza koyuluğunda olunca, bir su bardağı miktarına bir reçel kaşığı bal karıştırmalı.

İki bardak su içerisine beş gram mürver çiçeği atarak haşlamalı. Bu sudan bir bardak almalı, içine bir tatlı kaşığı yulaf unu atmalı, ezerek pişirmeli.

Ayni usulde haşlanan mürver suyu içerisine iki reçel kaşığı toz kola atarak pişirmeli ve bir reçel kaşığı bal ilâve etmeli.

Bu maskelerin tesiri aynidir. Arzu edileni yapılabilir.

4 — Yağlı cildler için haftada iki defa yapılabilen vitaminli maske: Ayni miktar limon suyu ile her hangi meyva suyunu karıştırıp yüze sürmeli. Bir çeyrek bıraktıktan sonra yüzü yıkamalı. Bu maske cildi gayet iyi temizler, besler ve açılan mesamatı sıkıştırır.

5 — Bal maskeleri: Yüzü temizledikten sonra süzülmüş bal sürmeli. On dakika sonra ılık mürver menkuu ile temizlemeli.

Bir tatlı kaşığı balı ayni miktar limon ile karıştırıp yağlı cildlere sürmeli. Ayni miktar bal ile süt karıştırıp kuru cildlere sürmeli ve ılık mürver menkuu ile temizlemelidir.

Çiçekli basmadan elbiseler

Yazın sayfiye yerlerinde en fazla giyilen çiçekli basmadan yapılan elbiselerdir. Bunlar zarif oldukları kadar pratiktirler de. Kolayca yıkanıp ütülendikleri için daima yeni hissi vermektedirler. Birkaç model dercediyoruz:

1 — Çiçekli basmadan elbise: Eteği kloştur. Yaka ve kol kapakları beyaz pikedendir.

2 — Çiçekli basmadan elbise. Eteği büzgülüdür. Bluzu çapraz iliklenmekte, içinden ayrıca giyilen ince linondan bluz görünmektedir.

3 — Çiçekli krepondan elbise: Eteği kloştur. Bluzu sıkı düğmelerle iliklenmekte ve kısa bir baskla süslenmektedir. Bluzunda çifte cebi vardır.

4 — Çiçekli basmadan elbise: Eteğinin aşağısı ve bluzun üst kısmı açık renk ketenden yapılmıştır.

Sofra bıçaklarının paslanmaması için

Uzun müddet kullanılmıyacak sofra bıçaklarını pas lekesinden muhafaza etmek için vazeline batırılmış bir fanile parçasile silip kaldırmak en iyi usuldür.

YAZ SALATASI

Yazın sıcak günlerinde soğuk yemekler hoşa gider. Tarif edeceğimiz salatanın manzarası kadar lezzeti de güzeldir:

Adam başına bir katı yumurta ile yarım domates hesap etmeli. Yumurtaları soyup tepelerinden küçük bir parça bıçakla kesmeli. Küçük kahve kaşığı ile içindeki sarısını boşaltmalı.

Bu sarılarla ayıklanmış kutu sardalyasını ezmeli ve tekrar yumurtaların içinde doldurmalı.

Sırça bir tabağın içine ince kesilmiş hıyarla biberden karışık salata yapmalı. Arasına dik duracak şekilde yumurtaları oturtmalı.

Küçük yuvarlak domatesler seçerek ortadan kesmeli. Dip kısmını temizliyerek yumurtaların üzerine kapatmalı. Evvelce kesilen yumurta tepelerini gayet ince kıyarak domateslerin üzerine serpmeli. Buz dolabında, yahut serin bir yerde bırakmalı.

Tabak içinde dik duran mantar hissini veren yumurtaların manzarası hoştur. Sofraya çıkarırken mayonezle beraber ikram etmelidir.

Moda haberleri

★ *Çizgili ve küçük kareli ketenden tayörler çok modadır.*

★ *Şantungdan redingot şeklinde mantolar ince tuvaletler üzerine giyiliyor.*

★ *Kiraz kırmızısı, türkuaz mavisi, gül pembesi fanileden yapılan tayörler çok beğeniliyor.*

★ *Beyaz pikeden bolerolar çiçekli keten veya linon elbiselerle giyiliyor.*

★ *Beyaz mantolara sarı madenî düğme koymak modadır.*

★ *Renkli ve düz kumaştan yapılan elbiseler beyaz şeritlerle süslenmektedir.*

★ *Keten tayörler içerisine düz zemin üzerine renkli benekli b'uzlar beğeniliyor.*

★ *Şapkalar büyük yapılıyor ve deve kuşu tüylerile süsleniyor.*

MÜŞKÜLLERE CEVAP

Buzsuz serin su

Hikmet B. M.: Buz bulunmadığı zaman serin su içebilmek için şu usule müracaat ediniz:

Büyük bir kova içerisine su dolu şişleri dikliğine koyunuz. Şişelerin ağzından bir parmak aşağıya gelinceye kadar gayet ince kum ile kovayı doldurunuz. Kumun üzerini bir parmak kalınlığında kalın siyah tuz ile örtünüz.

Kumun hepsi ıslanıncaya kadar üzerine su dökünüz. Kovanın dibindeki kum da yaş olmalıdır. Kovayı gölge ve rüzgârlı bir yere koyunuz. Yarım saat sonra su iyice serinler. Bu kumu daima kullanabilirsiniz. Yalnız kumu güneşe yayıp kurutmak lâzımdır. Yaş kum kullanırsanız tesiri olmaz.

Rimel temizlenmeden yatmamalıdır

Fatih, Hüsniye: 1 — Gözlerinizdeki rimeli temizlemeden yatıp uyumak büyük bir hatadır. Kirpiklerinizin dökülmesine ve gözlerinizin kanlanmasına sebep olabilir.

Yatmazdan evvel tatlı badem yağına hafifçe batırılan bir pamukla kirpiklerinizi silerseniz hem rimel tamamile çıkar, hem kirpikleriniz sıklaşır ve uzar.

2 — Nikel eşyaları temizlemek için sabunlu su ile sildikten sonra güzelce kurularsanız yeni gibi olur.

Pek fazla lekeli ise benzin ile sildikten sonra fanilâ ile parlatınız, sabunlu su ile silmeğe lüzum yoktur.

Nane ruhu nasıl yapılır?

Haydarpaşa Rıhtım boyu, Bahire: Evde bulunması her zaman için faydalı olan nane ruhunu yapmak güç değildir. 90 derecelik bir litre ispirto içerisine bir avuç taze nane yapraklarını atınız. Sekiz on hafta şişe kapalı olarak durduktan sonra diğer bir şişeye süzünüz. Nane ruhu olmuştur.

Bu mikdar fazla görülürse yarım, hattâ bir çeyrek tertip yapmak mümkündür.

Tefrika No. 18

SEVİLEN KADIN

Büyük macera romanı

Nakleden : (Vâ - Nû)

— Çok teşekkür ederim efendim...

***

Kadri Ahmed bey üç gün üç gece evine kapanarak bütün sabrını takınıp uğraştıktan sonra Cemilin de yazısını mükemmel bir surette taklide muvaffak oldu. Delikanlının ağzından istediği şekilde bir cevap yazdı. Dördüncü günü sabahı çiftliğin yolunu tuttu.

Necile asabiyet ve endişe içinde doktoru bekliyordu. Acaba mektubu sağ salim postaya verilmiş miydi?.. Büyük annesi bir şeyin farkına varmadan eline cevabı gelebilecek miydi?

Odasından içeri giren hekimi görür görmez yüzü neşelendi, fakat elini tutan Kadri bey genç kızın ateşi olduğunu anlayarak nabzını saydı.

— Bu ne halecan?... Bakın ateşiniz çıkmış... Bu vaziyette kendinizi bu hallere sokmak doğru mu? Sana âcizane bir nasihat vermek istiyorum. Beni dinliyor musun, yavrum?

— Dinliyorum doktor bey...

— Artık bu kararsızlıkları bırak, evlâdım... Bana kalırsa büyükannenin sözünü dinle, maziyi unut...

— Kabil mi doktor bey? Cemili nasıl unuturum?

— Biliyorum, biliyorum... Seviyorum zannediyorsun.

— Zan değil! Cidden seviyorum.

— Pekâlâ güzelim... Elimde olsa, karışmağa salâhiyetim olsa sizi biribirnize verirdim. Kâhya oğlu imiş filânmış anlamam... Amma ne yaparsın, hüküm bende değil. Hanımefendi bu hususta katî davranıyor. Söz bile söyletmiyor... Maamafih şunu da unutmamalı ki, büyükanneniz son derece zeki ve tedbirlidir. Cemil beyden nefret ediyor, hakkı da var! Evine hırsız gibi giren, kızının namusuna tecavüz eden bir erkeği sevemez ya!

— Doktor!...

— Canım! Benim birşey dediğim yok, hanımefendinin düşüncelerini tekrar ediyorum. Bana kalsa herşeyi hoş görürüm. Hele işin içinde ciddî, derin bir aşk varsa...

Sonra büyük bir munislikle ilâve etti:

— Fakat... Acaba lâyık olduğunuz derecede seviliyor musunuz?

Sonra etrafına bakınarak:

— Aman dur hazır kimse yokken vereyim... Çeneye daldım az kaldı unutacaktım! - diye cebinden zarfı çıkardı.

— A! Cevap gelmiş...

Kızın yüzü neşe ile parladı:

— Beni nasıl derin bir muhabbetle sevdiğini göreceksiniz doktor bey!

Mektubu okumağa başladı. Fakat gözleri ilk satırlara ilişir ilişmez benzi uçtu. Yaş dolan gözlerini uğuşturarak:

— Bu ne demek?... Bana bunları yazan Cemil mi? Olamaz... Lâkin yazı da onun... Aman Allahım!

Bir müddet öyle durdu ve doktora rica etti:

— Göremiyorum... Gözlerim kararıyor. Kuzum ne kadar zahmetse siz bana okuyun...

— Başüstüne.

Sevgili Necileceğim.

Mektubunda söylemek istediklerini satırların mânası arasında anladım.

Meğer aşkına inanmak ne büyük delilikmiş!

Zaten benimle kaçmağa razı olmayışın muhabbetinin noksanını isbat etmiyor muydu? Hakkın var... Biz biribirimiz için yaradılmış insanlar değiliz, her şey bizi ayırıyor... Hayatında bir mânia teşkil etmek istemem... Çekiliyorum! Hürsün istediğin gibi hareket et! Korkma benden sana hiç bir fenalık gelecek değildir. Birlikte geçirdiğimiz şaşkınlık anlarını dahi tamamen zihnimden sileceğim... Mesud olmanı bütün kalbimle temenni eder, arzı veda ederim.

Cemil

Kadri bey başını önüne eğmiş öylece duruyordu. Necile inler gibi:

— Aldanıyorum değil mi?... Bir kâbus geçiriyorum... Bu olamaz doktor olamaz! Yanlış işittim... Cemil bana bu acı sözleri yazamaz... Onun itimadsızlığını kazanacak birşey yapmadım ki...

— Sinirlenme güzelim!... Sakin ol!

— Biri ona aleyhimde bulunmuş olacak!

— Kim?

— Ne bileyim... Bütün kalbimle ona sadakat vadetmiştim.

— Malûm! amma...

— Amma ne?

— Daha fazlasını istiyor... Anlaşılan kaçmadığınıza kızıyor.

Genç kız ayağa kalktı, birkaç adım yürüdü. Sonra bir kanapenin üstüne atılarak yüzükoyun abandı. Bütün vücudü hıçkırıklarla sarsılıyordu. Fakat gözlerinde yaşlar bir türlü akmak istemiyordu.

Doktor şefkatle bakarak:

— Kriz geçiriyorsunuz... Ağlarsanız açılırsınız.

— Bir aydır ağlıya ağlıya gözlerimde yaş kalmadı ki!... Bu sözleri söylerken bir pınardan fışkırır gibi yaşlar yanaklarından aşağı akmağa başladı:

— Ne yapmalı Allahım! Acaba ne yapmalı?

Kadri bey cevap verdi:

— Hiç!

— Hiç birşey yapmamak onu görmemeğe katlanmak demektir.

— Acele etmeyin... Düşünün taşının, sizi sevenlerin nasihatını dinleyin... Sabırlı olun!

Genç kız muztarip bir halde bir müddet öylece dalgın kaldı. Sonra yalvarır gözlerle muhatabına bakarak:

— Doktor, bana akıl öğretin... Bana bir çare bulun! - diye söylendi.

O sırada hizmetçilerden biri, elinde kahve tepsisi, içeri girdi. Ellerinde fincanlar, ikisi de susuyorlardı. Tekrar yalnız kaldıkları zaman Kadri bey ağır ağır:

— Hissiyatımı açıkça söylersem sizi darıltmaz mıyım?

— Söyleyin efendim.

(Arkası var)

20: Memleket saat ayarı | Naundorf - Arzu (Vals), 23: Son ajans ha-

Sultanahmed semtinin hatıraları

Bizans sarayında imparatoriçelerin hayatı

Mahkûm ve firarî bir patrik, on iki sene müddetle imparatoriçenin dairesinde gizli kalmıştı. — Bir imparatoriçe de, gizlice suikasdciyi içeri aldı

Bizans sarayının en geri kısmında, muhafız dairelerinin ve ziyafet salonlarının ötesinde, vakanüvislerin yeni bir cennet diye tasvir ettikleri gölgelikli ve akar sulu bahçelerin ortasında orta asır Grek imparatorlarının hususî ikametgâhı yükselirdi.

Devreden devreye prens nesillerinin güzelleştirdikleri bu muhteşem ve zarif binalar hakkında, bugün hâlâ, Bizans müelliflerinin tarifleri sayesinde, bir fikir edinebiliriz. Allahın dünya üzerinde mümessili sayılan Basileis'ler, -imparatorlar- dünyanın gürültüsünden, ve teşrifatın gülfetlerinden uzak olarak, burada, fani beşer olmak imkânını bulurlardı.

Saray hep kıymetli mermerlerden, ışık saçıcı mozayiklerden inşa edilmişti. Birinci Basil'in yaptırdığı yeni sarayın salonunda sıra ile dizilmiş o harikulâde yeşil mermer ve kırmızı oniks (1) sütunların üst yanında, büyük resim kompozisyonları vardı: İmparatorun muzaffer generalleri arasında oturup devrin şanlı menkibelerini anlattığı gürülüyordu. Fakat bilhassa imparatorun yatak odası bir harikaymış. Altın yıldızlarla pırıldayan tavanının ortasında yeşil mozayikten ve selâmeti temsil eden bir haç varmış ve bu muhteşem dekorasyon geniş odanın her yanını süslüyormuş. Mozayik zeminin ortasında rengârenk tüylerile bir tavus tasviri duruyor; dört köşede de yeşil mermer çerçeveler içinde, kanatlarını açmış, uçmağa müheyya dört kartal -imparatorluk kuşları- görünüyormuş.

Duvarın alt pervazı mozayik çiçeklermiş. Daha üstünde de, parlayan bir altın zemin üzerinde bütün imparator ailesi, merasim kıyafetlerile mozayik levhalar halinde sıralanmışlar duruyormuş.

Başka bir tarafta, inci dairesi denen kısımda, imparatorların yazlık odaları bulunuyordu. Mermerden dört sütuna basan altın kubbesi vardı ve lâmbrili duvarlarında mozayiklerle yapılmış av resimleri gözü okşuyordu. Buranın bahçeye açılan kapıları vardı.

Ve böylece, her biribirinden kıymetli rengârenk mermerle süslenmiş odalar bu sarayı teşkil ediyordu. Bilhassa imparatoriçenin yatak odasının zemini bir bahar bahçesi gibi türlü türlü çiçekleri taklid eden mermerlerle yapılmıştı. Kapılar gümüşî ve fildişiydi.

***

Bizans imparatoriçelerini ekseriya yanlış tasvir ederler. Eski Yunanistanda, eski Rusyada ve eski müslüman şarkında türlü türlü harem şekilleri vardır. Bizansta da kadın, ebediyen rüştüne kavuşamamış bir çocuk halinde imiş gibi, hadımların kılıcı altında kımıldamağa mahkûmmuş gibi tahayyül edenler çoktur.

Bizans kadınlarının hayatını tetkik eden Charles Dichl bu fikri yanlış buluyor. Bu müellif, pek az devletin kadına, Bizans derecesinde yer ayırdığını söylüyor.

Birçok imparatoriçeler, güzellikleriyle, zekâlarının yüksekliği ile, kocaları üzerinde mutlak bir hükümranlık tesis etmişlerdir. Denecektir ki «Osmanlı saltanatında da gözdeler ayni şeyi yapmışlardır.» Fakat arada fark vardır. Bizans imparatoriçesi sarayın dışında merasimin bütün şaşaasına nail olduğu gibi, içinde de, tamamile hareket serbestisine naildi. İmparator gibi, onun da, sırf kendine mahsus adamları vardı. Dairesinin başında bir büyük müdür, bir büyük mabeyinci ve şahsına bağlı her türlü maiyet mevcuttu. Bu insanları saray erkânı arasından kendi seçerdi. İmparatoriçenin aşçısı, kilercisi de hususiydi. Saray kadınlarının başında, yüksek rütbeyi gösteren kemer takmış bir reise vardı. Bütün musahip kadınlar, hizmetkârlar onun emir ve idaresindeydi.

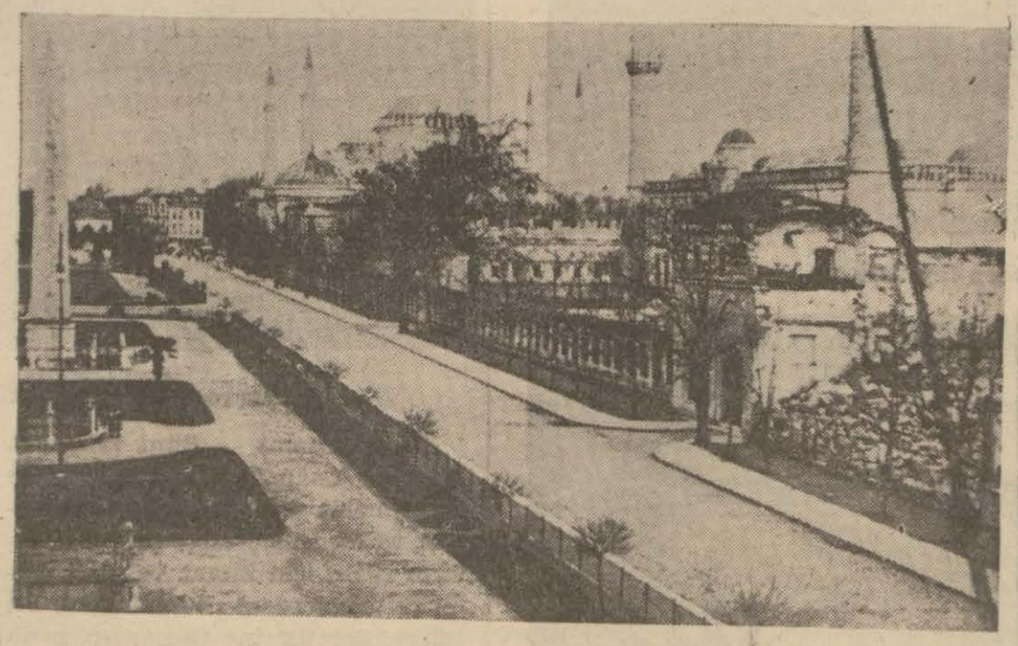

Bizans saraylarının arkasına isabet eden kısım

Umumiyetle imparator, zevcesinin adamlarını kendi seçmek arzusunu gösterirdi. Fakat yine de imparatoriçe, adamlarının sadakatından emin olurdu. Haremsarayında bütün fiil ve hareketlerini kendi arzusuna göre tayin ederdi. Güzel prenseslerin ekserisi için tuvalet, başlıca meşgaleyi teşkil ederdi.

Derler ki, Teodora, zerafet ve şıklığa meraklı olduğu için, yüzüne dinlenmiş ve rahatlamış bir ifade vermek üzere çok uyurmuş. Uzun süren banyolar yaparmış. Merasim elbiseleri giymeği; kenarları sırma erguvan mantolarla, elmaslarla, incilerle görünmeği pek severmiş. Bilirmiş ki güzelliği, kudretinin garantisidir.

Diğer meşhur imparatoriçe olan Zoe, büyük merasimin haricinde, ancak sarışın güzelliğine uyan hafif elbiseler giyerdi. Rayihalardan, kremlerden hoşlanırdı. Dairesinde yaz kış büyük buhurdanlar tüterdi. Böylelikle haremsaray kimyagerlerin lâboratuarına benzerdi.

Bazıları, iyi bir tabahatin yüksek iktidar mevkii için zarurî olduğunu sanırdı. Diğerleri ise, fazla masraftan kaçınır, en büyük zevki para toplamak sanırdı. Ekserisi sofuydu. Mukaddes tasvirler önünde uzun uzun dururlardı. Çoğu da edebiyattan hoşlanırdı. Etraflarında nazım ve nesir yazan ediplerden bir muhit yaratırlardı ve bunlara bol bol atiyeler verirlerdi. Atenais ve Evdoksia gibi imparatoriçeler de bizzat yazmaktan hoşlanırlardı. Bilhassa Komnen ailesinin kadınları tahsilli idiler.

Diğerleri ise, kaba şakalardan, şaklabanlıklardan hoşlanırdı. Hatta büyük Teodora bile, pek zeki kadın olmakla beraber, sanki zevki düşkünmüş gibi, soytarilardan zevk alırdı.

Bütün bunlara rağmen, bir Bizans imparatoriçesinin zamanını ibadete, tuvalete, ziyafetlere hasrettiğini zannetmek yanlış bir zehaptır. Dimağlarını en yüksek düşünceler de işgal ederdi. Haremden devlet işlerine karışırlar ve bu hususta müessir olurlardı.

Bizanslıların Augusta dedikleri imparatoriçenin şahsî serveti vardı. Nasıl dilerse öyle sarfederdi. Parasını ne yaptığına dair zevcine malûmat vermesi lâzım gelmezdi. Bu servetle, siyaseti, kocasının arzusuna zıd bir şekilde sevk ve idare ettiği de vaki olurdu.

Gariptir ki bazı imparatorlar, zevcelerinin dairesinde ne vakalar cereyan ettiğini bilmemişlerdir. Haremsayarların pek çok esrarı vardı. Meselâ İstanbul patriği Antim, dinî nizalar yüzünden şüphe altında kaldığı için, kilise tarafından kovulmuş, Justinien tarafından da sürülmeğe mahkûm edilmişti. Birdenbire ortadan kayboluverdi. Meğer Teodoranın harem dairesine sığınmış. Aradılar, bulamadılar. Nereye gittiği hayret uyandırdı. Derken bu gaybubet unutuldu ve patriğin öldüğü sanıldı. Ancak aradan on iki sene geçip de imparatoriçe öldüğü zaman, patrik, haremsaraydaki saklandığı yerden meydana çıktı.

Teodoranın nasıl olup da bu sırrı böyle uzun müddet gizliyebildiği büsbütün şaşılacak şeydir.

İmparator Nisefor aleyhine suikast de haremde hazırlanmıştır. Hükümdar hiçbir şeyden şüphelenmeksizin Teofand bütün şeriki cürümlerini toplamıştı. İmparatora, bu sır, imzasız mektupla bildirildi. Haremin her yerini arattı. Kimse bulunmadı. Lâkin aradan iki saat geçmişti ki, suikasdcilerin şefi bir sepetle imparatoriçenin dairesine çekildi ve hükümdar, tamamile müdahalesiz bir vaziyette bulunarak, kafası koca bir kılıç darbesile yarıldı.

İşte Sultanahmed camisinin bulunduğu yerden denize doğru bakarken, insanın gözleri önünde böyle bir sarayın ve böyle maceraların hatırası canlanır.

Y. Ç.

(1) *Damarlı akik.*

Plâjda pantalon çalan biri bir ay hapse mahkûm oldu

Büyükada plâjında yıkanmakta olan İsrail adında bir gencin pantalonunu çalan Recep dün Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiş, suçu sabit olduğundan bir ay hapsine karar verilmiştir. Recep mahkemede tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmiştir.

Akşamın neşriyatı

Meşhur Arsen Lüpen

Serisi resimli 6 büyük cild her cildin fiatı

80 kuruş

Tevzi yeri: Akşam gazetesi Ankara caddesi Acımusluk sokak 13 numara

Yüzde yirmi iskonto kuponu: Bu kuponu kesip «Akşam matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz fiatleri üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

Hatayda şenlik

Meclis ve parti mümessillerine ve Hamidiye subayları şerifine ziyafetler

İskenderun 24 (Hususî muhabirimizden) — Hataylılar bugün bayramlarının ikinci gününü yaşamaktadır. Bütün halk büyük bir neşe içinde toplantılara iştirak ediyor. Bu bayram tezahüratı içinde en ziyade dikkati çeken manzara halkın dün sabah Fransız kıtaatı tarafından tahliye edilmiş bulunan kışlaya girmek için gösterdiği tehalüktür.

Millet Meclisi ve Parti mümessilleri ile vilâyetlerden gelen heyetler, bugün öğleden önce, başlarında Şemsettin Günaltay olduğu halde, Yayladibi kazasına gitmiştir. Heyet kazadan, civar nahiye ve köylerden gelen halk tarafından çok içten bir surette karşılanmıştır. Heyetin bu ziyareti vesilesile burada halkın ebedî Şef Atatürke karşı bağlılığına bir ifade teşkil eden hükûmet konağı önünde güzel bir sütun üzerine konulmuş Atatürk büstünün açılış merasimi yapılmıştır. Âbideyi heyet reisi Şemsettin Günaltay açmıştır. Bunu müteakip âbideye heyet ve halk adına çelenkler konmuştur.

Şemsettin Günaltay, Hatay halkının kurtuluş gününe kadar çektiği acının anavatanda da ayni derecede daima duyulmuş olduğunu Atatürk ile Millî Şef İnönünün bu mesut güne kavuşmak için sarfettikleri mesaiyi bilhassa tebarüz ettirerek sözlerini bitirmiştir.

Antakya 24 (A.A.) — Büyük Millet meclisi ve parti mümessilleri, dün öğle yemeğini misafir bulundukları Defne otelinde yemişlerdir. Yemekte vali Şükrü Sökmensüer, korgeneral M. Erguder, albay Şükrü Kanatlı, Hamidiye kumandanı da bulunmuş, yemekten sonra da Musadağına gidilmiştir.

Akşam parti tarafından Defne otelinin bahçesinde büyük bir garden parti verilmiştir.

Antakya dünkü geceyi derin bir sevinç içinde geçirmiş, her taraf donatılmış ve önlerinde davul zurna olduğu halde halk şehri hemen sabaha kadar dolaşmıştır.

B. Rahmi Apakın nutku

Antakya 24 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Dün burada yapılan bayrak merasiminde Rahmi Apakın söylediği nutkun metni şudur:

Yurddaşlar,

Ebedî Şef Ataürk'ün Hatay davası kudsiyetini Adana'da Hatayın bir Türk kızına hitap ederken kırk asırlık Türk yurdu esir olamaz vecizelerile tebarüz ettirmiş olduğunu hatırlatarak söze başlıyorum. Bu anda Hatayı da hududları içine almış bulunan Türk vatanı bu hakikatin tahakkuku ile sevinç ve iftihar içinde çalkanmaktadır.

Arkadaşlar,

Hatay, tarihi ile cografi teşekkülü ile, etnik durumu ile, bütün vasıflarile tam bir Türk elidir. Bunu Türk milletinin yakın bir mazide geçirdiği büyük mağduriyet ve felâket günlerinden başlıyarak Türkten ayırmağa çok savaşıldı. Fakat bu o kadar bâriz bir hak idi ki, Türk milleti ilk fırsatta bu mukaddes davasını ortaya koyunca, O şef, devlet, millet, hükûmet, parti ve bunların bütün kıymetlerinin muhassalası olan ordu, hulâsa Türk adına her varlık, bu dava yolunda taş gibi bir varlık kesilince, bütün hasis emeller ve her türlü entrikalar eridi ve nihayet kırk asırlık Türk, tekra Türklüğe kavuştu.

Aziz yurddaşlar,

Biz çok kuvvetli bir milletiz, silâhımızla ve maneviyatımızla. Fakat Hatay zaferimizde bu kuvveti değil, hakkı ve mantığı kullandık. Bunu bütün medenî dünya idrâk ederken realiteye daha yakından vakıf bulunmaları lâzımgelen bazılarını gaflet içinde bulunuyor gibi gördükçe hayrette kalıyoruz.

Dünya ve hele yakın komşularımız bilmelidir ki, biz, kendi milli hududlarımız içinde inkişaf etmeği prensip edindik. Hak için çalışan milletimizin kimsenin hakkında ve varlığında gözü ve emeli yoktur.

Arkadaşlar,

Bu ilhak, 25 yıldanberi türlü idareler ve karışıklıklar içinde sarsılmış ve zedelenmiş olan Hatay çocuklarını din ve mezhep farkı gözetmeksizin dünyanın nadir yerlerinde görülen bir saadet, huzur ve insanlık hayatına eriştirecektir.

Bu aziz topraklarda hatıraları olup ta kavuşacakları nimetleri ölçemiyerek bırakıp gidenlere insan olarak acıdığımızı ifade etmeği yerinde bulurum.

Aziz yurddaşlar,

Her milli işte olduğu gibi bu davayı da insanlığı incitmeden, dostlukları bozmadan ve kimsenin tahmin ve takdir edemediği bu kadar kısa bir zamanda, büyük bir kudret ve kiyasetle idare ve tahakkuk ettiren Milli Şef İsmet İnönünün büyük adını anar ve bu büyüğün çok yıllar başımızdan eksilmemesini Tanrıdan dilerim.

Hatay işinin kati olarak halline doğru yürüdüğü her safhada, Türkiye Büyük Millet Meclisinin sinesinde hasıl olan heyecanı ve bu heyecanın bütün milletin vicdanındaki inikâsını hatırlıyalım. Bu necip inikâsı eline alıp sistemliyen, tertipliyen ve ciddî bir metodla halka mal eden Cümhuriyet Halk partisini, Milli Şefin direktiflerini olgun bir siyasetle idare ve tatbik ederek hassaten son aylardaki tedbirlerile esasen Hatayı daha önden anavatan çerçevesi içine sokmuş bulunan Türkiye Cümhuriyeti hükûmetini ve her millî işimizin mesnedi olan ve daha bir yıl önce kıymetli ayağını Hatay topraklarına basar basmaz her türlü menfi mukavemetleri altüst eden, menfi maneviyatı kırıp parçalıyan kahraman Türk ordusunu analım.

Hatayın aziz çocuklarının bu davadaki fedakârlıklarını ve ölenlerin ruhlarını takdis edelim.

İşte bir varlık ki, başta Milli Şef olduğu halde kamutay, parti, hükûmet ve ordusu, tam bir birlik kesilmiş, zaferi elde etmiş, bayram yapıyor.

Milletimize kutlu olsun.

Hamidiye subayları şerefine ziyafet

İskenderun 24 (A.A.) — Dündenberi İskenderun limanında bulunan Hamidiye mektep gemisi subayları şerefine, dün İskenderun Halk partisi tarafından parti binasında 50 kişilik bir öğle ziyafeti verilmiştir. Ziyafette burada bulunmakta olan Adana Tüm kumandanı Kemal, takviyeli alay kumandan muavini, Hamidiye kumandanı ve subayları, kaymakam ve parti erkânı hazır bulunmuşlardır. Ziyafet çok samimî bir hava içinde geçmiştir.

Ziyafetin sonlarında parti başkanı tarafından Tüm kumandanına ve ordumuzun asil bir cüz'ü olan bahriyelilerimize İskenderun halkı namına beyanı hoşamedi ve teşekkürlerde bulunularak kurtuluş bayramında aramızda bulunmalarından dolayı sürur ve heyecanı ifade edilmiştir.

Bu nutka cevab veren sayın Tüm kumandanı, Hatayın bu mesut gününde burada bulunmak bahtiyarlığına nail olduğundan dolayı gerek kendisinin ve gerek bahriyelilerimizin ne kadar sevinç duysalar az olduğunu söylemiş ve anavatana kavuşan Hatayın saadet ve refahına kadehini kaldırmış ve bu bayram şerefine içmiştir.

Hataya yirmi senedenberi ilk defa gelen bahriyelilerimizin İskenderundaki merasime iştirak eden subay ve efradı şehri gezerken halkın yer yer samimî tezahüratiyle karşılanmaktadır. Hamidiye gemimiz daha bir hafta İskenderun limanında kalacaktır. Halk, akın akın gemimizi ziyaret etmektedir.

Hatay valisinin telgrafı ve Dahiliye Vekilinin cevabı

Sayın B. Faik Öztrak
Dahiliye Vekili

23/7/939 saat 11,40 dan itibaren bütün Hatay topraklarında yalnız mukaddes Türk bayrağı dalgalanmakta ve bütün Hatay halkı coşkun tezahüratla Türkiye Cümhuriyeti ferdi olmak bahtiyarlık ve saadeti içinde büyük bayramını yapmaktadır.

Türk Cümhuriyetinin bu yeni vilâyeti halkının aziz duygularını ve emsalsiz sevinçlerini sayın Vekilimize arzetmekle bahtiyarım.

Hatay valisi
Şükrü Sökmensüer

Bay Şükrü Sökmensüer
Hatay valisi

C. 23/7/939 günlü tele:

Türk yurdunun ayrılmaz bir parçası olan aziz Hatayın anavatana her türlü arızalardan âri olarak kavuşmuş olmasının verdiği saadet içinde gösterdiği yüksek duygulardan dolayı takdir ve şükranla mütehassisim. Hataya bahtiyarlık, size de büyük başarılar dilerim.

Dahiliye Vekili
Faik Öztrak

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!

Akşam'ın **KÜÇÜK İLÂNLARI'nı** dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu yorulmadan bulabilirsiniz.

HAFTANIN VAKALARI

Fransa üzerinde uçuşlar yapan İngiliz bompardıman tayyareleri

İngilterede askerlik: Yeni askerlere diş fırçası ve diş macunu veriliyor ve yatak yapması öğretiliyor

Müzakeresini bitiren Singapor konferansında İngiliz ve Fransız kumandanları

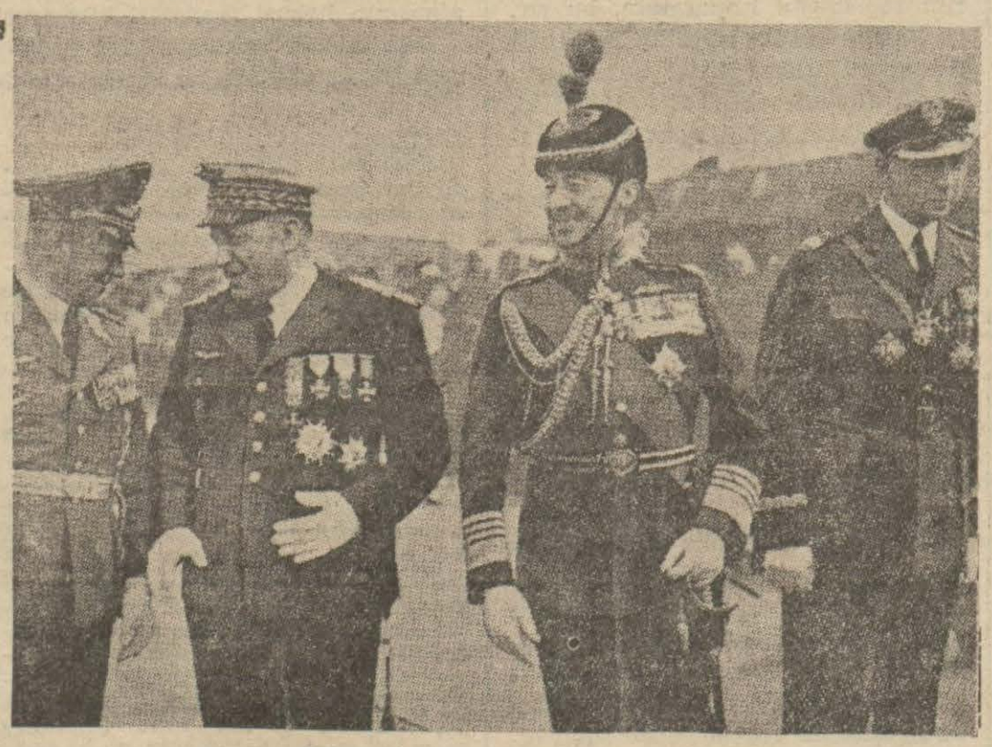

Belçikada tayyare gününde Alman, Fransız ve İngiliz hava kumandanları

Fransız Lejyon Etranjesinde 24 sene kumandanlık eden general Briya

İngilterede yeni askerler çadırlı ordugâhta

SİİRD MEKTUPLARI

Siird'de fıstık yetiştirilmesi kararlaştı

Bir çok ağaçlar aşılanacak yeniden fidanlar yetiştirilecek

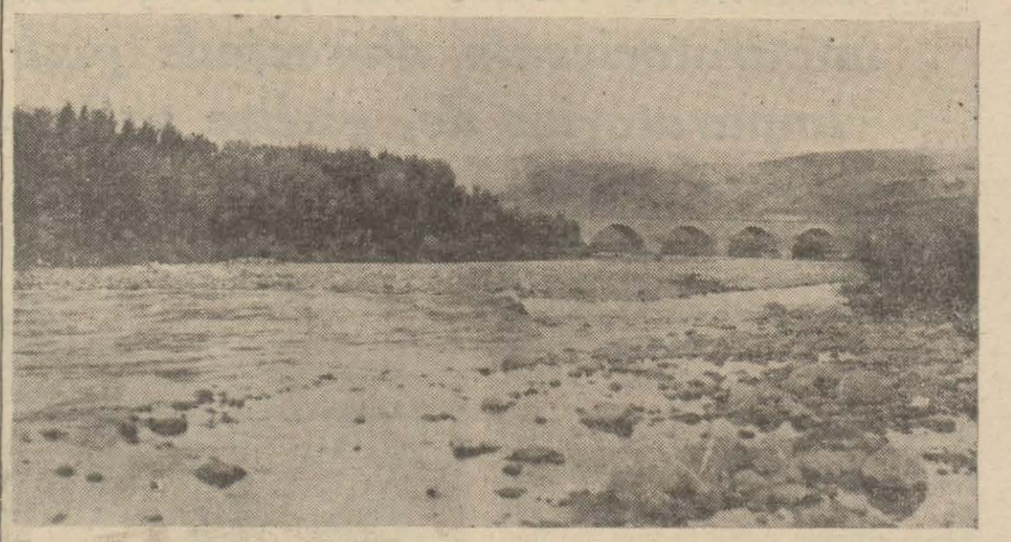

Siirdin mesire yeri olan Gezer suyu ile bahçelere bir bakış

Siird (Akşam) — Siird valisi B. İzzettin Cağpar, Siird vilâyetinde hüdaî nabit yetişen Pistoşya Atlantika ve Menengiç tabir edilen sakızların ıslâhı için Ziraat Vekâleti nezdinde teşebbüslerde bulunmuştu. Bu teşebbüsler üzerine Gaziantep fıstık istasyonu mütehassısı Bay Mustafa Fırat gönderilmiş ve mumaileyh tarafından yapılan tetkiklere göre vilâyetin teşekkülâtı arziyesi ve ve ikliminin fıstık yetiştirmeğe müsait olduğu tahakkuk etmiştir. Siirdin şark mıntakasındaki saha üzerinde (100,000) den fazla butum ağacile Botan nehrinin şarkından itibaren Hakkâri ve Cizre kazasına kadar imtidat eden geniş arazi parçasında da milyonlarca irili ufaklı yabani fıstık ağacı mevcut olduğu tesbit edilmiştir.

Her sene tefrik edilecek münasip bir tahsisatla Gaziantepten getirilecek iyi evsafta kalemlerle bu ağaçlara aşı tatbiki suretile Türkiyeye milyonların akması ve kısa bir zamanda cihan piyasasında yer alacak kadar fıstık yetiştirilmesinin mümkün olduğu kadar muhakkaktır.

Türkiye içinde ve dışında ne yazık ki hakikî isim ve hüviyetini tamamen değiştirerek Şam fıstığı diye şöhret bulan bu millî mahsulümüzün Avrupa ve Amerika piyasalarındaki sağlam mevkii ve değişmez ve şaşmaz alıcıları olduğu düşünülürse yukarıdaki mülâhazalarını hayal addedilemiyeceği meydana çıkar.

İşi lâyik olduğu ehemmiyetle ele alan vilâyet şimdiden fidanlık tesis etmiş olup fidan yetiştirmektedir. Bundan başka devlete ait arazi üzerindeki ağaçların da bu seneden itibaren aşılanması ve örnek fıstık bahçeleri meydana getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Bugün butum denilen hüdaî nabit fıstık mahsulünün kabuklarından çıkarılan bir nevi yağ ile sabun yapılmakta ise de fena bir koku neşretmesi ve sıhhî olmaması yüzünden hazirandan itibaren bu yağ ile sabun imali menedilmiştir.

Butum ağaçlarının aşılanmak suretile fevkalâde nevi ve evsafta fıstık yetiştirilmesi kabil olacağını düşünen meraklılardan B. Devvas ile Tillo köyünden B. Halil bu ağaçları aşılamışlar ve elde ettikleri mahsulün bugünkü Gaziantep fıstıklarına tamamen faik olduğunu görmüşlerdir. Müteşebbisler tarafından valiye hediye edilen fıstıkların sayın valimizin nezdinde ben de gördüm. Mübalâgasız herbiri Antep fıstıklarından iki misli büyüklüğünde iri tanelidir.

Kendilerini göremediğim bay Ömer ve Devvas adındaki uyanık vatandaşlarımızı tebrik etmeği bir borç bilir ve valimizin ele aldığı bu mühim ve millî teşebbüsünde kendisine başarılar dileriz. — *M. S. Esen*

Camide namaz kılarken kurşunla vuruldu

Adana (Akşam) — Ceyhanın Cebre köyünde esrarengiz bir hadise oldu. Köyün camisinde bir adam namaz kılarken arkasından kurşunla vuruldu.

Hadiseye dair elde edilen malûmat şudur:

Bu köyün ileri gelenlerinden İsmail yatsı vakti namazını kılmakta iken meçhul eller tarafından sekiz on el silâh sıkılmıştır. Kurşunlardan birisi İsmailin böğrüne digeri de kalçasına isabet etmiştir. Diğer kurşunlar boşa gitmiştir. İsmailin yarası pek ağır değildir. Zabıta suçluları aramaktadır.

Adanada talebe kampları

Kampta istirahat

Adana (Akşam) — Adanadaki kamp faaliyeti bu yıl geniş olmuştur. İki temmuzda başlıyan kamplar çok sıkı bir disiplin altında yirmi gün devam etti.

Adana öğretmen okulundan kampa, 223 kişi iştirak etti. Ayni okuldan İnönü kampına da 20 kişi gitti. Erkek lisesinden de 558 kişi kamp gördü, 24 talebe de Türkkuşu kampına gitti. Bu hesaba göre, bu yıl Adanada 800 talebe kamp görmüştür.

Adanadaki kamplar iki yerde kurulmuştur. Lise talebelerinin kampı kışlada, muallim mektebinin kampı da mektebin civarındadır.

Vali ve komutan her iki kampı da teftiş etmişlerdir.

Haftanın mizahı

Dev Aynası

Türk tipi!...

Avrupa gazetelerinde çıkan karikatürlerde Türk tipinin hâlâ fesli, şalvarlı, kuşaklı çizildiği ögrülüyor.

Kadınını, değme Avrupa milletlerinin eriştiremediği en medenî hakları eriştirmiş; erkeğini dünyanın en ileri insanlarının şekil ve seviyesine çıkarmış bir milleti hâlâ bir ortaçağ derebeyi biçiminde göstermekte bilmem ki nasıl bir tuhaflık, nasıl bir hiciv vardır?...

Gerçi hicvin hududu yoktur. Zarif bir kelime oyunundan yakası açılmadık kaba bir küfre kadar; hafif bir fiskeden kıyasıya bir çifteye kadar; kaşındırıcı bir çimdikten kanatıcı bir neşterlemeğe kadar yolu vardır!... Ve bunların her türlüsüne dayanmak, hoş görmek te bir nevi medenî babayiğitliktir!... Fakat mizah, mizah olmak; hiciv de hiciv olmak şartile!...

Avrupalı sanatkârların 1939 Türkünü, 1739 modelinde çizmelerinde iki sebep aranabilir: Kasid veya espri!...

Fakat ikisi de karanlıkta göz kırpmak, aydınlıkta lâmba yakmak kabilinden boş ve faydasızdır!...

Maksad, bizi dünyaya şalvarlı, kavuklu tanıtmaksa boşuna geyret!... Çünkü Türkiyenin bir 1923 inkılâbı geçirdiğini Afrika ortalarında yaşayanlar bile duydu!...

Yok, maksad bu değil de kâinatı bize güldürmekse gene boşuna zahmet!... Zira şort giyip dolaşanlara, yüzünü gözünü boyayıp kaşımı kirpiğini yolanlara, şapkasına en acayip şekilleri verenlere bile gülmiyen bugünkü geniş düşünceli insanlar artık ne şalvara gülerler, ne fese!... Bilâkis onlardan garip, estetik mânalar çıkarmağa kalkarlar!...

Gülseler gülseler bu kadar basit bir nükte ile eserlerine kıymet verdiklerini vehmeden biçarelere gülerler!...

Üstad Ercümend Ekrem Talu da son yazılarından birinde kalemini bu mevzua daldırmış ve Avrupa gazetelerinde kendimizi böyle görünmekten kurtarmak için Türk karikatüristlerini millî bir tip yaratmağa davet etmişti.

Böyle bir daveti cana minnet bilmekle beraber bence buna lüzum, hattâ imkân yoktur. Güneşi görmiyen köre ayla yıldız öğretilebilir mi?...

Bırakalım onlar bizi hâlâ iki yüz sene evvelki şeklimizde görüp göstersinler. Bu, bizim geriliğimize değil, onların geriliğine alâmettir!...

(Yazı ve resimler: Cemal Nadir'in)

Sıcakta yananlar!...

TALTİF!

— Siyasî komedi: 1 perde —

Eşhas:

Yeni Sabah başmuharriri B. Hüseyin Cahid Yalçın.

Almanyanın İstanbul başkonsolosu Herr Geheimrat Töpke

Gazeteciler ve Alman ricali...

Sahne: Ayazpaşadaki Alman sefaretinin büyük ve mükellef merasim salonu. Karşıki duvarda bay Hitlerin büyük bir portresi. Sağında bay Göbbels, solunda bay Goering. Pencerelerden deniz görünüyor. Duvarlar kırık haçla süslü.

(Perde açılınca konsolos ile Hüseyin Cahidin ortada el sıkıştıkları görülür. Gazeteciler ve erkân duvar diplerine sıralanmışlardır. Bir yandan da sinema ve fotograf makineleri işlemektedir.)

Konsolos — (Büyük bir kadife kutuyu açar, içinden kırmızı bir kurdelâya takılmış altın, pırlanta işlemeli nefis bir kırık haç çıkarıp Hüseyin Cahidin boynuna geçirir ve hürmetle muharririn alnından öper) Bay Hitlerin ve dolayısile büyük Alman milletinin size gönderdiği bu muhabbet nişanesini boynunuza takmakla bahtiyarım. Son bir makalenizle İtalyanın şimalini Almanyaya hayat sahası olarak bahsetmeniz büyük milletimizin ebediyen unutamıyacağı bir lûtuftur aziz üstad!... (Hüseyin Cahidin yanaklarını öper).

Hüseyin Cahid — (Mendille yanaklarını kurulayarak) Bay Hitlerin ve büyük Alman milletinin bu büyük cemilesine teşekkür ederim Geheimrat. İtalyanın şimalini Almanyaya hayat sahası olarak gösteren yazıma gösterilen bu kadirşinaslıktan pek bahtiyarım. İnşallah yakında bütün İtalyayı Almanyaya hayat sahası olarak gösteren yazılar yazıp şükran borcumu ödemeğe çalışacağım!... (Elçinin önünde eğilir ve etraftakilerin şiddetli alkışları arasında perde kapanır).

Demokrat - Totaliter maçı!..

— Küba kadınları dünya kadınlarını sulh konferansına çağırıyorlar, gider misin?..

— Giderim amma, seyahat elbisem yok!...

Olağan İşler

Bir tashih

Güzel sanatlar akademisi estetik profesörü şair Ahmed Hamdi Tanpınardan şu mektubu aldık:

«Haber gazetesinin son nüshalarından birinde, Necip Fazıl Kısakürek imzalı ve Küllük akademisi başlıklı bir yazıda şu satırları okudum:

«... Bakın, parmağımı gösterdiğim noktada, soldan üçüncü masada şıklıktan ziyade şıklığa gayreti görünen, kavruk saçlı, buruşuk alınlı, zoraki gülüşlü kanburca bir zat var. Bu zat tanyeri ağarırken pınar başında doğmuş bir şairciktir...»

Son cümledeki kelime oyununu okuyanlar, bu şairciğin ben olduğumu zannedeceklerdir. Halbuki işin aslı böyle değildir. Üstad, mübarek şehadet parmaklarını o noktaya uzattıkları zaman ben oradan kalkmış bulunuyordum. Tam o sırada o noktadan, elinde boy boy aynalar bulunan bir seyyar satıcı geçiyordu!...

Her hangi bir yanlışlığa meydan verilmemek üzere keyfiyetin gazeteniz vasıtasile tashihini dilerim...»

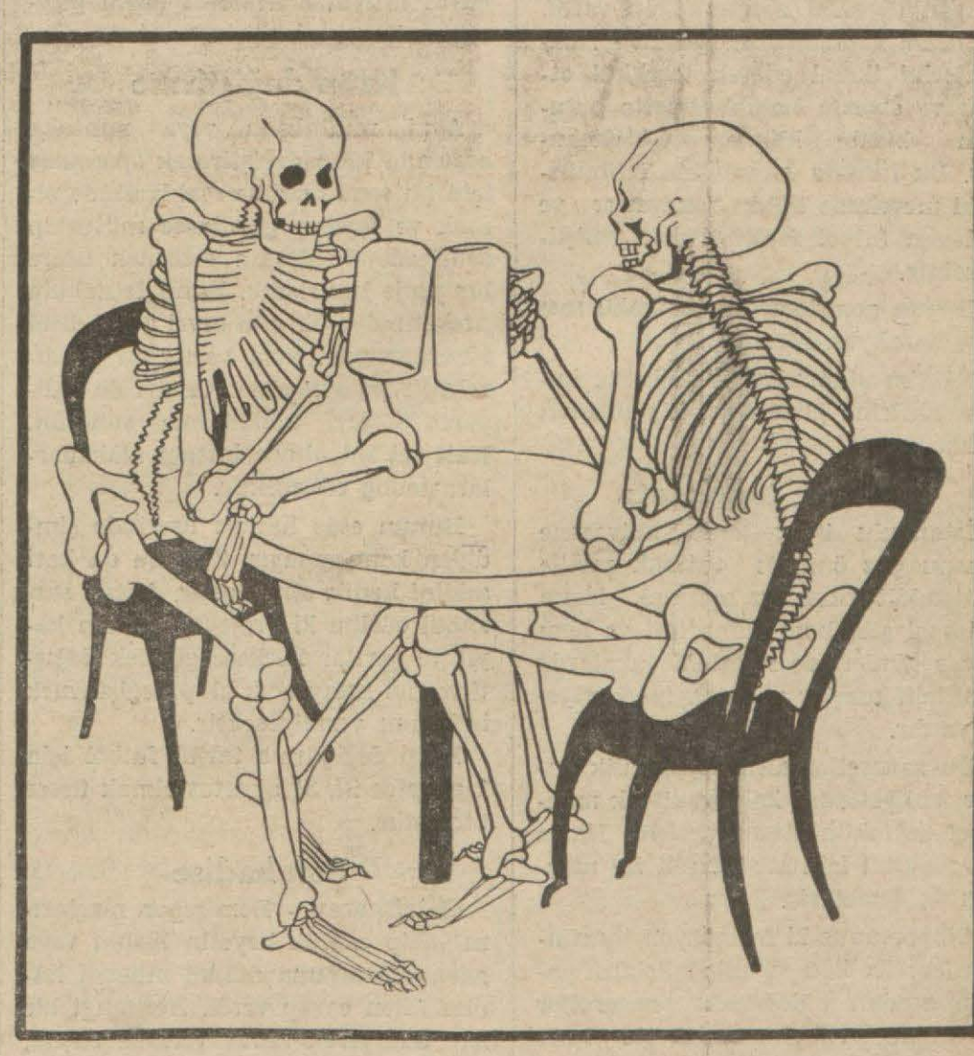

Çok yemenin vatana hiyanet sayıldığı diyarlarda:
— Sıhhatımıza!...

AKŞAM SPOR

Hâdiseli maçın kararı

Demirsporlu Necdete müebbed boykot cezası verildi. İki klübün yapacağı müsabaka tehir edildi

Federasyonlar dairesi reisi B. Ziya Ateşin futbol faaliyetleri hakkında beyanatı

Pazar günü Fenerbahçe stadında oynanan Demirspor - Galatasaray maçında hakem Tarık Özerengin ile Demirspor kalecisi ve kaptanı Necdet arasında vukua gelen hâdise etrafında dün kendisile görüştüğümüz Federasyonlar dairesi reisi B. Ziya Ateş bu ve buna mütedair meselelerle birlikte umumî futbol faaliyetleri hakkında aşağıdaki izahatta bulunmuştur.

Bu izahattan ve genel direktörlüğün kararından anlaşılacağı üzere Demirspor kalecisi Necdet müebbeden boykot cezasına çarptırılmıştır. Yarım kalan maç neticesi hakemin raporundan sonra belli olacaktır.

B. Ziya Ateşin beyanatını aynen bildiriyoruz:

— Şu dakikada sizinle gazeteci değil, bir yerde buluşmuş günün mevzuları üzerinde konuşan arkadaşlar gibiyiz.

Kaide ve averaj işi

Bugünün mevzuu deyince hepimizin hatırına ilk evvel: «Puan işi, averaj işi, şu veya bu hususta verilen kararlar, bilhassa İstanbulun yeni sene futbol faaliyeti, lisans meselesi, son iki maçta üç kişilik heyetler vesaire gelir.

Senedi olmayan ve ortaya zaman zaman zorluklar çıkaran teamülleri kaldırıp beynelmilel kaidelere uyacağız.

Averaj usulünü tetkik ediyoruz, muhtelif memleketlerdeki sureti tatbikini inceliyoruz. Bundan böyle onu da hiçbir kimse tarafından şu veya bu tarzda tefsir edilemiyecek ve icap eder de müracaat olunursa hepimize neticeyi mutlakiyetle cevap verebilecek net hükümlere bağlayacağız.

Son günlerde bilvesile anlaşıldı ki; ne dosyalarımızda ne de hiçbir kimsede bunun hakkında bir vesika ve malûmat mevcut değildir. Her kararımızı muhtelif tetkik hadekalarından geçiriyoruz. Bunlarda takip ettiğimiz gaye sporumuz hesabına faydalı ve herkesin hukukunu ayni derecede kâmil olmasıdır.

Federe olmıyan klüpler

Şimdiye kadar federe olan ve olmayan diye iki zümre klüp vardı. Artık bu kalmamıştır. Kanun formalitelerini ikmal ederek teşekkül etmiş ve elyevm hali faaliyette bulunan bütün klüpler teşkilâttandır. Bu itibarla İstanbulda önümüzdeki mevsimde bütün faaliyetler ve bilhassa futbol faaliyeti çok genişliyecektir.

Bunun genişlemesine mukabil meydan daralıyor. Meselâ:

Taksim stadından istifademiz imkân haricine girecektir. Lig maçları yaklaşıyor.

Küme taksimatı

İstanbulu kuvvetlerde müvazene esasını göz önünde tutmak şartile müteaddit kümelere ayırmak lâzım geleceği gibi hem cumartesi ve hem pazar günleri de muhtelif sahalarda muhtelif maçlar yapmak mecburiyeti vardır.

Bu zaruretler altında şimdilik pazar faaliyetlerini kaldırabilmek maalesef mümkün olamayacaktır. Hatta bu maksad için bir devreli lig maçları düşünebiliriz.

Biliyorsunuz ki federasyon tarafından evvelce ilân edilmiş maçların yapılmasından doğacak zaruretler müstesna bütün memlekette işarı ahıra kadar futbol müsabakalarını tatil etmiştik. Bu sene futbol faaliyetine her mıntakada ayni tarihte başlayacağız. Bu tarihi 1 teşrinievvel

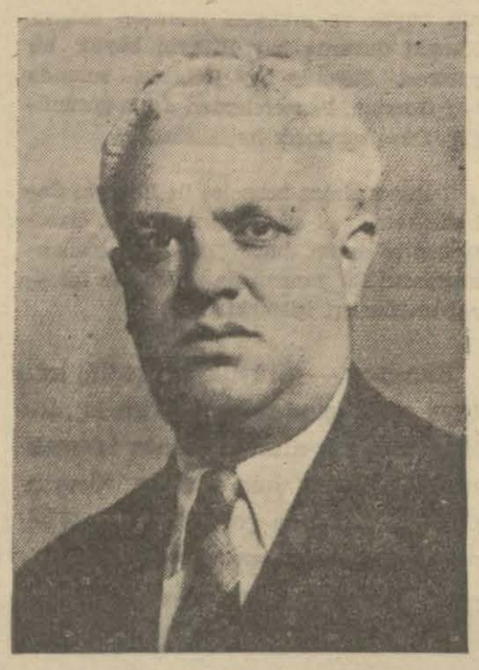

Federasyonlar dairesi âmiri B. Ziya Ateş

diye düşündük, fakat İstanbul mıntakasının geniş faaliyeti ve buna mukabil saha ve zaman azlığı bizi bir hafta on beş gün bile ihmal edememek mecburiyetine sokuyor. Bu takdirde mevsimi 16 eylûlde açmak faydalı olacaktır.

Zamandan kazanmak meselesi bize şu lüzumu da hissettiriyor. Müsabakaların tehiri meselesi; bunda fevkalâdelik değil, belki harikulâdelik arayacağız.

Futbol faaliyeti

Bu seneye ait futbol mesai programı federasyonca hazırlanmıştır. Diğer federasyonlar için yapıldığı gibi bunu da teknik komitenin tetkikinden sonra umum müdürlüğün tasvibine vereceğiz. Henüz katiyet kesbetmemiş olduğu için bunun ana hatlarını yakında neşrettiğimiz zaman görürsünüz. Şimdilik şunu söyliyebilirim ki programımızda dahilde ve hariçte ecnebi temaslara çok geniş saha ayırdık. Bittabi zaman ile imkânı göz önünde tutarak...

Önümüzdeki sene bilhassa millî küme maçları üzerinde ehemmiyeti mahsusa ile durulacağı ve bu hususta şimdiden söylenecek her sözün kaydi ihtiyatla telâkkisi lâzım geleceğine işaret edebiliriz.

Klüp değiştirme

Ayni mıntakada veya mıntaka arasında klüp değiştirecek sporcular için bu sene tecrübe mahiyetinde olmak ve faydası görülürse müteakip senelerde de devam ettirmek üzere bir proje hazırladık. Bunu İstanbula hareketimden bir gün evvel genel direktöre arzettim. Yeni bazı emir ve direktiflerini almıştım. Onları da ekliyerek projeyi kendilerine sundum. Katî şeklini alınca bittabi alâkadarlara tebliğ edilecektir.

Bunun esas hatları üzerinde şimdiden konuşamayız. Zira bu da katî şeklini henüz almamıştır. Ancak şunu kabul edelim ki projeye konulan kayıt ve şartlar herkese gömlek değiştirir gibi kolaycacık klüp değiştirmek imkânını vermiyecektir.

Klüp değiştirme tarihi futbol için 1 ağustos ilâ 31 ağustos olmak üzere bir aydır.

Son hadise

Galatasaray - Demirspor maçlarını takip edecek heyetin lüzum veya ademi lüzumuna dünkü müessif hâdise fiilen cevap verdi. Herhangi bir işte dinliyerek karar vermek başka, görerek karar vermek başkadır. Cereyan eden o hâdise hakkında bugün ne şundan ne de bundan malûmat dileyecek istifade edecek vaziyette değiliz. Her şeyi adım adım takip ettik ve gördük. Bu usulün bilhassa mühim maçlarda lüzumuna kani bulunuyoruz.

Herkes için de böyledir ya. Ben dünkü meseleden kendi hesabıma çok acı duydum. Sporun ne maksadla yapıldığını bilen hiçbir kimse böyle bir hareketi yapabilmek için kendinde ne cesaret ve ne de hak bulamaz.

Bilvesile tekrar ediyorum, sahalarda kardeşini bir yumrukta yerlere seriveren ve gözünü oyan bir kimseye sporcu diyemeyiz. Böyle bir kimse müstesna bir marifet ve kabiliyete sahip olsa bile asla müsamaha ve merhamet edemeyiz. Bu kabil hakikatleri haklı gösterecek hiçbir iddia düşünülemez. Genel direktörlüğün şu tebliği düşüncelerimizi bakınız ne güzel teyid ediyor. İstanbul ve Ankara bölgesi başkanlıklarına yıldırım telgrafla verilen tebliğ aynen şudur:

1 — 23 temmuz 1939 tarihinde Fenerbahçe stadında yapılan Demirspor-Galatasaray maçında hakem Tarık Özerengin'in maçın idaresindeki dürüst hareketini takdir ve Demirspor kalecisi Necdetin hareketini takbih ederim.

2 — Demirspor takımından Necded büyük bir halk kütlesi huzurunda yaptığı bu hareketle sportmenlik evsafına aykırı bir hareket gösterdiğinden 24 temmuz 1939 tarihinden itibaren hiç bir klüpte hiç bir futbol müsabakasına iştirak ettirilmemesine karar verdim. Keyfiyetin kendisine tebliği.

3 — Demirspor - Galatasaray maçı ikinci bir tebliğe kadar tehir edilmiştir.

4 — İstanbul ve Ankara bölgelerine yazılmıştır.

Genel direktör tümgeneral
Cemil Taner

Ajansın maç hakkında tavzihi

İstanbul 24 (A.A.) — Dün Fenerbahçe stadında oynanan Demirspor - Galatasaray maçı hakkında bazı gazetelerde intişar eden haberler dolayısile aşağıdaki tavzihi neşre lüzum görüyoruz:

Maç, zuhur eden hâdise neticesinde hakem bay Tarık Özerengin tarafından bitmesinden takriben 12 dakika evvel tatil edilmiştir. Demirspor takımının hükmen mağlûp addedilmesi bittabi mevzuubahs dahi değildir. Federasyon tarafından ittihaz edilecek kararlara tevfikan maç, münasip bir zamanda, yeni baştan oynanacaktır.

Bu gece

Nöbetçi eczaneler

Beyoğlu cihetî: İstiklâl caddesinde Dellasuda, Yüksekkaldırımda Vinkopulo, Mis sokağında Limoncuyan, Firuzağada Ertuğrul, Pangaltıda Nargileciyan, Kurtuluş caddesinde, Kurtuluş, Galatada Mahmudiye caddesinde İsmet, Sarıyer: Osman.

İstanbul tarafı: Fatih: İsmail Hakkı, Karagümrük: Ali Kemal, Eminönü: Sirkecide Beşir Kemal - Mahdud Cevad, Bakırköy: Hilâl, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Fener: Balatta Hüsameddin, Kumkapı: Asadoryan, Küçükpazar: Hasan Hulûsi, Samatya: Teofilos Çula, Alemdar: Çenberlitaşta Sırrı Rasim, Şehremini: Topkapıda Nazım.

Kadıköy: Eski iskele caddesinde Büyük eczane, Yeldeğirmeninde Çula, Üsküdar: Çarşıboyunda Ömer Kenan, Heybeliada: Halk, Büyükada: Şinasi Rıza.

Ortaköy, Arnavutköy, Bebek, Beykoz, Paşabahçe, Anadoluhisarı, Tarabya, Yeniköy, Emirgân ve Rumelihisarındaki eczaneler her gece açıktır.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika No. 71

İttihad ve Terakkiye düşman kesilen Arnavud rüesası

1910, 1911, 1912 seneleri «Arnavutluk tedibatı» seneleri oldu. Cavid, Şevket Turgud, İsmail Fazıl paşalar bu tedibata memur edildiler.

Avusturya bir el ile katolik Mirditalilere, diğer el ile ortodoks Arnavutlara müzaheret ediyordu. İtalya bu hareketleri kıskanç nazarlarla takip ve tarassud eylemekte idi.

Başkım klüpleri, başta İsmail Kemal bey olmak üzere birçok Arnavud mebuslar Arnavutlukta faalâne tahriklerde bulunuyorlardı.

Hakkı paşa hükûmetince tatil edilen haftalık Şûrayıümmet gazetesinin son nüshasında İttihad ve Terakki merkezi umumîsi azasından doktor Bahaeddin Şakir bey Arnavutlukta İttihad ve Terakki aleyhine bir kıyam hazırlamak üzere Kâmil paşanın da bu tahriklerde parmağı olduğu söylendiğini yazmıştı.

Birkaç defa sadarette bulunmuş bir zatın böyle bir hiyaneti irtikâp eyliyeceğine -ortada bir vesika görülmeden- inanmak kabil değil ise de İttihad ve Terakkiye muhalif partilere mensup olan bazı zevatın İttihad ve Terakkinin başına Arnavutlukta bir darbe indirmek üzere çalıştıkları kendi yazılarile sabittir.

Hükûmetin Arnavutlukta ıslahat namına giriştiği teşebbüslerin Arnavud âdet ve ananelerini mahalli birer bidat addedilmesinden mutahassıl hoşnudsuzluğa ve haricî misyonların bu hoşnutsuzluğu idame, hattâ teşdit yolundaki teşviklerine bu dahilî tahrikler de inzimam edince Malisor kıyamı denilen büyük gaile açılıverdi.

Arnavutları silâhlarından tecrid etmeğe uğraşmakta olan hükûmet bu kıyamı asker sevkile yatıştırmağa tevessül etti. Bu hiç de kolay bir iş olmadı.

Malisorlar ötedenberi Karadağlıları kendilerine ebedî düşman sayarlarken şimdi onlardan yardım görüyorlardı.

Teşviklere kapılarak Karadağa iltica eden Malisorlar orada silâhlanarak, pusatlanarak Karadağlı zabitler kumandasında hududu geçtiler, İşkodraya doğru yürüdüler. Üzerlerine Şevket Turgud paşa kumandasında kuvvet sevkedildi. Âsiler (Tuz) kasabasını muhasara ve İşkodrayı tehdid ediyorlardı. Osmanlı kuvvetleri âsileri tardettiler. Karadağ bunlara yardım etti; kendisine Malisorların hâmisi sıfatını vererek devletlere bir muhtıra verdi. Devletler Karadağ kralına bitaraf kalmasını tavsiye ettiler. Babıâli âsilere dehalet için bir mühlet tayin etti; sonra bunu uzattı. Bu sırada İsmail Kemal bey Çetinede bulunuyor, taleblerinde ısrar etmeleri için âsileri teşvik ediyordu.

Babıâli Karadağ hududunda tahşidat yapmakta idi. Telâşa düşen Karadağ kralı devletlere müracaat etti.

Malisorlar 12 maddelik bir talebname tanzim ettiler. Bu maddeler devletçe kabul edilmedikçe avdet etmiyeceklerini beyan ediyorlardı.

Avusturyada, Rusyada müdahale arzuları uyanıyordu.

Karadağ kralı İsmail Kemal beye bir ziyafet verdi.

Mebusan meclisinde (Mutedil Hürriyetperverler) fırkası İsmail Kemal beyden tuttuğu hattı hareket hakkında izahat istedi. İsmail Kemal cevap bile vermedi. Veliahd Yusuf İzzeddin efendi, İngiltere dönüşü, Viyanadan geçiyordu. O sırada Viyanada bulunan İsmail Kemal bey veliahda yanaşarak Malisorların taleplerini ihtiva eden (Kırmızı kitabı) takdim etti. (1) Hükûmet garp ordusu kumandanı ünvanile müşir Abdullah paşayı erkânı harbiyesile birlikte İşkodraya gönderdi.

Karadağ ile gerginlik günden güne artıyordu. Malisor meselesi bir Osmanlı - Karadağ meselesi halini alıyordu.

Vükelâ meclisi Malisorlara gösterilecek teshilât ve müsaadat hakkında ittihaz ettiği 12 maddelik kararnameyi Çetinedeki Osmanlı elçisi marifetile Malisorlara tebliğ etti. Berikiler tereddüd ediyorlardı. Nihayet Karadağ hükûmetinden gördükleri teşvik üzerine takım, takım dehalete başladılar.

Priştine mebusu Hasan bey

İttihad ve Terakki hükûmeti Arnavutluğa verdiği kıymeti göstermek maksadile padişah için sultan Muradı Hüdavendigârın meşhedine bir ziyaret tertibini muvafık bulmuştu.

Bu seyahat mümkün olduğu kadar debdebeli yapıldı. Fakat maksada hizmet etmedi; kuru zahmetten ibaret kaldı.

Arnavutluğun ihtilâli günlerinde mebusan meclisinde bir hâdise olmuştu.

İftirakçı Arnavud mebuslarının başını çekenlerden Berat mebusu İsmail Kemal bey ile İttihadcılardan Serez mebusu Derviş bey meclis koridorlarında biraz atıştıktan sonra münazaaya meclis salonunda dahi devam etmişlerdi.

Derviş bey hiddetlenerek İsmail Kemal beyi tokatlamıştı. İsmail Kemal bey:

— Bu tokatı siz pek pahalı ödiyeceksiniz!

Diyerek meclisten çıkmış ve hemen o akşam İtalyan bandıralı bir vapura binerek Avrupaya gitmişti.

İttihat ve Terakkinin en şiddetli hasmı kesilen Avlonyalı İsmail Kemal, Meşrutiyetten evvel İttihad ve Terakki cemiyetine dahil olmuş iken muhalefete geçen Necip Draga, Vılçıtrinli -Priştineli diye maruftur- Hasan beylerin bütün Arnavutlukta, hususile kendi nüfuz mıntakalarında yaptıkları tahrikler tesirini gösteriyordu.

Necip Draga bey mebusluğu esnasında Nafıa Nazırlığına talip olmuştu. Talât bey merkezi umumîde Necip Draganın şahsî menfaat takip ettiğini söyliyerek bu talebi reddettirmiş olmasile Talât beyin fikrini kabul edenlerle başlıyan bu şahsî ihtilâf nihayet Necip Draganın İttihad ve Terakkiye muhalifler safına geçmesini intaç eylemişti. Bundan sonra Necip Draga Şimalî Arnavutluk hareket ve kıyamlarında en mühim rol oynıyanlardan biri olmuştu.

Hasan bey Vılçıtrin ağalarından Ahmed ağanın oğlu idi. İdadî tahsilini ikmal etmemişti.

İptida İsmail Kemal, Zavalanlı Fehim beyler tarafından kurulan ve merkezi Viyanada bulunan Arnavud (Diya) «Bilgi» cemiyetine Abdül beyzade Mithat bey delâletile girerek bu cemiyetin Selânik ajanlığını ifaya başlamıştı.

İttihad ve Terakkiden başka siyasî cemiyetler efkârı umumiyenin teveccühüne nail olmadığı günlerde (Diya) cemiyetini zevale mahkûm görerek şan ve şöhret kazanmak emelleri kırılmıştı; mesleği tebdil lâzım geliyordu. O da evvelce Arnavutlar için taraftarı olduğu Lâtin harflerinin aleyhinde bulunarak Diya cemiyetinin Bayram Sûr gibi reislerile birlikte İttihad ve Terakki cemiyetine girmişti.

(1) İsmail Kemal beyin Yusuf İzzeddin efendiye yanaşması üzerine gördüğü muameleyi aşağıda izah edeceğiz.

(Arkası var)

Telefon: 2413 ... törlüğ... meleri. (5160)

Atina ve Pirede ucuzluk haftası başladı

4 ağustosun büyük şenliklerle kutlanması için hazırlık yapılıyor

Atina (Hususî muhabirimizden) — Atina ve Pirede, halen Piyasa müsteşarlığının koyduğu narh fiatlerinden daha ucuza mal satmak için Payitaht Nezareti tarafından tertip edilen ve on gün sürecek olan ucuzluk haftası 20 temmuzda, başlamıştır.

2,000 mağaza ve dükkân bu ucuzluk haftasının devamı müddetince halka muayyen fiatlerden daha ucuza mal satmağı taahhüd etmiş ve tatbikatına başlamıştır.

Hükûmet bu teşebbüsün muvaffakiyeti için her tedbire başvurmuş, büyük afişlerle ucuzluk haftasının başladığını ilân etmiş, ucuza mal satmağı taahhüt eden büyük mağaza ve dükkânların camekânlarına büyük yaftalar yapıştırmıştır.

Ucuzluk haftası devam ettiği müddetçe, Atina civarındaki Likavitos tepeleri geceleri tenvir edilecektir. Yunan Başvekili B. Metaksas, yanında Payitaht Nazırı olduğu halde, mağazaları ve dükkânları birer birer dolaşarak, fiatleri bizzat tedkik ve kontrol etmiştir. Atina ve Pire belediyelerinin bandoları, sokakları ve caddeleri dolaşarak, muhtelif havalar çalmak suretile, ucuzluk haftasının başladığını halka bildirmişlerdir.

Halk ucuzluk haftasına iştirak eden mağaza ve dükkânlara akın ederek külliyetli mübayaatta bulunmakta ve bu sayede tacirlerin elindeki stok mallar satıldığı gibi, halk ihtiyaçlarını da daha ucuza temin ve tedarik eylemektedir.

4 Ağustos bayramı

Yunanistan, Metaksas hükûmetinin iktidara gelişinin üçüncü yıldönümüne raslayan 4 ağustosu da büyük şenlikler ile kutlamağa hazırlanıyor. 4 ağustos, bütün Yunanistanda millî bir bayram gibi tesit edilecek ve bütün halkın iştirakile toplantılar tertip edilerek Metaksas hükûmetinin üç sene zarfında başardığı işler tebarüz ettirilecektir. Hükûmet, bu maksatla bütün Yunan şehirlerinin büyük meydanlarında konferanslar verdirecektir.

Amele sınıfının bu merasime en geniş mikyasta iştiraki için lâzım gelen tedbirler alınmıştır. Filhakika Metaksas hükûmeti üç sene gibi pek kısa bir zaman zarfında, birçok işler görmüş, uzun senelerdenberi fırkacılık ve siyasî ihtiraslar yüzünden bir türlü rahat yüzü göremiyen bu memlekette dahilî huzur ve sükûnu temin etmiş, memleketin millî müdafaasına azamî ehemmiyet vermiş, hariçten istikraz yapmaksızın, devlet varidatında yaptığı tasarruflardan temin ettiği kaynaklarla ordunun teslihatına milyarlarca drahmi sarfetmiştir.

B. Metaksas, sık sık drahminin temevvüç ve sukutlarından zarara uğrayan memleket iktısadiyatını da sağlam bir esasa istinat ettirmiş, drahminin fiyatını sabitleştirmiş, halkı büyük zararlardan kurtarmış, Yunanistanın malî itibarını iade etmiştir.

Bugünkü hükûmetin en büyük muvaffakiyetlerinden biri de Yunanistanda müzmin bir dert olan grevlere bir nihayet vermiş olmasıdır. Üç sene evveline kadar, Yunanistanda gün geçmiyordu ki, grevler çıkmasın. Bu grevler, hükûmetin istihsal kudretini darbeliyor ve millî serveti azaltıyordu. B. Metaksas iş başına gelince, amele ile patronlar arasındaki ihtilâfları vaziyetin zıman ve kefaleti altında ve hakkaniyet dairesinde kalletmiş, amelenin menfaatlerini patronların hukuku ile telif ve tevzin etmiş ve bu tedbirle grevlerin önüne geçmiştir. Bu gün Yunanistanda amele olsun, patron olsun hak ve menfaatinin siyanet edildiğinden emin olarak, işine ve gücüne devam ediyor.

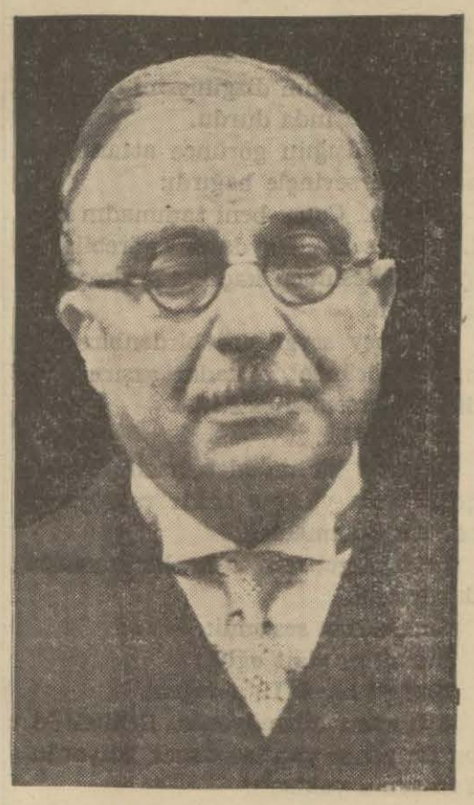

Yunan Başvekili B. Metaksas

Amele ile patron meselesinin iki tarafın hak ve menfaatlerini koruyarak halledilmesi, müfrit propagandacıların tahrik ve teşviklerine de katî bir sed çekmiştir. Komünistlik cürmünden dolayı, muhtelif adalara sürülmüş olanlar bu hareketlerinden nadim olduklarını hükûmete bildirmişler ve derhal affedilmişlerdir.

Hükûmet müfrit sol cenah tahrikâtına karşı çok müteyakkız davranmakla beraber, nedamet ve dehalet edenleri affediyor. Bu siyasî, iktısadî, malî, içtimaî, tedbirler sayesinde Yunanistan dahilî huzur ve sükûna kavuşmuştur. İşte Yunan milleti, yukarıda söylediğimiz gibi kendisini bu dahilî huzur ve sükûna kavuşturan 4 ağustosu büyük şenliklerle kutlamağa hazırlanıyor.

***

Nevyork sergisinde Türk günü çok şaşaalı oldu

Mühim nutuklar söylendi, Millî oyunlar oynandı, muazzam tezahürat yapıldı

Nevyork 24 (A.A.) — Anadolu ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Nevyork sergisinde Türk günü şerefli ve hareketli bir şekilde kutlandı.

Sabah gazetelerindeki program ve haberler Türk günü üzerine dikkati toplamıştı.

Sergi gazetesinin ilk sahifesinde büyük elçimizle komisyon reisimizin Amerika halkına ve sergi ziyaretçilerine birer mesajı çıktı. İkisinde de Türk barış siyasetinin yarının dünyasına aid ideallere uygunluğu tebarüz ettiriliyordu.

Sergideki ordu ve donanma mümessillerile serginin Avrupa şubesi müdüründen mürekkep bir heyet Türk bayraklarını hamil bir otomobil kafilesi ile 11 de komisyon merkezine geldiler. Büyük elçimizle refikasını, misafir olarak bulunan Tokio sefirimizi ve sergi heyetini aldılar. Önde Türk bayrağı taşıyan motosikletli polislerle kafile Nevyork'un cumartesiye mahsus kesif münakale akınını yardı, geçti. Sergi merasim kapısında kafileyi süvari müfrezesi karşıladı. On dokuz pare top atıldı. Sergi büyük direğine Türk bayrağı çekildi. Asker, bayrağımızı selâmladı. Teşrifat dairesinde misafir defteri imzalandıktan sonra paviyonumuzun önünde geçid resmi yapıldı. Sonra Amerikan federal binasında heyete şampanyalar ikram edildi.

Serginin verdiği öğle ziyafetinde sergi reisi, Cümhurreisi İsmet İnönünün ve büyük elçimiz, Amerika Cümhurreisinin sıhhatine kadehlerini kaldırdılar.

Saat 4,30 da, resmî davetlilerden, yurddan gelen seyyahlardan, Nevyork Türklerinden halktan mürekkep binlerce kişilik bir kitle, serginin sulh meydanında toplandı.

Nevyorktaki Yunan teşkilâtına mensup 150 kişilik iki kafile üniformalarla ve bandolarile gelip Türk - Yunan dostluğu şerefine nümayiş yaptılar. Bayrağımızı selâmladılar. Sonuna kadar da merasimde kaldılar.

Elçimiz, gazetelerde aynen çıkan dikkat toplayan bir nutukla, insanlığın beraberce menfaatleri karşısında bugünkü emniyetsizliğin râci mânasını, Türkiyenin sulh lehine atılgan rolünü, yarının ümidli manzarasını ortaya koydu.

Türk - Amerikan cemiyeti reislerinden profesör Traser, Türk inkılâbının neticelerine dair kıymetli bir nutuk okudu.

Nevyork Türklerinden Fehmi, Amerika ile dostluğumuzun kıymetini ileri sürdü.

Zeybek kıyafetli talebelerimiz, bayrağımızla ilerlediler ve zeybek oynadılar.

Radyoda meşhur Amerikan korosu, Türk ideallerine dair Vedad'ın hazırladığı canlı parçayı trampet sesleri arasında güzel okudu. Yirmi yaşında Amerikanın en kuvvetli kadın viyolonisti şöhretini kazanan Bidar Celâl parçalar çaldı.

Bu esnada paraşütlü hava fişeklerile Türk ve Amerikan bayrakları atıldı. Bunları bulanların, davetlimiz oldukları ilân edildi.

Sonra bayan Siret Uncunun tertibi ile 12 talebemiz Anadolu dansları yaptılar. Çok beğenildi. Altı Karadenizli vatandaş, kemençe ile danslar yaptılar.

Sonra Yunanlı kafilelerle birlikte, muntazam alay halinde, Yunan ve Türk sergilerinde tezahürler yapıldı.

Akşam paviyonumuzda Amerikan iktisad, fikir ve sanat âlemlerine mensup iki yüz elli üç davetliye ziyafet verildi.

Cihan federasyonu kurulması lehine başladığı hareketle Amerikada günün meşhur şahsiyeti olan gazeteci Streit, Balkan paktı ile Saadâbâd'ın dünya federasyonu lehinde adımlar olduğunu ileri sürdü.

General Harbord, Sıvas'ta Atatürk'le 1919 da mülâkatının hatıralarını heyecanla anlattı.

Sergi İngiliz umuî komiseri, barış beraberliğimiz hakkında kuvvetli bir nutuk söyledi.

Bunu takip eden sergi reisinin nutkundan sonra keman ve dans programı tekrarlandı. Sabah dörde kadar havuzlar, renkli ışıklar ve selviler arasında danslar devam etti.

Misafirlerimiz unutulmaz bir gece geçirdiklerini, Türk gününün, canlı ve samimî havası ve intizamı ile büyük bir üstünlük gösterdiğini söylediler.

Gündüz merasimi, Said Çelebinin intibalarile beraber diske alınmıştır. Disk radyomuzdan neşredilmek üzere ilk tayyare ile Ankaraya gönderilmiştir.

Evvel zaman içinde

İkinci Vilhelmin Filistin seyahatine aid hatıralar

Yafanın portakalı kadar denizi yumuşak ve tatlı değildir. Fırtınalı havalarda gelen vapurlar hayli açıklarda demir atarlar. Çünkü limanın ağzında ve civarında sivri ve sert kayalar vardır, kazadan güçlükle kaçınılabilir. Bu meselede mütehassıs ve tecrübeli kayıkçılar dalgalı zamanlarda cesaret göstermek, karaya çıkmak istiyen yolcuları bin müşkilât ile kayıklarına attıktan sonra (attıktan sonra dedim: Zira vapurların merdiveninden kayığa inmek imkânı olmadığından, kayık dalgaların üzerinden vapurun güvertesi hizasına kadar yükseldiği an içinde bu ameliye icra olunur.) bir ikinci ameliyeye mübaşeret ederler ve bilhesap kayıklarını hüsnü idare ederek yükselen dalgalarla bearber, kayaların üstünden sıçratırlar, limana girerlerdi. Bazan da giremezlerdi: Kayıklar kayalara çarparak içindekiler denize dökülür ve boğulurdu.

Böyle bir tehlikeye maruz olmamak için idi ki, Suriye seyahatine Küdsü şerifi ziyaretle başlamak istiyen Almanya imparatoru ikinci Vilhelm, İstanbuldan (Yafaya bedel) Hayfaya gelmişti. 1898. Ve: Hayfadan Yafa tarikile Kudüse gidecekti. Pederimle Suriye valisi Nazım paşa Hayfada idiler. Bu seyahati Cook müessesesi, imparatorun hesabına deruhte ve tanzim ettiği için, her şey ve hükûmetçe de tertibat hazırdı. Ancak bu bapta çizilen seyahat programı mucibince hareket ve seyahat edebilmek için, imparatordan bir iki gün evvel İstanbuldan hareket eden ve beraberinde müşir Şakir paşa ile (Maiyeti seniyye Erkânıharbiye müşiri) ferik Abdullah paşayı ve bir süvari bölüğünü getirecek olan vapur Hayfaya hazır değildi.

Pederimle Nazım paşa telâşe düştüler. Çizilen program mucibince bu gelecek olan paşalar da beraber olduğu halde «Hohenzollern» yatına gidilecek, imparator ve imparatoriçeye «safalar geldiniz» denilecekti ve akşam yemeğinde de imparatorun davetinde bulunulacaktı

Fakat bizim İdarei mahsusanın Bingazi vapuru bir türlü gelemiyordu. Ufuklarda bile henüz dumanı gözükmüyordu. Çar ve naçar pederimle Nazım paşa vapura gittiler ve misafirlerin huzuruna çıkarılarak arzı selâm ettiler. Birinci temasta Şakir ve Abdullah paşaların eksikliği zahir olmuştu. İmparator, pederimle Nazım paşaya «Ne fena vapurlarınız var. Bizden evvel yola çıktı ve hâlâ gelmedi!» demişti.

Hohenzollern yatının yanında iki Alman kruvazörü vardı. İmparator pederimle Nazım paşaya «Ben şimdi kruvazörlere gideceğim. Sonra da Alman kolonisini kabul edeceğim. Binaenaleyh sizleri rahat bırakayım. Akşam yemeğine gelmenizi rica ederim ve vapur gelirse paşaları da beraber beklerim. Biradere telgraf çekiniz (biraderden maksadı ikinci Sultan Hamiddir) seyahatimden çok memnunum. İmparatoriçeyle beraber kendisine selâm ederiz» diyerek ve daha bazı sözler söyliyerek salondan ayrılmıştı.

Güç hal ile dumanı gözüktü: Bizim Patpatı bahrî, yani Bingazi vapuru geliyordu. Ve nihayet geldi. Şakir ve Abdullah paşalar ve hünkâr yaverleri pederimle Nazım paşaya mülâki oldular. Süvari bölüğü de vapurdan çıkarılarak kasabanın ötesinde berisinde yerleştirildi. Paşalar ve yaverler ve valiler akşam üzeri saat sekizde yata gittiler ve imparatorun sofrasında bulundular. Sofra kalabalıktı. İmparatorla beraber gelen Almanyanın Türkiye sefiri baron Mareşal, Almanya Hariciye Nazırı prens Bülov, imparatorun seryaveri ve imrahoru ve damdonörler imparatorla imparatoriçenin yanlarında ve karşılarında ahzı mevki etmişlerdi. Hayfa kasabası da donatılmıştı. İmparatoriçe sofrayı terkedinciye ve sigaralar dağtılıncıya kadar, sofradaki konuşmalar Türkiyenin ve bahusus İstanbulun güzelliğinden ibaret kaldı. Ve bundan sonra idi ki imparator (Salâhaddini Eyyubî) den bahis açarak, âdeta bir Ehli salip tarihi konferansı veriyor ve bu müslüman kumandanın büyüklüğünden misaller gösteriyordu.

Ertesi sabaha Kudüse mütevecchen karadan yola çıkılacaktı ve bir gece çadırlarda geçecekti. Fakat yol yoktu! Sahili takip şartile kumlar üzerinden seğirtilecekti. Binaenaleyh hep toplu bulunmak, kervandan ayrılmamak icab ediyordu. İcab ediyordu amma: İmparator söz dinlemedi. Herkes üzerleri tenteli arabalara yerleştikten sonra imparatoriçenin kulağına bir şeyler söyledi ve cevabını beklemeksizin atına bindi; bizim süvari bölüğünün arasına girdi. Abdullah paşayı da başka bir ata bindirdi. Tozu dumana kattı, fırladı gitti. Arkasından yalnız iki süvarinin taşıdığı Almanya ve Prusya bayraklarile bizim Süvari Ertuğrul alayı bölüğünün Türk bayrakları gözüküyordu! İmparatoriçe de dahil olduğu halde hepimiz telâşe düştük. Ve: Yolsuz kumlar üzerinde güç hal ile yürüyen arabaları koşturmağa başladık. Bereket versin, rüzgâr denizden geliyordu. Bir hayli zahmetten sonra birinci merhalede imparatoru yakaladık. Atından inmiş olarak bizim süvari neferlerile konuşuyor, Abdullah paşaya tercümanlık ettiriyordu ve bir nahiye merkezi olan bu yerde toplanan Arapların cirit oyunlarını seyrediyordu. O kadar neşeli görünüyordu ki, bizim muvasalatımızla beraber yanımıza doğru koşarak, imparatoriçeyi ve paşaları ve maiyetini kollarından tutup arabalardan indirdi. Çadırlar ve yemekler hazırlanmıştı. Yüzümüzü, gözümüzü yıkadık, sofralara oturuldu ve soğuk yemekler yendi.

Buradan o gece, içerisinde kalınacak çadırlara kadar imparator, imparatoriçeden ayrılamadı: Yani atına binip te fırlıyamadı. Fakat arabadan arabaya atlayıp hemen hepimizle ayrı ayrı konuştu ve şakalaştı. En ziyade takıldığı zat Hariciye Nazırı idi. Zira prens Bülov, elindeki kolonya şişesini muttasıl başına döküyor; ancak başını oğmağa vakit kalmaksızın alkolun uçtuğunu görerek, «aman yanıyorum» diye telâş ediyordu.

Cook'un hazırladığı çadırlar uzaktan görünüyordu. Kervanın yüzü güldü. Çünkü burada istirahat edilecek, gece geçirilecekti. Kızgın güneş, denizin ufuklarında kanlı bir renk bırakarak çekildikten sonra idi, menzili maksuda eriştik.

Nazım paşa çok memnun görünerek ve pederime takılarak (hamd olsun) bu ikinci yol helecansız geçti, diyor ve malûm olan mahud mısraı değiştirerek, şöyle okuyordu:

«Erişir menzili maksuduna kervanla giden»
«Sürüden ayrılanın payına kurdlar dolaşır»..!!

Herkes çadırına girdi. Yıkandı; elbise değiştirdi; gûya serinledi; açıkta kurulan sofralarda istediği adamla beraber yemeğini yedi, içti ve yatacaktı. Fakat imparator gene gözüktü. Maiyetinde yolculuk eden askerleri dolaştı. Zabitlerle konuştu ve bir (parola) vererek çadırına çekildi. Verdiği parola (Abdülhamid) idi.

Alessabah kervan düzüledursun. Henüz yüzlerimizi yıkıyorduk. İmparatorun imparatoriçeye haber vermeksizin atına binip ve yanına gene Abdullah paşa ile maiyeti bölüğünü alıp bir saat evvel yola çıktığını haber verdikleri zaman (zira bir saat sonra haber verilmesini kendisi tenbih etmişti) Nazım paşa ile babam ve Şakir paşa biribirlerine bakarak o kadar şaşmışlardı ki, bunu gören Hariciye Nazırı prens Bülov: «Merak etmeyin, bu imparatora bizi öldürmeden bir şey olmıyacak» demiş ve hemen imparatoriçenin yanına gitmek üzere yerinden fırlamıştı. Benim vazifem imparatoriçenin maiyetinde dolaşmak idi. Bu telâş arasında imparatoriçenin beni de bir ata bindirip kocasının arkasından koşturuşu hâlâ aklımdadır!...

Semih Mümtaz S.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

İKİ KADIN

Sıcak bir öğle üstü idi. Köprüden geçiyordum. İşim gücüm yoktu. Bir aralık hareket etmek üzere olan bir vapur gözüme ilişti. Sıcakta Köprünün katranlarının yumuşadığı bu haziran gününde şöyle vapurla Boğazın tâ nihayetine kadar püfür püfür gidip gelmek hiç te fena bir şey değildi. Hemen bir bilet aldım. Vapura girdim. Bir köşeye oturdum. Üst güverte kadınlı, erkekli büyük bir kalabalıkla dolu idi. İstanbul halkı bu sıcak günde biraz serinlemek için Boğaza, plâjlara koşuyordu. Vapur kalkınca serin bir rüzgâr güvertenin tentelerini hafif hafif hoplatmağa başladı. Oh... Dünya varmış...

Bundan sonra gezintinin biraz daha eğlenceli geçmesi için etrafıma şöyle bir göz gezdirdim. Yanımda gayet şişman bir kadınla, orta yaşlı, fakat şık giyinmiş bir erkek oturuyordu. Başında soba borusunu andıran upuzun bir şapka vardı. Bu şapkanın tepesinde kanadlarını açmış, tüyden küçük bir kuş vardı. Üstelik şişman kadın pek ziyade boyanmış, dudağının bir tarafına da yapma bir ben kondurmuştu. Elbisesinin yakası, kol kapakları başka başka renklerde idi. Ayaklarında çorap yoktu. İskarpinleri dilim dilimdi. Şişman kadının giyinişinde, boyanışında, her halinde bir acaiplik göze çarpıyordu.

Bir aralık kadın yanındaki kocasına döndü:

— Aman, dedi, şu karşıdaki kadına bak Allah aşkına...

Ben de yerimde doğruldum. Şişman kadının gösterdiği tarafa dikkatle baktım. Üç sıra ötemizde ve tam karşımızda zayıf, uzun boylu bir kadın oturuyordu. Onun da kıyafeti şişman kadınınki kadar acaipti. Başındaki sipsivri şapka bir külâhı andırıyordu. Bu külâhın bir yanında bir takım şekiller göze çarpıyordu. Üstündeki entarinin biçimi de pek tuhaftı. Zayif kadın da benimle beraber ayni sırada oturan şişman kadın gibi pek ziyade boyanmıştı. Bunun da ayaklarında çorap yoktu.

Şişman kadın bir müddet onu süzdükte nsonra yanındaki kocasına:

— Rica ederim şunun şapkasına bak... dedi, ne kadar acaip değil mi? Böyle Şeytan külâhı gibi şapka kiyilir mi?... Artık garip giyineceğim diye kadıncağız ne yapacağını şaşırmış...

Erkek karısına kısa bir cevap verdi:

— Doğru karıcığım!... dedi. Lâkin son derecede geveze olan kadın bu sefer de gene gözleri karşıda:

— Aman ne sıska kadın!... dedi, çirozdan farkı yok. Oturduğu yerden bile boyunun kazık gibi olduğu anlaşılıyor... Ne de çirkin şey değil mi? Halbuki kolundaki bileziklere, parmağındaki yüzüklere bak... Allah böylelerine talih vermiş. O kupkuru çirkin kadının parmağına bu canım yüzükler, bilezikler yakışıyor mu?

Halbuki şişman kadının parmaklarında, bileklerinde de bir sürü yüzükler, bilezikler vardı.

Yanımda oturan erkek, karısının bu sözlerini işitmemiş gibi davrandı. Kadın devam etti:

— Ya sen şu zayıf kadının boyanmasına ne dersin? İnsan böyle şebekler gibi boyanır mı? Biraz boya kadına yakışır amma, bu derecesi maskaralık doğrusu...

Bunları söyledikten sonra şişman kadın sanki pek tuhaf bir şey görmüş gibi, küçük bir kahkaha kopardı:

— Aman, dedi, ayaklarına çorap ta giymemiş... O sıska bacaklarını göstermek için mi acaba?... Eh... Vallâhi şaştım kaldım doğrusu... İnsan biraz haddini bilmeli canım... Böyle kürdan gibi incecik bacakları da güzel sanmak, kendini bilmemektir, değil mi?

Halbuki bunları söyliyen şişman kadının da çorapları yoktu. Kendisinden bu suretle bahsedilen zayıf kadına baktım. Vakıa acaip bir şekilde giyinmiş, fazla boyanmıştı da amma sevimli bir hali vardı.

Yanımda oturan şişman kadın nihayet:

— Şu erkeklere de şaşıyorum doğrusu... Dedi, mutlaka şu kadını beğenen erkekler de vardır değil mi? Halbuki ben erkek olsam, bin tane de gönlüm olsa, birini bile şu kadına vermem...

Şişman kadının çenesinin düşüklüğü canımı sıkmıştı. Yerimden kalktım. Vapuru biraz dolaştım. Tekrar güverteye çıktım. Bu sefer de zayıf uzun boylu kadının karşısına oturdum. Bir müddet sonra vapurumuz bir iskeleye uğradı. Buradan binen yolcular arasında iriyarı bir erkek te vardı. Zayıf kadın bu iriyarı adamı her halde çok iyi tanıyordu. Gülerek onu ismi ile çağırdı. Yanyana oturdular.

Aralarında birkaç cümle konuştuktan sonra zayıf kadın, yanındaki iriyarı erkeği dürttü:

— Kuzum, dedi, şu ilerimizde oturan şişman kadına bak... Aman yarabbi... O ne hal öyle? İnsan değil, âdeta pamuk çuvalı... Canım bu derece şişmanlık ta bir nevi hastalık değil mi?

Yanındaki erkek gülerek, tasdik eder gibi başını salladı.

Zayıf kadın devam etti:

— O haline bakmadan başına giydiği şu acaip şapkaya da bak... Ya o tepesindeki kanadlarını açmış kuşa ne buyurulur?... Meğer kadıncağızın he rşeyi tamammış ta bir kuşu eksikmiş...

Zayıf kadın gittikçe coşuyordu. Bir aralık:

— Ya şunun boyanışına ne dersin? Kadın âdeta kendi yüzünün üzerine boyadan bir başka yüz yapmış değilmi? Bu derece fazla boyanmak ta gülünç oluyor canım...

Bunları söyledikten sonra alaycı bir tavırla gülümsedi:

— A... dedi, ayağına çorap ta giymemiş... Doğrusu şaştım kaldım bu işe... Acaba o soba borusu gibi kapkalın bacaklarını pek mi güzel sanıyor?...

Birdenbire zayıf kadının gözleri parladı:

— Allah aşkına şu kadının dolma gibi parmaklarına taktığı yüzüklerin, bileklerindeki o canım bileziklerin güzelliklerine bak... Yakışmış o bileklere o nefis bilezikler... Yakışmış o şiş parmaklara o güzelim yüzükler... Zaten talih kuşu böyle kadınların başına konuyor canım...

Zayıf kadın:

— Bir de «kadın demek, şiir demektir »diye bir söz vardır... Acaba böyle kadınları erkekler nasıl seviyorlar? Bazan şu erkek denilen mahlûk pek midesiz oluyor...

Hikmet Feridun Es

Apartıman sahipleri

Boş dairelerinize hemen iyi kiracı bulmak için «Akşam» ın **KÜÇÜK İLÂNLARI**'ndan istifade ediniz.

ASEPTA

TABLETİ

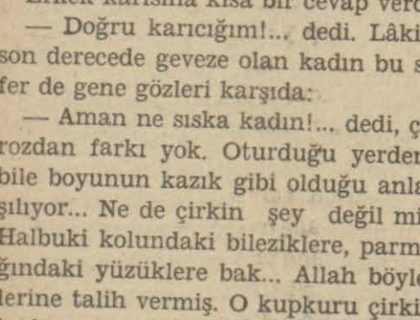

Yemek salonlarına, yatak ve banyo odalarına, mutfaklara, aptesanelere, kahvelere, gazinolara, lokantalara, eşya depolarına asmakla

Sinek, Sivri sinek, Güveler ve diğer haşaratı uzaklaştırmak kabil olur.

Temas suretile mücadele ve imhası lâzım gelen **GÜVELERİN SÜRFELERİ, KARINCALARI ve HAMAM BÖCEKLERİNİN İMHASI İÇİN** ve kürklere, elbiselere, çamaşırlara, halılara, dolap çekmelerine ve sandıklara: **KUTU** içerisinde satılan **KRİSTALİZE ASEPTAYI** kullanmalı

Radyo

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

Dalga uzunluğu

1648 m. 182 Kc./s. 120 Kw. Ankara Radyosu

T.A.Q. 19.74 m. 15195 Kc./s. 20 Kw. Ankara Radyosu

T.A.P. 70 m. 9465 Kc./s. 20 Kw.

Salı 25/7/939

12,30: Program, 12,35: Türk müziği: 1 — Nihavend peşrevi, 2 — Lemi - Nihavend şarkı - Bir gül çıkarırdım, 4 — Sadeddin Kaynak - Nihavend şarkı - Gel göklere yükselelim, 4 — Arif bey - Nihavend şarkı - Yanılma ateşi aşka, 5 — Rahmi bey - Nihavend şarkı - Süzüp süzüp te ey melek, 6 — Nihavend yürük semai - Bilmezdim özüm gamzene, 7 — Nihavend saz semaisi, 13: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15 - 14: Müzik (Karışık program - Pl.).

19: Program, 19,05: Müzik (Chaliapine'in bir plâğı), 19,15: Türk müziği (Fasıl heyeti), 20: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,15: Konuşma, 20,30: Türk müziği (Klâsik program) Ankara radyosu küme ses ve saz heyeti, 21,10: Konuşma, 21,25: Neşeli plâklar - R., 21,30: Orkestra programının takdimi - Nicolaj, Mozarte, Mendelssohn H.) Cevad Memduh tarafından, 21,45: Müzik (Radyo orkestrası - Şef: Hasan Ferid Alnar): 1 — Mozart - Don Giovanni uvertürü, 2 — Mendelssohn - Bratholdy (4 üncü senfoni La majör), 3 — O. Nicolai - Vindsorun şen kadınları uvertürü, 22,30: Müzik (Operet seleksyonları - Pl.), 23: Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 23,20: Müzik (Cazband - Pl.), 23,55 - 24: Yarınki program.

P C J istasyonu

Bu akşamki Türk konseri

Bütün dünya radyo amatörleri tarafından neşriyatı sevgi ve alâka ile takib edilen Hollonda'da bulunan Philips'in P C J istasyonu bu akşam memleketimizn tanınmış musiki üstadı ve konservatuar profesörü Seyfettin Assal konserini verecektir. Konser bizim saatimizle 21,30 da ve 31-28 metre üzerinden olacaktır.

BULMACAMIZ

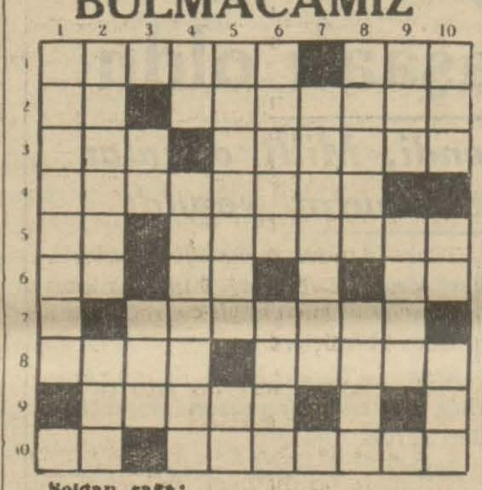

Soldan sağa:
1 — Hayvanların ayağına bağlanır - Kahvenin arkadaşı.
2 — Bir şeyin sivri kenarı - İki yüz kuruş.
3 — Habeş kumandanı - Cecsamet.
4 — Kırmızı işleme.
5 — Babanın yarısı - Çocuk emziren.
6 — İnmekten emir - Başına «İ» gelirse büyük olur - Asmaktan emir.
7 — İçinde vişne var.
8 — Bir erkek ismi - Cenup vilâyetlerimizden biri.
9 — Başına «P» gelirse çivi başını perkitme olur.
10 — Erkek - Bir faydan olsun.

Yukardan aşağı:
1 — Pastanın arkadaşı.
2 — İntikam alan - Baş.
3 — Nota - Mevcud.
4 — Tersi köpektir - Kurdelâ satan.
5 — Mezru - Meşguliyet.
6 — Vişneye benzer bir meyva - Kokulu bir ot.
7 — Bir nevi şirket.
8 — Kirazla beraber çıkan bir meyva - Suluca ezik pilâv.
9 — Münezzeh - Melûn.
10 — İhrak et - İnce kurum - Değnek.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Cepdefteri, 2 — Aşair, Asan, 3 — Miskinlik, 4 — Ekal, Ayrık, 5 — Pistol, 6 — Azok, Anide, 7 — Nar, İm, Ad, 8 — Literatü, 9 — Ak, Lâmise, 10 — Rasat, Zeki.

Yukardan aşağı:
1 — Camekânlar, 2 — Eşik, Zaika, 3 — Pasaport, 4 — Diklik, Elâ, 5 — Eri, İrat, 6 — Natamam, 7 — Talyon, Tiz, 8 — Esirli, Üse, 9 — Raki, Da, Ek, 10 — İn, Kredi.

Taşra gazete bayilerinin nazarı dikkatine

Bazı taşra bayilerinden aldığımız mektuplardan «AKŞAM» ı mutlaka şu veya bu mutavassıtlardan tedarik etmek hususunda kendilerini mecbur addettikleri anlaşılmaktadır.

Bu zehab hakikate uygun değildir. Binaenaleyh taşra bayilerinden arzu edenler her zaman «AKŞAM» idarehanesine müracaatla doğrudan doğruya muameleye girişebilirler. Bu hususta «AKŞAM» idaresine mektup yazarak bayi şartlarını öğrenebilirler.

Tefrika: No. 11

LEYLÂ ile MECNUN

Yazan: İskender Fahreddin

Can bey sevgilisini kolundan tuttu, yıkık kaleye sığınmak üzere taşlardan sekerek dağa tırmandılar

Atlı, Can beyi görünce sevindi:

— Leylâ! Talihin varmış... Şimdi inandım ki, Tanrı sizinle beraberdir. Bak, Can bey seni bekliyor...

Dedi ve atının dizginlerini çekerek, yolun kenarında durdu.

Leylâ, âşığını görünce attan yere atladı ve sevinçle bağırdı:

— Can.. Can.. beni tanımadın mı? Leylân seni bir daha görebilmek için kabilesinden kaçtı.. senin yoluna düştü.

Can bey sevgilisini birdenbire yanında görünce o kadar şaşırmış, o derece sersemlemişti ki...

— Leylâ!...

Diyerek bir müddet hazin hazin genç kızın yüzüne baktı ve söyliyecek söz bulamadı.

Leylâyı getiren atlı bir kenarda duruyordu.

Can, atlıya seslendi:

Sür atını yiğit oğlu,
Koş git haydi Ur'a doğru!

Atlı atını sürmüyordu. Belliydi ki bu iki gence yardım etmek istiyordu. Yanlarına yaklaştı:

— Sizi burada bırakıp gidersem, Leylâ yurduna nasıl dönecek?

Leylâ:

— Ben burada, Can'ın yanında kalacağım.

Diye cevap verdi.

Can, maşukasının bu cevabından o kadar memnun olmuştu ki gözlerini yere indirdi. Yanaklarına dökülen yaşları parmağının ucile sildi.

— Dağ, taş, dere, her yer bizim meskenimizdir, Leylâ! Kuşlar, çiçekler, ceylânalr.. ve nihayet uzaklarda görünen şu koyun sürüleri hep bizi bekliyor, Leylâ! Benim yurdumun sınırları, babamın yurdunun sınırlarından çok geniştir.. büyüktür. Ben artık Ur'da yaşayamam, Ur'un surları içine sığamaz oldum. Eğer sen de benimle dağlarda kalırsan, canın sıkılmaz.. her ağaç gölgeliği benim sarayımdır. Şu etrafımızda koşuşan ceylân sürülerine bir bak, Leylâ! Sanki beni alıp götürecekmişsiniz gibi, onların size karşı öyle gazubane bakışları var ki...

Atlı atını bir kenara çekmişti.

İki gencin sevişip konuşmaları elbette bitecek, konuşma sırası ona da gelecekti.

Leylâ, âşığının kendisini ne kadar çok sevdiğini, onun derdinden dağlara düştüğünü anlamıştı.

Böyle büyük ve tanınmış bir Türk kabilesinin oğlunu dağlarda bırakırlar mıydı?

Can beyin bu sözleri teessüründen söylediği belliydi. Leylâ, âşığının yanından kolay kolay ayrılamıyacağını anlamıştı.

Can bey birdenbire silkindi. Kendine geldi:

— Leylâ, dedi, babanın yanından nasıl kaçtın?

Leylâ analtmağa başladı:

— Beni Ömerle nişanladılar. Halbuki ben ona varmark istemiyorum. Annem de biliyor benim kalbimde yanan ateşi...

— Baban hâlâ seni Ömere vermekte ısrar ediyor demek?...

— Evet. Söz kesildi. Düğün hazırlığı yapılıyor. Bu hafta belki de düğünümüz olacak. Fakat, sen hiç kederlenme, Can'ım! Ben, Ömerle de evlensem, gene ve ebediyen senin olacağım! Koynuma senden başka erkek giremiyecek...

— Annen evlenmemize yardım etmiyor mu?

— Çok çalıştı, muvaffak olamadı.

— Babamın eski bir Türk düşmanı olduğunu bilirdim amma, kalbinde, kızını feda edecek kadar kin beslediğini tahmin etmezdim. O kararını vermişse, Ömerle evlenmen zarurîdir.

Leylâ yumruklarını sıkarak bağırdı:

— Hayır, hayır... Onların dedikleri olmıyacak, Can! Ben ne dersem, ne istersem, nasıl istersem öyle olacak. Ben artık çöle dönmiyeceğim.

Can bey titrek bir sesle sordu:

— Ne diyorsun, Leylâ? Gerçek, benim yanımda kalmak için mi geldin bugün buraya?

Leylâ önüne bakarak:

— Evet, diye cevap verdi. Ben babamın yanına dönmiyeceğim artık. Senin yanında kalacaığm.

Uzakta duran atlı bu sözleri duyunca:

— Ben de size yardım edeceğim... Sakın üzülmeyin çocuklar!

Diye seslendi.

Can yerden kalktı, atlı ile konuşmağa başladı:

— Sen bize neden yardım etmek istiyorsun?

— Ben babanızın en sadık kölelerinden biriyim. Seyid Ahmed sizin kuyunuzu kazmakla meşguldür. Mademki şeyh Mehdinin kızı size kaçtı... Bu, elbette duyulacaktır. O zaman nerede saklanacaksınız? Benim gibi bir adama şüphe yok ki ihtiyacınız olacak. Ben size yardım etmezsem, siz hiç bir zaman birleşemezsiniz!

— Bize nasıl yardım edebilirsin?

— Çok kolay. Şu dağın yamacından uzaklaşıp tepeye doğru çıkalım. Oroda bir (Yıkık kale) vardır. O kaleyi tutarız. Bizi orada hiç kimse bulamaz. Kaleye hâkim olunca kimseyi sokmayız. Ben size ok ve yay da bulurum. İcap ederse, sizi tutmağa gelenlerle cenk ederiz.

Atlının teklifini kabul ettiler.

Can bey sevgilisinin kolundan tuttu... Taşlardan sekerek dağa tırmandılar.

⁂

(Yıkıkkale)de geçen günler

«Yıkık kale» Sümerlilerden kalma bir saray harabesiydi. Türk akıncıları zaman zaman buraya sığınarak düşmanla sürekli cenkler yapmışlardı.

Urman'ın sadık köleri Zombo burasını çok iyi bilirdi. Zombo çok kuvvetli bir adamdı. Onu Urman'a Şam halifesi Abdülmelik hediye etmişti. Zombo yirmi yıldanberi reisin yanında bulunuyordu. O güne kadar efendisine sayısız yararlıklar göstermiş ve hiç bir ölüm tehlikesinden yılmamıştı.

Zombo, Can beyin Leylâyı bu kadar çok sevidğini bilmiyordu. Şimdi onu gözile görmüş ve her ikisine de dört el ile sarılmıştı. Zombo, (Yıkık kale) ye çıktıktan ve muztarip çiftleri kaleye yerleştirdikten sonra, atına binerek şehre dönmüştü. Zombo burada bir aylık yiyecek alarak atına yüklemiş, tekrar (Yıkık kale) ye dönmüştü. Zombo, bu çiftlere çok acıyordu.

— Burada sizi hiç kimse bulamaz... Reisimiz cenkten dönünceye kadar burada kalabilirsiniz! diyordu.

Zombo dağdan geyik, ceylân ve kuş avlıyarak ateşte pişiriyor, iki genci aç bırakmamak için ne mümkünse yapıyordu.

Leylâ, Can beye:

— Ne sadık adammış bu. Allah gönderdi Zombo'yu bize.

Diyor ve sadık köleyi daima güler yüzle karşılıyordu.

Zombo ayni zamanda iyi bir okçuydu.

O, sık sık ve isabetli ok atmasını herkesten iyi bilirdi. Bir gün Urman, kabilenin meşhur okçularile ava çıkmıştı. O gün avda kırk okçu içinde Zombo kadar isabetli ok atan yoktu. Reis, sadık kölesini o gün her zamankinden fazla takdir etmişti.

Zombo bir gün de sarayın sahil boyundaki yatak duvarının tepesine konan bir küçük kır kuşunu görmüş, reise:

— Şu kuşu, okçularınız arasında vuracak kimse var mıdır?

Diye sormuştu. Urman, duvarın tepesinde küçücük kuşu görünce:

— Oraya ok atılamaz.

(Arkası var)

LOZAN GÜNÜ

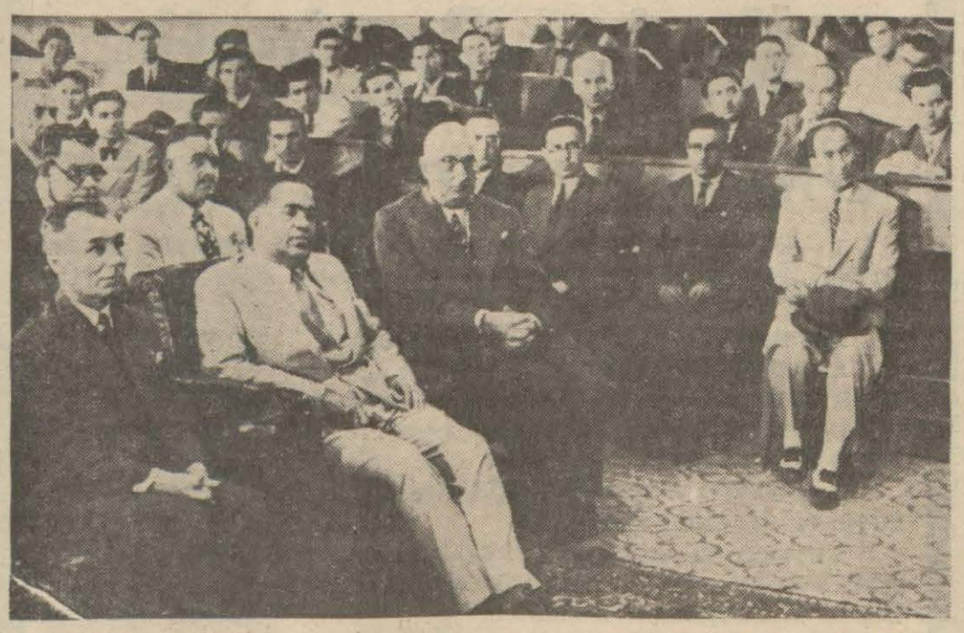

Konferans salonundan bir köşe

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Rektörün nutku

Ayakta dinlenen İstiklâl marşını müteakib alkışlar arasında kürsüye gelen Üniversite rektörü B. Cemil Bilsel sözlerine «Lozan günü bizim sulh ve zafer günümüzdür» cümlesile başlıyarak dedi ki:

— Sulh günümüzdür, çünkü 1914 birinciteşrininin 29 unda girdiğimiz harpten 16 yıl evvel 24 Temmuz günü Lozan Üniversitesinin merasim salonunda imza edilen Lozan sulh muahedesile çıktık.

Türk murahhası İsmet İnönü bu muahedeyi Atatürkün kendisine gönderdiği şu altın kalemle imzalamıştır. İsmet İnönü memlekete döndüğü zaman Darülfununda muahede hakkında izahat verdi ve bu kalemi iyi muhafaza edilmek üzere İstanbul Darülfününuna hediye etti. Biz bu altın kalemi sulh muahedesinin en iyi hatırası olarak saklıyor ve mânasını çok iyi biliyoruz.

İsmet İnönünü o zaman Darülfununda dinleyen ve sonra onları istihlâf eden nesiller altın kalemlerle Türk tarihine yazılacak şerefli muahedelerin hatırlanabilmesi için bu ilim müessesesinde kuvvet, kudret ve ideal ile yetişeceklerdir.»

Rektör bu sözlerden sonra Türk milletinin her milletten fazla sulha bağlı ve onun nimetlerini takdir eden bir millet olduğunu kaydederek Ebedî Şef Atatürkün Türk milletinin sulha bağlılığını onun için «yurdda sulh, cihanda sulh» düsturile ifade ettiğini söyledi ve:

— Lozanı Atatürk öldükten sonra ilk defa kutluyoruz. Onun büyük adını ilk defa zikrettiğim şu anda aziz hatırası önünde beş dakika hürmetle sükût etmemizi teklif ederim» dedi.

Salonda bulunanlar ayağa kalkarak beş dakika sükût ettiler.

«Eğer sulh bir millete yarayışlı bir sulh olursa sevinir ve benimsenir» cümlesile yeniden söze başlıyan rektör 1914 te girdiğimiz harpten mütareke ile çıktığımız zaman karşılaştığımız sulh teklifini, Osmanlı sadrâzamının sulhü aramak için Parise yaptığı seyahati ve bize bir esaret sulhü teklif edildiğini anlattıktan sonra:

— Türk milletinin benimsiyeceği sulh bu olamazdı, dedi, istediğimiz sulhü yalvarmakla değil, cidale atılarak temin etmek lâzım geliyordu. Türk milleti hiç düşünmeden kendisine rehberlik eden en büyük evlâdı Atatürkün peşinden harekete geçti. Bu hareket İnönünde ilk müjdesini verdi. Sakaryada ve Dumlupınarda şeref şahikalarına erdi, ondan sonradır ki Mudanyada ilk şartlar, ve Lozanda bütün sulh şartları konuşuldu ve demin aktedildiğinden bahsettiğim sulh muahedesi 16 sene evvel bugün ve belki biraz evvel imza ediyordu.»

B. Cemil Bilsel bundan sonra Lozan gününün niçin bir «Zafer günü» olduğunu izaha geçerek dedi ki:

— Zafer iki taraftan birinin diğerine iradesini kabul ettirmesi demektir. Lozan tamamen odur. Türkiyenin ve onun başında bulunmakla hepimize gurur veren İsmet İnönü Lozanda ilk gün ne dediyse son günü de onu söyledi. İşte zafer bilhassa bundan dolayı Lozana ifade edilen bir sıfattır.

Delile delille, mantığa mantıkla, nihayet tehdide tehdidle mukabele eden Türk murahhasının Avrupa ortasında müdafaa ettiği hakikati nihayet Devletler kabul etmek mecburiyetinde kaldılar.»

Rektör, Lozan muahedesinin diğer milletlere kabul ettirilen muahedelerden farkını tebarüz ettirirerek sözlerine şu cümlelerle nihayet verdi:

— Lozanda bulunmadım, fakat Lozan için yazılan her şeyi okudum. Aldığım intiba şudur: Lozan muahedesi metinlerile, tatbiklerile İsmet İnönü için Avrupanın göbeğinde dikilmiş ebedî bir şeref âbidesidir.»

Diğer nutuklar

Rektörün bu nutku dakikalarca alkışlandı. İkinci olarak kürsüye gelen hukuk fakültesi doçentlerinden B. Yavuz Abadan Lozan muahedesi Boğazlar ve Montrö mukavelelerini tahlil eden bir konferans verdi. Alâka ile dinlenen bu konferansın sonunda:

— Atatürk emanetinin ilelebed muhafazasına and içen gençlik, hakkı bulma ve koruma vazifesini omuzlarına alan hukukçular, bugün Lozanın yıldönümünü kutlamakla Türkün ve insanlığın haklarını her zaman müdafaa hususundaki iman ve kararlarını tazeliyorlar. Bu imanın yatağı Türk milletinin ölçüsüz genişlikteki cömerd hak ve insanlık duygusu, desteği ise Türk gençliğinin çelik iradesidir. Feyzini millî duyguların öz ve temiz kaynağından alan bu kudret, Millî Şefin emrinde Türk yarınının bekçisi, Türk yükselişinin enerji menbaıdır. Şef ve Türklük varolsun!»

Cümlelerile bitirdi ve çok alkışlandı.

B. Yavuzdan sonra hukuk fakültesi talebesinden bayan Meserret Sükûtî kürsüye gelerek Lozan gününün hukukçuların bayramı olduğunu kaydedip bu munasebetle adlî kapitülâsyonlardan bahsetti:

— İnönünün Lozanda kazandığı zaferin bayrağını hukuk kalesine çekiyorum. Eseri yaratana bağlılığımız ebedîdir» dedi. Gene hukuktan B. Bedreddinin Lozan muahedesi etrafında söylediği bir nutukla merasime nihayet verildi.

Ankaradaki merasim

Ankara 24 (A.A.) — Lozan zaferimizin 16 ncı yıldönümü münasebetile Ankara Halkevi meydanında büyük bir tören yapılmıştır.

Binlerce Ankaralı tören meydanını hıncahınç doldurmuştu. Meydan bayraklar ve ışıklarla donatılmış ve hakikî bir bayram yeri haline gelmişti.

Saat 21 de bandonun çaldığı İstiklâl marşile törene başlanılmış ve marşı müteakib, Hıfzı Oğuzbeka da kürsüye gelerek Lozanın mâna ve mahiyetini, Sevrle Lozanın muakyesesini çok veciz bir ifade ile tebarüz ettirmiş ve nutku Ebedî ve Millî Şefler ve asil Türk milleti için coşkun ve heyecanlı tezahürlere vesile olmuştur.

Hıfzı Oğuzdan sonra söz alan Naşit Uluğ da bilhassa Lozandan sonrası üzerinde durmuş ve Türk milletinin Millî Şef İnönünün etrafında toplanmış olduğunu ve bunun milletin andı bulunduğunu anlatmıştır.

Nutuklardan sonra Lozan günü dolayısile hazırlanmış olan millî oyunla millî filimler gösterilmiş ve halk coşkun tezahürlerle geç vakit dağılmıştır.

Belçika kralının bir nutku

Belçika istiklâlini muhafazaya karar vermiştir

Liege 24 (A.A.) — Kral Leopold, Liege yakınında kâin Ougree'de bir nutuk söyliyerek Belçikalıların kendi haklarına dokunmıyan bütün ihtilâfların haricinde kalmağa azmetmiş olduklarını, fakat ayni zamanda tam istiklâllerini muhafazaya karar vermiş bulunduklarını söylemiştir.

Kral, demiştir ki:

«— Hiç şüphesiz beynelmilel siyasî ufukta bizim temenni ettiğimiz küşayiş tamamile mevcud değildir. Fakat soğukkanlılığımızı muhafaza ve hukukumuza dokunmıyan ihtilâfların kâffesinin haricinde kalmağa azmedelim.

Devrimizin müşkülât karşısında her zamandan ziyade bütün Belçikalıların istikbale itimad ile bakmanın ve milletimizin kendi nefsine olan itimadı ile istihkak kesbedeceği iyi günlere kavuşmanın ancak bütün gayretlerin birleşmesi, teşriki mesai arzusu ve kardeşlik hissi ile kabil olabileceğini anlamaları icap eder.

Kudüste vaziyet

Hebron mıntakasında çarpışma oldu, 2 ölü, 4 yaralı var

Kudüs 24 (A.A.) — Evvelki gece Hebron mıntakasında bir İngiliz müfrezesi ile müsellâh bir Arap çetesi arasında vukua gelen müsademede, bir İngiliz askeri ölmüş, 4 İngiliz askeri yaralanmış ve 1 Arap ölmüştür.

Bundan başka bir bombanın infilâki neticesinde bir Arabın telef olmuş olduğu Negueb hududundaki Magrab Yahudi kolonisine karşı şiddetli bir taarruz icra edilmiştir.

Kudüs 24 (A.A.) — Yafa mahkemesi, gayri kanunî surette muhacir nakletmiş olan Yunan vapuru süvarisini bir sene hapse mahkûm etmiştir.

Diğer mürettebat, 6 ile 9 ay arasında tehalüf eden hapis cezalarına mahkûm edilmişlerdir.

Bir Arap idama mahkûm edildi

Kudüs 24 (A.A.) — Yafa divanıharbi, silâh taşıdığından dolayı 6 temmuzda tevkif edilmiş olan bir Arabı idama mahkûm etmiştir.

27 Yahudi, gece sokaklarda dolaşmağı meneden kararnameye muhalif olarak Negueb hududunda müsaade edilmemiş bir koloninin ihdasını gece vaktı tesid edilişine iştirak ettiklerinden dolayı birer lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

İspanya yeniden karışıyor mu?

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Berlinin Roma ve Burgos üzerindeki tesiri, İspanyadaki bati karışıklığı biraz izah edebilir. Bu karışıklığı el altından falângistler alevlendiriyorlar. Falângist şefler, Nazi metodlarından ilham alır görünüyorlar. Nazi metodları ise, İspanyol milletinin ferdiyetçi, müstakil ve mağrur tabiatına uygun değildir.

Franconun eserine bu derece sıkı bir surette bağlı bulunan general de Llano ile general Yague'nin gözden düşmeleri, dahilî bir siyaset işidir. İspanyada yeni bir kargaşalık devrinin açılmasının Fransa için doğuracağı tehlikeleri saklamak abestir. İspanyada bir sükûn ve istikrar rejiminin teessüsü temennîye şayandır. Kont Cianonun İspanyayı ziyaretinden sonra bu iki azlin vukuu manidardır.

Beyrutta Yahudi mahallesinde bir bomba patladı

Beyrut 24 (A.A.) — Dün gece Yahudi mahallesinde bir bomba patlamıştır. Bir kaç kişi yaralanmış ve bir kaç dükkân harap olmuştur. Yaralananlardan ikisinin yarası ağırdır. Bombayı atmış olan şahıs, kaçmağa muvaffak olmuştur.

Kotra devrildi

Jan ve Kirkor adlarında iki kişi Moda plâjında kotra ile kezerlerken şiddetli rüzgârdan kotra devrilmiş, Janlı Kirkor denize düşmüşlerse de kurtarılmışlardır.

Heybeliadadaki yangının nasıl çıktığı anlaşılamadı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Orman yangınlarında kabul edilen usule göre ateşin sirayet ettiği sahanın etrafı hendek kazılmak suretile tahdid edilmiş ve itfaiyenin ellerindeki kalın sopalarla ve kancalarla ateş alan ağaçlara vurmak ve bunları devirmek suretile yangının söndürülmesine çalışılmıştır.

Yangın saat on bir buçuktan on yedi buçuğa kadar altı saat sürdükten sonra bir taraftan itfaiyenin, diğer taraftan celbedilen asker ve hattâ halkın yardımile söndürülmeğe başlanmıştır. Yangın ancak tam saat yedide tamamile söndürülmüştür.

Büyük yangın bu suretle söndürüldükten sonra ateşin yeniden alevlenmesine sebebiyet veren bir hadise daha olmuştur: Heybelideki rühban mektebine çocuklarını götürüp dönen bir kadın mektepten ayrılınca çamlığın önüne gelmiş ve buradaki çalı çırpıları tutuşturarak kahve pişirmiştir. Kadının kahve pişirmek maksadile yaktığı ateşten derhal bir kaç ağaç tutuşmuş ve hemen etraftan yetişilerek facianın yeniden tekerrürüne meydan bırakılmamış, kadın da zabıta tarafından yakalanarak cürmümeşhud mahkemesine tevdi edilmiştir.

İlk tahkikat neticesinde yanan ağaçların beş bini büyük, bini de küçük olmak üzere altı bin olduğu tahmin edilmiştir. Fakat dün orman memurluğu tarafından Adalar kaymakamlığına verilen resmî raporda yangının üç hektarlık bir sahaya inhisar ettiği ve 3024 çam ağacının yandığı tesbit edilmiştir. Bu ağaçların çoğu 14 santimetre kutruda ve diğer az miktarı da daha kalın ağaçlardır. Fakat kısmen yanan, tamamile kül halini almıyan ağaçlarda hayat eseri mevcut olduğu tesbit edilmiş ve bu ağaçların kısa bir zamanda tekrar yeşerecekleri fennen tesbit edilmiştir. Tamamile kül haline gelen ağaçlar, nisbeten az olduğundan Çamlimanının evvelce tahmin edildiği gibi çorak bir hal almıyacağı tahakuk etmiştir.

Bundan başka, yanan ağaçlar bir sırada olmadığından çamlığın haricî manzarasını bozacak bir boşluk göze çarpmamaktadır. Maamafih bütün bu vaziyetlere rağmen üç bin ağacın yanması büyük bir ziyadır.

Evvelki günkü yangın, gerek Heybelide, gerek diğer adalarda muhafaza tertibatının kâfi miktarda olmadığını meydana çıkarmıştır. Bütün adalardaki çamlıkları muhafaza etmek üzere Belediye bahçeler müdüriyetinden maaş alan altı bekçi vardı. Bu altı bekçinin yalnız Heybeliadadaki çamlıkta bir kazaya meydan vermemek için geceli gündüzlü çalıştıkları farzedilse bile kâfi gelmiyeceği âşikârdır.

Yangın sırasında Yalovada bulunan ve telefonla muntazaman malûmat alan Vali ve Belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar evvelki gece geç vakıt Heybeliadaya gelmiş ve yangın etrafında tahkikat yaparak bundan sonra bu facianın tekerrür etmemesi için tedbir alınmasını temin etmiştir. Bu tedbirlerin başında bekçi adedinin artırılması geliyor.

Bundan başka orman koruma bölüğü kumandanı ile Adalar kaymakam vekili B. Kemal arasında yapılan temas neticesinde Ada çamlarının korunması için 15 kişilik bir müfreze tefrik edilmiştir. Bu müfreze de Adalarda geceli ve gündüzlü, bekçilerle teşriki mesai edecektir.

Adalara bilhassa pazar günleri şehrin her tarafından bir çok halk geldiği görülmüştür. Bu gibi yangın tehlikelerinin daha ziyade pazar günlerine tesadüf etmesi ihtimali üzerine tatil günleri daha kuvvetli muhafaza tertibatı alınacak ve çamlıklarda ateş yakılması katî surette menedilecektir. Bu memnuiyete rağmen ateş yakan, sönmemiş sigara atan kimseler hemen cürmümeşhud mahkemesine sevkedileceklerdir.

Heybeliadadaki itfaiye teşkilâtının da itfaiyenin son zamanlardaki tekâmülüne rağmen ihmal edildiği görülmüştür. Nitekim itfaiye müdürlüğü gerek Heybeliada, gerek Büyükadada birer su hazinesi inşası için evvelce müteaddid rapolar verdiği halde bu raporların muhteviyatı şimdiye kadar isaf edilmemiştir.

Evvelki günkü yangında itfaiyenin gösterdiği fevkalâde gayret ve bilhassa efradın hayatlarını istihkar edercesine gösterdikleri faaliyet sayesindedir ki ateşin bütün Heybeliadayı istilâ etmesinin önü alınmıştır.

Karacaahmedde bir mikdar ot ve servi ağacı yandı

Dün öğle vaktı Üsküdarda Karacaahmed mezarlığının şehitlik kısmındaki otlar tutuşmuştur. İtfaiye haber alıp yetişinceye kadar ateş genişlemiş ve altı dönüm otlukla 65 servi ağacının kökleri yandıktan sonra yangın zorlukla söndürülebilmiştir.

Yapılan tahikkat neticesinde yangının, oradan geçen bir yolcu tarafından söndürülmeden atılan bir sigaradan çıktığı anlaşılmıştır. Tahkikat devam ediyor.

Haftalık malî bülten

Ankara 24 (Akşam) — Maliye Vekâleti malî tetkik heyeti, yabancı memleketlerin haftalık mühim malî ve iktısadî hâdiselerini hulâsa eden bir (haftalık malî bülten) çıkarmağa başlamıştır.

Bu suretle maliyecilerimize, dünyanın mühim malî hâdiselerini kolaylıkla takip etmek imkânı verilmektedir.

İran hükûmeti Fuara iştirak ediyor

İzmir 24 (Telefonla) — İran hükûmeti buradaki konsolosluğu vasıtasile enternasyonal fuare resmen iştirak edeceğini fuar komitesine bildirmiştir.

Nizamnameye aykırı olarak imal edilen kaput bezleri

Kaput bezi yapan imalâthaneler hakkında yeni bir nizamname yapılmış ve alâkadar makamlara tebliğ edilmiştir.

Nizamname hükümlerine aykırı olarak kaput bezi imal eden fabrika ve mağaza sahipleri üç ay içinde bu bezleri mahallî Ticaret odasına ve Belediyelere damgalatacaklardır.

Bunların üzerine vurulacak (tip harici) damgaları silinmiyecek bir mürekkepten intihap edilecektir.

Bundan sonra nizamname hükümlerine aykırı kaput bezleri satılmayacak kaput bezleri gayet sıkı kontrol edilecektir.

Türk - Fransız ticaret anlaşması yakında parafe edilecek

Ankara 24 (Telefonla) — Alâkadar makamlara gelen malûmata göre Pariste Fransızlarla ticaret heyetimiz arasında cereyan etmekte olan müzakereler iyi bir hava içinde devam ve inkişaf etmektedir. Müzakerelerin bugünlerde katî safhaya gireceği ve yeni anlaşmanın yakında parafe edileceği tahmin edilmektedir.

Bernde İsviçre hükûmetile yapılmakta olan ticaret müzakereleri de tabiî seyrini takip etmektedir.

Kral Zogunun bütün malları müsadere ediliyor

Tirana 24 (A.A.) — Kraliyet karabinerleri, başkumandanının riyasetindeki komisyon, kral Zoguya ve yakın müşavirlerine aid bütün malların müsaderesine karar vermiştir.

Esrar tekkesi açacakmış!

İzmir 24 (Telefonla) — İkiçeşmelikte Azizler sokağında oturan sabıkalılardan Küçük Hasanın karısı Şadiye evini esrar tekkesi haline getirmeği düşünmüş ve bu fikrini yine sabıkalılardan silâhcı Mustafa ve kardeşi Refiğe söylemiştir. İki kardeş:

— Bu iş olur amma memurlara vermek üzere 100 lira lâzım.

Demişler ve Şadiyeden 100 lira koparmışlardır. Mustafa ve Refik yakalanmışlar ve dolandırıcılık su- [illegible] bu mektebin

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR tarifesinde tenzilât

Damga kanununda yapılan son tadilât üzerine Küçük İlânlar tarifemizde o nisbette tenzilât yapılmıştır. Yeni tarife için ilân memurluğuna müracaat edilmelidir. Telefon: 20681.

1 — İŞ ARIYANLAR

BİR BAYAN İŞ ARIYOR — Orta mektep mezunu, daktilo bilir bir bayan iş arıyor. Akşam S. H. rümuzuna mektupla müracaat.

CİDDÎ BİR BAYAN — Avrupayı tanıyan ve bir kaç lisan bilen Avrupayı dolaşmak arzu edenlere rehberlik edebilir. Fazla malûmat için Akşamda S. B. rümuzuna mektupla müracaat.

DİPLOMALI ELEKTRİK MÜHENDİSİ — İş arıyor. Şerait ehvendir. Adres: 1524 Galata posta kutusu. — 1

İŞ ARIYORUM — Muhtelif yazı bürolarında ve askeri levazım ve muhasebe işlerinde çalıştım, seri daktilo yazarım. Dosyacılık, mukayyitlik yaparım. Eski ve yeni yazı bilirim, dahilde veya taşrada iş arıyorum. İstiyenlerin aşağıdaki adrese mektupla müracaatları. İstanbul - Beyazıd Okçularbaşı No. 87 kunduracı Halil Sıdkı elile S. B. ye. — 1

CİDDÎ BİR TÜRK BAYAN İŞ ARIYOR — Eski harfleri okur yazar daktiloyu da bilir. Ticarethane, müessese, avukat, büro işlerinde çalışabilir, münasip bir iş arıyor. Akşam'da İ. R. F. rüzumuna mektupla müracaatları. — 3

İŞ ARIYORUM — Lise mezunuyum, eski yazı bilirim, muhasebe işlerinde ihtisasım var. Ticarethane ve bilûmum müesseselerde çalışırım, kefil veririm. askerlikle alâkam yoktur. Adres Akşam'da C. G. rümuzuna müracaat. — 1

İŞ ARIYOR — Ticaret işlerinden anlıyan lise mezunu tecrübeli, askerliğini yapmış bir genç dahilde ve hariçte satış memurluğunu yapmak istiyor. Eski Türkçesi kuvvetlidir, resmi ve hususî ticarethanelerde de çalışır, kefil verir. Akşam'da Z. G. rümuzuna müracaat. — 2

BİR BAYAN İŞ ARIYOR — İyi bir aile yanında bir veya iki çocuğa mükemmelen bakar tecrübeli ve elinde bonservisi mevcud taşraya da gider. Bayan iş arıyor. Akşam'da S. O. rümuzuna mektupla müracaatları. — 4

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BAYAN KÂTİP ARANIYOR — Yazısı düzgün, yazı makinesinde süratle yazı yazabilir, usulü muhasebeden anlar, lisan bilir bir bayana ihtiyaç var. Müracaat: Ferdi Selek İlân Bürosu İstanbul Ankara caddesi 99/1 Adalet Han No. 3. 4. 5. 6. — 1

MONTÖR ARANIYOR — Buz dolaplarından anlar iyi bir Montör aranmaktadır. Taliplerin Galatada Helyos müessesatına müracaatları. — 1

MEMUR ARANIYOR — Kefil vermek şartile tayyare piyango gişesinde çalışacak bir memura ihtiyaç vardır. Her gün saat 10 - 12 arası Bahçekapı 4 üncü Vakıf han 4 üncü kat 35 numaraya müracaat. — 1

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK KERESTE MAKİNESİ — Gullit Egre Fransız markalı silme rabıta makinesi satılık. İzmir Keresteciler Fikret Külçe. — 2

SATILIK MOTOSİKLET — 38 model 7,5 beygir arabalı Harley. Feriköy tramvay istasyonu Grand Garaja müracaat. — 3

YENİ PİYANO SATILIK — Tanınmış Alman markalardan üç pedallı konser bir piyano acele satılıktır. Müracaat: Beyoğlu Balıkpazar Duduodaları sokak No. 26 dükkânda. — 1

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK — Ortaköyde vapur iskelesi yanında Salhane sokak 12 numara. Dört oda. hol, su, elektrik, havagazı, banyo, güzel manzara. Mevsimlik ve senelik verilir. Müracaat: Galata Nur Han 13 numara. Telefon: 43265.

SATILIK HAN — Fatihte Malta çarşısında 22 odalı ve altında beş dükkânı olan Talâtbey hanı namile maruf han ucuza satılıktır. İstekliler saat 10,5 ile 12 arasında Sultanhamamı Küçük handa avukat Seyfi Kotaya müracaat etsinler. Telefon: 21817.

SATILIK ARSA — Beyoğlunda Çiftevav caddesinde Ömer Avni mahallesinde Kabataş lisesi arkasında iki sokağa yüzlü 432 metre arsa satılıktır. Galata Havyar hanında 77 numarada Aristidiye müracaat. — 2

SATILIK APARTIMAN — Divanyolunda tramvay caddesinde üç katlı her katta hamam, mutfak, elektrik, havagazı, terkos sekiz odalı altında kahve dükkânı 80 lira kiralı 35 numaralı apartıman satılıktır. Kapıcıya müracaat. — 2

ACELE SATILIK EV — 8 odalı dışı boyalı ... elektrik, terkos, kuyu ...

KELEPİR BİR İRAD — Taksim Sürp Agop civarında tramvaya 7 dakikalık mesafede kâgir yeni yapılmış 3 dükkân üzerinde dört odalı bir daire, 40 - 45 lira kira getirecek bina acele 3 bin liraya satılıktır. Her gün öğleden sonra 24131 No. telefonla müracaat. — 3

BEYAZIDDA KİRALIK DÜKKÂN — Üniversite caddesinde Hasan Ecze deposuna muttasıl Külhan sokağı ağzında geniş büyük bir dükkân çok müsaid ve ehven şeraitle kiraya verilecektir. İstiyenler buna bitişik bulunan doktor Cemal Zeki muayenehanesine lûtfen müracaat etsinler. 2 —

SATILIK VEYA KİRALIK BİR VİLLÂ — Ankarada bir köşk veya apartıman ile daimî veya muvakkat mübadele dahi yapılır. Göztepe tramvay durağı İstasyon caddesi No. 15 e müracaat. — 9

SATILIK EMLÂK — Babıâli Hükûmet konağı karşısında Tayyare cemiyeti ittisalinde ve asfalt cadde üzerinde iki haneye münkasim ve altında üç bap dükkânı havi kıymetli 313 metre arsa üzerinde maa müştemilât on beş odalı hane ile arkada Gümüşhaneli sokağında seneden ayrı olan matbaa kısmı da satılıktır. Mezkûr emlâk apartımana tahvili mümkün olduğu gibi arsa haline ifrağında çift apartıman inşasına müsaiddir. Taliplerin Bahçekapı Tahir han ikinci katta 6 numaraya müracaat.

MAKTUAN BEŞ BİN LİRAYA ACELE SATILIK YALI — Anadoluhisarında Körfez caddesinde 13 numaralı iskeleye pek yakın üç katlı yedi odalı kâgir, elektrik, terkos, telefon, kuyu, mutfak, kiler, mükemmel hamamı. Görmek için içindekilere müracaat. Telefon: 38,14.

5000 LİRAYA ACELE SATILIK APARTIMAN — Lâleli, Selimpaşa sokağı 46 No. mücedded beton, her konforu havi, iki daireli, 4 katlı, 8 oda, iki mutfak, iki hamam, iki balkon, büyük camekânlı taraça, fevkalâde manzara. Her gün üst daireye müracaat. — 5

UCUZ ARSALAR — Bostancıda Çatalçeşme tramvay durağına iki dakika mesafede merhum eczacı Ethem Pertev köşkünün bahçesine bitişik ve birer dönümden büyük dört müfrez arsa çok ucuz satılıktır. Ayni durakta 433 No. lu köşke müracaat.

7200 LİRAYA ACELE SATILIK APARTIMAN — Cihangirin en güzel merkezi yerinde denize nazır 3 kat ve ayrıca iki dükkânı küçük şirin her konforu havi iradı 960 lira. Müracaat için pazardan maada her gün 10 dan 2 ye kadar Cihangir Güneşli sokak 50 numaraya 3 üncü kata. — 8

SATILIK EV VE APARTIMAN — Tarlabaşı caddesi No. 84 altında iki dükkân, arkası da sokak, üç kat. yedi oda, her kat ayrı kirada, kâgir hane, son fiat 5500 lira. Her gün görmek için içindekilere, konuşmak için Galatasaıay Yeniçarşı Hayriye sokak No. 8 • müracaat. Tel: 44182. Tepebaşı, Yeniçeri ağası sokak No. 32, dört kat her daire bir hol üzerine dört oda, mutfak, balkon, büyük bir salon, mutfak ve büyük bir dükkânı olan çok muntazam bir apartıman son fiat 9000.

GAYET İŞLEK KAHVEHANE — Devren satılıktır. Müracaat Sirkecide Vezir Çıkmazı numara 8 Süleyman. — 1

AZİMET DOLAYISİLE — Devren satılık dükkân Kapalıçarşıda işlek cadde kadın şapkacısı, müracaat Taksim Talimhane Topçular caddesi 4 numara. — 4

BEYOĞLUNDA MOBİLYALI KİRALIK ODA — Banyo ve her türlü konforu havi kiralık oda. Beyoğlu Mis sokak Kurabiye caddesi Marmara apt. No. 3. — 1

DEVREN KİRALIK MEFRUŞ APARTIMAN — Nişantaş Teşvikiye caddesinde Karakol durağında Polikar apartımanı ittisalinde 117 No. kapıcıya müracaat. — 5

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE VE ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) = İngiliz Oxford ünivesitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metodla verilir. Fransızcayı mükemmel konuşur. Esaslı ve en seri usul. Ücret mütedil. (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 19

İNGİLİZCC VE FRANSIZCA — Hesap dersleri tecrübeli profesör tarafından. Her yere gider. Kadıköy, Hale sineması sokağı No. 15. yahut Akşam'da Z. Z. adresine mektupla müracaat. — 3

BEŞ BİN LİRA NAKDİM VAR — İstanbulda idaremi temin edecek bir işe koymak istiyorum. Bizzat idare ve nezaret işlerinde de çalışabilirim. Akşam'da B. İ.N. rümuzuna izahatlı mektupla müracaat. — 1

ORTAK ARANIYOR — Cibali 54/56 numaralı mükemmel yeni kereste fabrikasına ortak aranıyor. Müracaat: Her gün içerisinde fabrika sahibine. — 1

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden X. B. — H. H. E. — 19 — N. N. V. U. — Ciddi — S. — A. Z. — B. İ .N. X 24 — Bebek namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

"Zevcim Gözlerine inanmıyordu,,

ve 10 yaş daha genç göründüğümü söylüyordu

İŞTE BÖYLECE MEFTUN OLMUŞTU

Zevcim «Bu adeta bir harika.» diye söylenmekten kendisini alamıyordu. Ancak: İki ay kadar oluyor. Alnımda, gözlerle ağzımın etrafında buruşukluklarım vardı : Filhakika yaşım da epeyce ilerlemişti. Bugün bütün dostlarım şeffaf ve yumuşak tenimi ve bir genç kızınki gibi taze ve nermin cildimi takdirle seyrediyorlar. Her akşam yatmazdan evvel cildin unsuru olan penbe renkteki Tokalon kremini kullanırım. Terkibinde Viyana üniversitesinin meşhur bir profesörü tarafından keşif ve «Biocel» tabir edilen cazip ve kıymetli gençlik cevheri vardır. Gündüzler için, Beyaz Renkteki Tokalon kremini kullanırım. Cildi beyazlatır ve yumuşatır. Ve bütün siyah benleri giderir ve açık mesameleri sıklaştırır.

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İDRAR VASITASİLE GEBELİĞİN İLK GÜNLERİNDE KATİ TEŞHİSİ) *yapılır.*

Beyoğlu : Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımani Tel. 40534

TASFİYE HALİNDE BULUNAN İSTANBUL MÜLHEKATINDAN BEYOĞLU İLE GALATA BEYNİNDE TAHTELÂRZ DEMİRYOLU TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

28 Ağustos 1939 Pazartesi Günü Hissedarlar Umumî Heyetinin Fevkalâde Surette Toplantıya Davet İlânı

Tasfiye halinde bulunan İstanbul mülhakatından Beyoğlu ile Galata beyninde tahtelârz demiryolu Türk anonim şirketi hissedarları Ticaret kanununun 361 ve 456 ncı maddesi mucibince 1939 senesi Ağustosunun 28 inci pazartesi günü saat 15 de, Beyoğlunda, İstiklâl caddesinde, 475 No. lu Botter hanının 1 inci dairesindeki İdare merkezinde fevkalâde surette toplanacak olan umumi heyete davet olunur.

En az 10 (on) hisse senedinin sahibi olup bu içtimada hazır bulunmak arzusunda bulunan hissedarlar Ticaret kanununun 371 inci maddesine tevfikan içtima tarihinden bir hafta evvel hisse senedlerini, vadesi gelmemiş kuponları ile birlikte:

İstanbul......... Şirketin İdare merkezine,

Selânik bankasına,

Brükselde.......... «Société Financière de Transports et d' Entreprises Industrielles» Şirketine tevdi etmeleri icab eder.

Hisse senedlerinin tevdiine müteallik damga resmi ve sair resimler tevdi edenlere aittir.

MÜZAKERAT RUZNAMESİ

1) Tasfiye memurları ile murakıpların raporlarının okunması;

2) 1 Kânunusani 1939 tarihinden 21 haziran 1939 tarihine kadar olan devreye aid bilânço ve kâr ve zarar hesaplarının tasdiki;

3) Meclisi idarenin ibrası;

4) 22 Haziran 1939 tarihli tasfiye açılış bilânçosunun tasdiki.

İstanbul, 22 Temmuz 1939

İdare Meclisi

KÜÇÜK İLÂN

okuyucularımız arasında

EN SERİ, EN EMİN EN UCUZ

vasıtadır. Alım satım, kira işlerinde iş ve işçi bulmak için istifade ediniz!

Türkiye

Kızılay Cemiyeti

Umumî merkezinden

1 — Eksiltmeye konulan iş: Haydarpaşada inşa olunacak Verem Pavyonu bina ve tesisatının tahminî keşif bedeli (142432) lira (41) kuruştur.

2 — Bu işe aid şartname ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi

C — Umumî fennî ve hususî şartnameler

D — Keşif cetveli

E — 1 - adet 1/500 vaziyet plânı ve 14 adet 1/50 tatbikat plânı (Cepheler ve maktalar dahil)

İsteyenler bu şartname ve evrakı 7 lira 12 kuruş bedel mukabilinde Ankara Kızılay Umumî Merkezinden ve İstanbulda Kızılay İstanbul Deposu Müdüriyetinden alabilirler.

3 — Eksiltme 10/8/939 tarihli Perşembe günü saat 11 de İstanbul Kızılay hanında (Kızılay Deposu Müdüriyeti nezdinde müteşekkil ihale komisyonu huzurunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 8371 lira 62 kuruş muvakkat teminat vermesi bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup eksiltme komisyonuna göstermesi lâzımdır.

A — En az bir parçada 100,000 liralık bina inşaatını iyi ve tamam bitirmiş olduğuna ve bu işe girebileceklerine dair Nafia Müdürlüklerinden alınmış fennî eyliyet vesikası.

B — Bu seneye aid Ticaret odası vesikası.

6 — Teklif mektupları yukarıda 3 ncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar İstanbulda Kızılay hanında Kızılay Deposu Müdüriyetinde müteşekkil ihale komisyonuna getirilecek, eksiltme komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek makbuzların nihayet 3 ncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

TÜRKİYE

Kızılay Cemiyeti

Umumî Merkezinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Heybeliadada inşa olunacak Verem Pavyonu ve tesisatının tahminî keşif bedeli (265397) lira (77) kuruştur.

2 — Bu işe ait şartname ve evrak şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi

B — Mukavele projesi

C — Umumî fennî ve hususî şartnameler

D — Keşif cetveli

E — 1 adet 1/200 vaziyet plânı, cephe ve maktalar dahil 24 parça 1/50 tatbikat plânı.

İsteyenler bu evrakı 13 lira 27 kuruş bedel mukabilinde Ankarada Kızılay genel merkezinden, İstanbulda Kızılay satış deposu müdüriyetinden alabilirler.

3 — Eksiltme 10/8/939 tarihli Perşembe günü saat 15 de İstanbul Kızılay hanında Kızılay deposu müdüriyeti nezdinde müteşekkil ihale komisyonu huzurunda yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklinin 13865 lira 88 kuruş muvakkat teminat vermesi bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup eksiltme komisyonuna göstermesi lâzımdır.

A — En az bir parçada 200,000 liralık bina inşaatını iyi ve tamam bitirmiş olduğuna ve bu işe girebileceklerine dair Nafia Müdürlüklerin-

B — Bu seneye aid Ticaret odası vesikası.

den alınmış fennî ehliyet vesikası.

6 — Teklif mektupları yukarıda 3 ncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar İstanbulda Kızılay hanında Kızılay Deposu Müdüriyetinde müteşekkil ihale komisyonuna getirilecek, eksiltme komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek makbuzların nihayet 3 ncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

Ticaret ve zahire borsasında intihap

intihap Heyetinden:

Yapılan intihabat neticesinde bir âzanın rey itibarile ekseriyeti mutlakayı ihraz edemediği anlaşıldığından bu bir âzalık için 27 temmuz 939 tarihine müsadif Perşembe günü saat 11 den 13 e kadar mütemmim intihap icra edilecektir. Hakkı intihabı haiz olanların mezkûr gün ve saatte Borsa İdare heyeti salonuna gelerek reylerini istimal etmeleri rica ve ilân olunur.

İstanbul Defterdarlığından:

	Keşif bedeli Lira K.
Defterdarlık binası içinde betonarme döşeme vesaire tamirat işi.	9756 02

Yukarıda yazılı inşaat ve tamirat hizasındaki keşif bedeli muhammeni üzerinden açık eksiltme ile 27/7/939 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 te ihale olunacaktır. Taliplerin 732 liralık teminatı nakdiye veya banka mektuplarile beraber en az beş bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden alacakları vesaika müsteniden İstanbul Vilâyetinden eksiltme tarihinden sekiz gün evvel almış olduğu ehliyet ve 939 yılına aid Ticaret Odası vesikalarile ihale günü Defterdarlık Millî Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil Komisyona müracaatları. (5032)

Scandinavian Near East Agency

Galata Tahir han 3 üncü kat
Tel: 44991 - 2 -3

Svenska Orient Linien Gothenburg

Gothenbur, Stokholm, Oslo, Dantzig, Gdynia Copenhag Abo Reval ve bütün Baltık limanları şark ve Karadeniz başlıca limanları arasında 15 günde bir azimet ve avdet için muntazam postalar.

Gdynia - Dantzig - Gothenburg ve Oslodan beklenen vapurlar:
Brageland vapuru 2 Ağustosa doğru.
Bardaland vapuru 20 Ağustosa doğru.

Yakında İstanbuldan Hamburg Roterdam - Kopenhag, Gdynia Gothenberg, Dantzig - Stokholm ve Oslo limanları için hareket edecek vapurlar.
Vasaland vapuru 26 Temmuza doğru.
Brageland vapuru 6 Ağustosa doğru.
Bardaland vapuru 23 Ağustosa doğru.

Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han 3 üncü katta kâin acentalığına müracaat.
Tel: 44991 - 2 -3

Saç bakımı
Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM
Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâçdır.

Tasfiye halinde bulunan İstanbul Tramvay şirketi

28 Ağustos 1939 Pazartesi Günü Hissedarlar Umumî Heyetinin Fevkalâde Surette Toplantıya Davet İlânı

Tasfiye halinde bulunan İstanbul Tramvay Şirketi hissedarları Ticaret kanununun 361 ve 456 nci maddeleri mucibince 1939 senesi Ağustosunun 28 inci pazartesi günü saat 15,30 da, Beyoğlunda İstiklâl caddesinde, 475 No. lu Botter hanının, 1 inci dairesindeki İdare merkezinde fevkalâde surette toplanacak olan umumi heyete davet olunur.

En az 10 (on) hisse senedinin sahibi olup bu içtimada hazır bulunmak arzusunda bulunan hissedarlar Ticaret kanununun 371 inci maddesine tevfikan içtima tarihinden bir hafta evvel hisse senetlerini, vadesi gelmemiş kuponları ile birlikte:

İstanbul..... Şirketinin idare merkezine, Selânik bankasına,

Brükselde..... «Société Financière de Transports et d' Entreprises Industrielles» Şirketine tevdi etmeleri icab eder.

Hisse senedlerinin tevdiine müteallik damga resmi ve sair resimler tevdi edenlere aittir.

MÜZAKERE RUZNAMESİ

1) Tasfiye memurları ile mürakiplerin raporlarının okunması;
2) 20 Haziran 1939 tarihinde katedilen bilânçonun tasdiki;
3) Meclisi idarenin ibrası;
4) 21 Haziran 1939 tarihli tasfiye açılış bilânçosunun tasdiki.

İstanbul, 22 Temmuz 1939
İdare Meclisi

Çocuk hekimi
Dr. Ahmed Akkoyunlu
Taksim - Talimhane Palas 4 numara. Pazardan maada her gün saat 15 den sonra.

Dr. Suphi Şenses
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız.
Tel. 43924

TIFOBİL
Dr. İHSAN SAMİ
Tifo ve paratifo hastalıklarma tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Herkes alabilir. Kutusu 50 Kr.

OKTA
SAÇ SABUNU
Eczanelerden ve ıtriyat mağazalarından arayınız.

Darüşşefaka direktörlüğünden

1940 Mayıs sonuna kadar mektebe lüzumu olan 10000 kilo beyaz karaman, 3500 kilo kuzu, 2000 kilo sığır eti kapalı zarf usulile alınacaktır. Talipler her gün Nuriosmaniyede Türk Okutma Kurumundan şeraiti görebilirler. 1 Ağustos 939 Salı günü saat 11 de münakasası Kurum merkezinde yapılacaktır. (5371)

İnşaat işçiliği münakasası
Eti Bank Genel direktörlüğünden:

Bankamızın Artvin Vilâyeti dahilinde Murgul bakır madenlerinde yapılacak 700.000 lira kıymetindeki inşaatın 150,000 lira kıymetindeki işçiliği münakasaya çıkarılmıştır.

Talipler evrakı 19/7/939 tarihinden itibaren Ankarada Bankamızın İnşaat şubesinden, 24/7/939 tarihinden itibaren Murgulda İşletme müdürlüğünden ve Hopada Eti Bank Sevk memurluğundan alabilirler.

Teklifler 9 ağustos 939 Çarşamba günü saat 15 e kadar Ankarada Eti Bank genel direktörlüğüne verilmiş olmalıdır.

Nafia Vekâletinden:

1/8/939 Salı günü saat 11 de Ankarada Nafia Vekâleti binası içinde Malzeme müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda ceman (10875) lira muhammen bedelli Haydarpaşada vagonda teslim şartile 2500 adet gabyoninin (Takviye sepeti) kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır. Eksiltme şartnamesi ve teferruatı bedelsiz olarak Malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat (815,62) liradır.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesikalarla birlikte ayni gün saat 10 a kadar makbuz mukabilinde komisyona vermeleri lâzımdır. (5193) (3005)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Bedeli Muhammen L.	K.	Muvakkat teminat L.	K.	Semti	Mahallesi	Sokağı	No.	Cinsi
238	48	17	89	Boğaziçi	A. Hisarı Göksu	Kuyu	24	Bahçeli evi tamamı
430	00	32	25	»	Kanlıca Yeni Ma.	Hacı Muhiddin	80	Ahşap evin tamamı
270	60	20	30	»	Beylerbeyi	Çamlıca	60	Ahşap evin tamamı
406	48	30	49	»	Kandilli	Mektep	28	Ahşap evin tamamı
446	88	33	52	»	Çengelköy Yeni Ma.	Lokmacı oğlu	7	Ahşap bahçeli evin tamamı
700	00	52	50	Üsküdar	Arakiyeci Cafer	Kör bakkal	80	Ahşap bahçeli evin tamamı
370	00	27	75	»	Atikvalide	Çavuşderesi	113	Ahşap bahçeli evin tamamı
54	56	4	19	»	R. Mehmed paşa	Areste	6	Üzeri tonoz dükkân
37	85	2	84	»	Pazarbaşı	Köprülü konak	32	Arsanın tamamı
58	91	4	42	»	İcadiye	Hacı bakkal	3 taj 69	No. Arsanın tamamı
28	79	2	15	»	Pazarbaşı	Karamanlı	No. 4 6	Arsanın tamamı

Yukarda cinsi ve mevkii yazılı yerlerin mülkiyeti satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. İhaleleri 3/8/939 perşembe günü saat 15 dedir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar müdürlüğüne gelmeleri. (5902)

Mobilya yaptırılacak
Ankara Dil ve Tarih - Cografya fakültssi direktörlüğünden:

A — Fakültenin yeni binası için yaptırılacak muhtelif cinste mobilya kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

B — Muhammen bedel 50.017 lira 76 kuruştur.

G — İstekliler fenni şartname ve resimleri almak için Ankara mektepler fenni muhasebeciliğine 25 lira yatıracaklar ve alacakları makbuzla fakülte hesap memurluğuna müracaat edeceklerdir.

Ç — % 7,5 muvakkat teminat bedeli 3750 lıra 33 kuruştur.

D — İhale 27/7/939 perşembe günü saat 15 te Ankara mektepler muhasebeciliğinde yapılacaktır. Teklif mektuplarının ihaleden bir saat evveline kadar mezkûr muhasebecilik veznesine teslim edilmiş bulunması lâzımdır.
(2582) (5039)

Motorin ve valvalin alınacak
Ziraat Vekâletinden

Ziraî kombinalar kurumu makineleri ihtiyacı için kapalı zarf usulile yüz ton mazot ve iki ton makine yağı satın alınacaktır.

1 — Mazotun litresine on üç ve makine yağının litresine kırk kuruş kıymet tahmin edilmiştir.

2 — İhale 8 ağustos 939 tarihine müsadif Salı günü saat on beşte Vekâlet binasında müteşekkil satınalma komisyonunca yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 1.035 (bin otuz beş) liradır.

4 — Şartnamesi Ziraî kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin kapalı zarflarını saat on dörde (14) kadar komisyona vermeleri ve saat on beşte (15) komisyonda hazır bulunmaları.
(3143) (5338)

★ *İstanbul Belediyesi ilânları* ★

Temizlik işleri arabaları için alınacak boya açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 7/8/939 Pazartesi günü saat 14 de Daimî encümende yapılacaktır. Muhammen bedeli 502 lira 50 kuruş ve ilk teminatı 37 lira 69 kuruştur. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte daimî encümende bulunmaları. (5450)

Baskül alınacak
Ziraat Vekâletinden

Ziraî kombinalar kurumu ihtiyacı için açık eksiltme usulile beşer yüz kilo tartar on üç adet baskül satın alınacaktır.

1 — Baskülün beherine iki yüz lira, on üçüne iki bin altı yüz lira kıymet tahmin edilmiştir.

2 — İhale 8 Ağustos 939 tarihine müsadif Salı günü saat onda Vekâlet binasında müteşekkil satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Ziraî kombinalar kurumu müdürlüğünden parasız olarak verilir.

4 — Muvakkat teminatı 195 (yüz doksan beş) liradır.

5 — İsteklilerin bu baptaki vesikalarile birlikte eksiltme günü ve saatinde komisyonda bulunmaları. (5339)

Harp okulu komutanlığından

Harp okuluna 15 Temmuz 939 günü nihayet bulan kayıt ve kabul muamelesi «Eylûl 939» nihayetine kadar uzatılmıştır. Askerlik şubelerine ve Ankarada bulunanların Harp okuluna müracaatları ilân olunur. (179) (551)

Dr. A. Asım Onur
Ortaköy ŞİFA YURDU
İstanbulun en güzel yerinde, geniş bir park içinde, konforu mükemmel, bakımı iyi, kadın ve erkek her türlü hastalıklara açık hastane.
Doğum ve kadın ameliyatlarile fıtık, apandisit, basur ve diğer ameliyeler için çok ucuz hususi fiatler. Ortaköy, tramvay yolu, Muallim Naci cad. 111 - 115. Telefon: 42221.

Eyüp sulh hukuk hâkimliğinden:
939/203

Kocasının 85 yaşında müsin ve şeyhuhet dolayısile bunadığını ve gerekse akli hâleti hasebile mallarını idareden âciz bulunduğundan kocası Ali Osmana vasi tayinini istiyen müstedi Ayşe Sıdıkanın müracaatı üzerine yapılan tedkikat neticesinde: Tıbbıadli raporu ve şehadet ve mahallinden gelen müzekkerelere nazaran Eğrikapı Avcıbey bey Şişhane caddesi 5 numarada mukim müstedi Ayşe Sıdıkanın kocası Ali Osmana vasi tayinine ve usulen ilânat icrasına kabili itiraz ve itizar olmak üzere 14/7/939 tarihinde karar verildiği 8 gün müddetle ilân olunur.
M. 2106

bu mektebin

HAPAG

NEWYORK SERGİSİ SEYAHATİ

GIDIŞ ve DÖNÜŞ BİLETİ

İSTANBUL - NEWYORK : T. L. 341.40

Yaz fiatı 24/7/939 tarihinden 24/9/939 tarihine kadar

Hamburg Amerika LiNiE Acentesi

HANS WALTER FEUSTEL

Galata Rıhtım caddesi No. 45 Telefon: 41178

Her şeyde tasarruf caiz olabilir, fakat çocuklarımızın sıhhatinde asla!

Çocuklarınıza her zaman en iyi şeyleri veriniz

üç aylıktan itibaren **FOSFATİN** vermek başta gelir

FOSFATİN

en mükemmel çocuk gıdasıdır

FOSFATİN

renksiz yanakları pembeleştirir

FOSFATİN

ile beslenen çocuk kanlı, canlı ve daima sıhhatli olur

FOSFATİN Fransadan gelir, FALYER markasile arayınız.

FOSFATİN FALYER

Bütün eczane ve bütün bakkallarda vardır

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

TESİS TARİHİ: 1919

Merkezi : ANKARA

HER NEVİ **BANKA** MUAMELELERİ

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır

Telgraf adresi :

Umum Müdürlük : **TÜRKBANK** — Şubeler : **TİCARET**

Bankamızın istanbul şubesinde tesis edilen

"GECE KASASI„

Çok müsaid şartlarla sayın müşterilerimizin emrine amade bulundurulmaktadır.

izahat alınmak üzere şişelerimize müracaat olunması

50 liralık

Bir Elbiseyi Ter Mahvedebilir.

Terin ıslattığı elbise kısa bir zamanda harab olmağa mahkûmdur.

Terkibindeki tuzlu maddelerden dolayı ter, bilhassa, ipekli kumaşları bozar, elbise ve iç çamaşırlarınızı tere karşı muhafaza etmek için

Ter elbiseyi bozar!

SÜDORONO PERTEV KORUR

SUDORONO PERTEV kullanınız

DİKKAT : «Sudorono Pertev» teri, kesmez, sadece mecrasını değiştirir. Bundan dolayı vücude hiç bir fenalığı yoktur.

Maarif Vekilliğinden:

Kütüphane memuru olmak isteyenlere

1 — Muhtelif şehirlerdeki Umumî kütüphanelerimizde çalışacak olan kütüphane memurluklarına en az orta okul tahsili görmüş 4 memur alınacaktır.

2 — Bu memurların seçimi için 7 Ağustos 1939 tarihinde Ankarada ve İstanbulda bir müsabaka imtihanı yapılacaktır.

3 — Bu imtihana girmek isteyenlerin bulundukları yerler Maarif müdürlüklerinden alacakları örneklere göre tanzim ettirecekleri fiş ve sağlık raporlarına tahsil ve askerliklerini yaptıklarına dair olan vesikalarile çalıştıkları yerlerden alacakları iyi hizmet vesikalarını raptederek en çok 31 Temmuz 1939 Pazartesi günü akşamına kadar şahsen veya yazı ile vekillik kütüphaneler müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır.

4 — Müsabakaya iştirak edenlerden ehliyetleri kâfi görülen ve sağlık durumları bu meslekde çalışmağa elverişli olanlar altı aylık namzetlik müddetlerini İstanbul kütüphanelerinde geçireceklerdir.

Satış devresi sonunda bu işlerde çalışabilecekleri anlaşılanlar kur'a çekmek suretile boş bulunan vazifelere tayin ve sevkedileceklerdir.

(5342) (3140)

Bir Elektrik Mühendisi ile bir Eczacı aranıyor

Şarkî Anadolunun tren güzergâhında büyük ve mühim bir sanayi müessesesi için ibate, tenvir ve teshin müesseseye ait olmak üzere, Pratiği fazla BİR ELEKTRİK MÜHENDİSİ ile DİPLOMALI BİR ECZACIYA ihtiyaç vardır.

Taliplerin diploma suretlerile Bonservis ve tercümei hallerinin isteyecekleri asgarî ücret miktarını üçer nüsha fotoğraflarile birlikte İstanbul Galata Posta kutusu No. 1008 e (E. B.) işaretile göndermeleri ilân olunur.

KANZUK

NASIR İLÂCI

En muannid ve eski nasırları bile kökünden çıkarır. Elli senedenberi Avrupa ve Amerikada mazharı takdir olmuş bir ilâçtır. Kanzuk Nasır ilâcı her eczanede vardır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 3546 lira 50 kuruş olan kaynak işleri için 2100 adet muhtelif eb'atta lâmbalı forma kömürü, 2250 adet düz forma kömürü, 100 adet âstuvanı kömür ile 250 adet dairevi kömür 8/8/939 salı günü saat 11 on birde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 265 lira 99 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (10) ona kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5263)

*

Yedikule istasyonundaki yemekhane ve yıkanma evinin ikmali nevakısı 11050 lira muhammen bedelle ve kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

Münakasa 7/8/939 pazartesi günü saat 11 de Sirkecide 9 işletme binasında A. E. komisyonu tarafından yapılacaktır. Muvakkat teminat 828,75 liradır. İsteklilerin Nafıa ehliyet vesikası, teminat ve diğer kanunî vesikalarını ihtiva edecek olan kapalı zarflarını aynı gün saat 10 a kadar komisyona vermeleri lâzımdır. Şartnamler parasız olarak komisyondan verilmektedir.

(5512)

inşaat ilânı

Eti Bank genel direktörlüğünden

Divrik civarında bankamızın demir madenlerinde yapılacak 300.000 lira kıymetinde bina inşaatı münakasaya çıkarılmıştır. Talipler, evrakı Ankarada Bankamız İnşaat şubesinden, Divrikte demir madeni işletmesi müdürlüğünden alabilirler.

Teklifler 7 ağustos 939 Pazartesi günü saat 15 e kadar kabul edilecektir.

Gazi terbiye enstitüsü direktörlüğünden:

1939 - 1940 ders yılı için enstitünün türkçe - edebiyat, pedagoji, tarih - coğrafya, tabiiye, riyaziye, resim - iş, beden terbiyesi ve muzik şubelerinin birinci sınıflarına talebe alınacaktır. Alâkadarlar kayıt şartlarile müsabaka imtihanı şekil ve günlerini kültür direktörlüğünden öğrenebilirler.

(2858) (5035)

Zayi — 937 yılında İstanbul bölge sanat okulundan aldığım tasdiknameyi kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur. **640 numarada mukayyed Abdullah oğlu Hikmet Altay**

Sahibi: Necmeddin Sadak
Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado

başlayacağız. Bu tarihi 1 teşrinievvel | dileyecek istifade edecek